

העולם הזה

האיש שפשע למען צמרת המשטרה

מודדע שיקד סגן דייגנר?

השוכט מפקפק
גם במהימנותו של
סגן המפקח הכללי

*

כיצד נפל זינגר
במלכודת החקירה

*

מדוע לא פוטר
אחרי שהורשע בפשע?

העולם הזה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785.
ת. ד. 136. טען למברקים: «עולמפרט».
הסוציאליזם: העולם הזה בע"מ.
1907 משה שהם בע"מ, ת"א, טל. 62239.
התפצה: זוד טופל ובניו, תל-אביב.
המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות.

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כחו

עורך משנה:
רוב איתו

עורך כיתוב:
סילבי קשת

עורך תבנית:
זקי

צלם המערכת:
גוריון קרו

כתב בכיר:
אלי תבור

חברי המערכת:
מנשה ברדיין, שיע גלור, ליני גליני, דוד הורוביץ, רותי ורד, אברהם חרסוף, עטאלה מצור, אלכס ססי, אביבה סטו, עמוס קינו, שלמה סרו.

העתון הנקרא ביותר במדינה

9.1.72

הושמה בפי עדישק, אערער את אמונם של רבים במהימנות העולם הזה בכלכל. ידעתי שכל אויבניו ייאחו בדבר בשנים הקרובות בכל פעם שנחשוף את האמת על איש ציבור הקרוב לשלטון (דבר שאמנם קרה). לא היה ידוע לי אף לא מקרה אחד, בו העז עורך עתון בישראל לקום ולהתחזות וידוי כזה.

אולם פסלתי מחשבה זו עוד לפני ש חשבתי עד הסוף. אמרתי לעצמי: איך כותב בשביל סטומטמים, אדם ברידעתי יעריך את העולם הזה דקא בגלל העזתו להודות במשגה כה חמור. הדבר רק יגביר את אמונו בכנותו. ובעיקר: שום נימוק אנוכי של העתון אינו יכול לעמוד בפני תביעת הצדק הפשוטה של אדם שגרמם בעפר על ידי כוחותיו, וששום עתון מלבד העולם הזה לא יעז להגן עליו.

הודעתי לשיינברג שאנו בטוחים בצד קתו, וכי העולם הזה יעמוד לרשותו במלחמתו להוכיחה. התוצאה היתה הכתבה הגדולה שהתפרסמה בעולם הזה (991) תחת כותרת-השער: «מדוע חוסל זאב שטיינברג? נקמתם של סהר ושתי». היתה זאת ה כתבה שיועצה בפעם הראשונה את דעת הקהל בפרשה זו, ושהכריחה סוף-סוף את ראשיה-הממשלה לתת הוראה להגיש משפט נגד שטיינברג. קוראי כתבת-הסיכום בגליון זה (ממדים 8-6) יבינו שהיתה זאת נקודת המפנה.

באז התערבנו פעם אחרי פעם בפרשה זו, מנענו את השתקתה בכל שלב ושלב. הודות לכך הבין הציבור כי מונע על כפות המאזניים יותר מאשר ענין אישי של קצין מודח. גם השובעו, כאשר העתונות פיסרה את פסקי-דין ונגד בכמה שורות סתמיות, הבין הציבור הימשיכיל שזו מאורע מיוחד וחסר-תקדים.

פסק-הדין אינו רק הרביליטציה המגוננת של אדם שנדרס ללא עזל על-ידי המנגנון הכליכול של המדינה. הוא מוכיח את חשיבותה החינוכית של מערכת-המשפט בלתי תלויה, את ערכה המכריע של עתונות חופשית ולוחמת בחברה דמוקרטית. יותר מכל הוא מוכיח כי אדם אשר נפל קרבן לי עלילות-זוהר מבוהימת, יכול וחייב לחזוב על צדקתו.

דקא החודש, זהו לפח חשוב.

דיש כל חייו למען האיריא הקרוש לו ולמיעוט קטן בארץ. ואל לו לאהרון כהן לחשוש: בו עורר את חמת התנזנים, הנינו עורנו נמצא בחברה מוכה למדי, התינו בחברתם של בורים ספטיק ומילובאוי דני. לא, אם הוא נחשב כעניי אסוריו לבגוד, הם כעשי כל אדם הגון הבוגדים הם או, את המכשלים בדרון כל אפשרות לבוא כלכל הבנה ושיתוף. א לבנה ומתוף.

בחור חבר הסתדרות הציונים הכלליים היה לי הכבוד להשתתף בוועידת מפלגה זו. ואני רוצה לציין שמתוך עשרות נאומים ומתווכחים, לא ניסה איש להעלות את ה שם אהרון כהן כמשיכיר העמולה למרות כחוו נכמה על מכירי מפלגה יריבה, ומפלגתו חינכה והדעלמה תמיד את הנוער שלה ברך מסולה, שרוסיה היא המולדת השניה. כל זה הוא כבוד לצינונים הכלליים. בו בוס שלו היתה נערכת עכשיו ועידה של מפלגה שמאלית. היו מזכירים לא ספק את המסרה המחפיר והמועז. דב פזמוני, קרית-ביאליק

הנני קוראת קבועה של עתונכם ומדי שבוע אני הנחית מהקריקטורות של זקי. אולם השבוע בהסתכלי בקריקטורה המראה את ביניי חודר את ירו של יערי (העולם הזה 1108), הודעתי קשות, איד אפשר לפרסם דבר כזה אכזרי? בכל פעם שאני מביטה על טיפות הרם הנוטפות מהיד של כונוריון הותה, תוקפת אותי בחילה.

אסתר פרנקנטל, גבעתיים

החרב
ישמתי לב, כי מזה כמה שבועות הינכם מפרסמים במדורים שונים בעתונכם ידיעות וספורים על עבודתה של משטרת ישראל. כמעט כל הסיפורים נושאים אופי אחד וי יחיד: הם מגלים שחיתות מוסרית או אחרת בקרב שוטרי המשטרה. בכל שבוע יש אצלכם סיפור אחר על איש משטרה שהודח בגלל פשע, או על איש משטרה שפשע מבלי שהודח. אינני סבור שאופי זה של סיפורים מייקף את אפיה של משטרת ישראל. משטרת ישראל עושה דברים נדודים ונפלאים, שמשום מה אינם זוכים לי כיווי בעתונכם. אפשר היה להבין תופעה זו, כל זמן שבראש המשטרה עמד יחזקאל סהר. אולם כשיבא נחמיאס כמקומ, מן הראוי היה שתשנו את יחסכם למשטרה. אינני מוצא שום הסבר לפיו אפשר להסביר את פשר החרם שהטלתם על עבודת ה משטרה.

יאבב נצר, חיפה

לא העולם הזה מחרים את המשטרה, אלא להיפך.

אחי מת-אביב
אני מבקש מכם לפרסם את מכתבי המי צורה, כתשובה למה שתיב מר עזרא אהרון מת-אביב (העולם הזה 1108) על מכתבי שפורסם בשבוע קודם לכו. הוא מיהר להגיב בסגנון מלא רגשות על הממשל ה צבאי, אולם התעלם לחלוטין מעיקר הבעיה עלתה כתבתי. תגובתו והצעתיו מוכיחות כי הוא רחוק מאוד ברעותיו מעשיית ההתי קרבות, וזהו סוד האסון. בכל זאת, ידעתי עזרא אהרון, הרגע, דע רד כי לא עלידיו הממשל הצבאי ולא על

נאשם בריץ (שמאל) ופרקליטו

ידו לחץ אפשר לזכות באהדת הערכים, או לפחות להתחמק מסכנתם, אם לדעתך הם סבוכים. ישנו דרכים רבות למען יצי רת ידירות הדרת בין שני העמים, אולם דרכים מעין אלו העולם אינו עולות על דעת רוב האחרים כמוד, כל עוד אופו מהשבתם צר הוא.

כחמוד חמדן, גילגוליה

אחי עזרא אהרון מת-אביב, אני התאבי בתמי, אחרי שקראתי את תשובתו למחמוד חמדן בגילגוליה ולא יכולתי לעבור על זה בשלום. היות ועוד לא התברר שלאליה של אתה קורא מרגלים יש באמת אופי של מרגלים, עליו לזכור שיש גם כן מרגלים לא ערבים ומרגלים יהודים במדינת ישראל. אם, למרים על, תופסים מרגל יהודי, כמו ש אמרתי על מר כהן, מודע לא מטילים ממשל צבאי על איוורים יהודים כמו קיבוץ שער-התקנים? אני חושב שבכת שמתע נב שתפסו מרגלים יהודים למוכת רוסיה כי ארצות-הברית. האם האמריקאים הטילו ממי של צבאי על היהודים באמריקה?

אברהים קעבור, עוספיה

ג. א. שפרעם

אין להתעלם מהעובדה שהעולם הזה הוא יבועו דמוקרטי לוחם הממשל את מלי חמת של חלוצי הארץ הראשונים למען קיומה ועצמאותה של המדינה. צורת המלי חמה שונה, אולם האופי אחיד. הם לחמו כשבידיהם רובה ובליבם אומץ ותקווה, אתם נלחמים ובידיכם עם ואומץ. מלחמתכם היא למען בטחונה של ישראל, במחון שאינו מבוסס על קניית סקנים ונוללות, שאינו מבוסס על הדמיון שישאל על מדינה אירופית אשר רק במקרה נמצאת במזרח התיכון, אלא על בטחון של קשרי ידידות ושיתוף-פעולה עם העמים סביב. אנתנו, ערביי ישראל, אהכם, קדימה אחים, לא מספיק שנכתוב דברים יפים בעתונים, יש להקים חוגי התיירות והתקרוכות בכל רחבי הארץ, שהעצירים יוציאו את השנאה מהלבבות כי השנאה היא מלאכותית, לא עוזרת לנו, אלא להיפר.

השתוממתי לקרוא במדור הקולנוע שלכם (העולם הזה 1108) את ההטעמה הנכס על שקולו הקולנוע סירון פואר. באחת ממערי צותיו הותיכות, אני סבורה שעשיתם עוול לאיש ופנתם בזכרו הנערץ בקרב מיל יוניים. כשאתם מת, אין צורך לספל בחיי המין שלו, שהרי לא הם שייארו על דפי ההסתוריה, אלא הישיגו האמנותיים כי קולנוע.

רינה בנטל, תל-אביב

... זה היה חוסר מעם להחזיר. מה רצוי תם לרסוף? האם אינכם סבורים שכחתי מ עיו זו עלולה לפגוע קשה באשתו, הנמצאת בחורשי הרוונה האחרונים?

יהודית שטיינברג, תל-אביב

עד כמה שידוע לי, לא היה סירון פואר מהרוניז'אנים של הקולנוע, ואינני סבורה שהוא מת מריבוי יחסים עם נשים. אבל אפילו היה הדבר נכון, האם אין בפרסום עוברת זו חילול זכרו של המת? היתכן מר זה לכס לו היותם מפרסמים את חתובת. לפיה אפשר לשלוח מברק תנחומים לאשתו. אורה ב, חיפה

הכתובת למברקי תנחומים היא:
Power, Chester Street,
S.W.3, London, England

במקרה ותקו של עתונכם, עלי לציין כי צער שמדור הקולנוע שלכם איננו אובייקטיבי די הצורך, אני מתכוון להתעלמותכם מהותלסת מכל הפרטים האוסטרים המוצגים בארץ. יחסכם האישי לרסום רוברי נר מנית אינו עומד בשום יחס להתענינות שמללה חלק ניכר מהציבור במסרטים כמו "סיי" או "נעוריה של מלכה". ש, חלק, בתים

העולם הזה אינו מתעלם מטרטים אסו טריים. במידה ויש טרטים אסטרטיים טובים, זוכים הם בביקורת הראויה להם. אולם גם ההתענינות הגדולה שמגלה חלק ניכר מה ציבור ברומנים ועזרים, אינה מצדיקה ביקורת על רומנים אלה במדור הספרים של העתון.

הדשות מן הנריקה

אני מודה לכם מאוד על המחמאות ש נתתם לי בבלג'עיתונאי זריו (העולם הזה 1108). אבל חברי הקנאים שהתלימו לסדר אותי, הצליחו לזכר את הכתב שלכם. שהוא כנראה עוד יותר זריו מסני. כל המעשיר עם אמו של המחבר של האופרה פאוסט היא באמת בדחה משעשעת. סוף-סוף לא הינכם סיימתי בית-ספר נבחה בבית-המור עצות. לפני שהייתי צלם עתונות בישראל תמונה של אמו של המחבר פאוסט היתה בוודאי הופכת סקופ עיתונאי ממרדנה ראי שונה. אבל כל צלם ששוה משהו יודע, כי הנכרת נגזו חזקה משה עוד לפני שהומי צאה מהצלמה עם הפלאש, ואשר לחוסיות, אני מתפלל על שמישהו מספק בכך שהוא באמת הניע ללוד, ושאיני באמת מסתי לטב ויצלמתי אותו מעשן נרגילה עם מר דוד כונוריון ונמאל עבר אלנאצר במסערה שהתחעפה. את החמונה לא פירסמתי. מטעמים של מדיניות נבחה.

יצחק כרו, תל-אביב

עיר פדני מים

בתל-אביב, כידוע, יש בעיות עם מים. לבן האורחים נאלצים לשלם פתוי נבחה עבור המיזר החיוני. ולא זו בלבד, אלא שדרר אנב, בקביעת שיעורי המס, גם הכי ניסו הפליה אחת רצינית, כי המס מחושב לפי מספר החדרים, ולא לפי מספר הנפשות הצורכות מים. אנתנו, למשל, נרים שניים בשני חדרים, מולנו יכולים לגור שדר ברירה — והתשלום אחיד. אבל על כה שאנו.

הבעיה התמורה יותר היא בעיית ביובז המים, ומדוע לא יבזבו אנשים מיטף אחד עולה להם יותר ביוקדו האם מישוה מוד את צריכתם ומסיל עליהם תשלום בהתאם הנה רונסתי: לא הרחק מביתי, ליד כיכר מסויק, ראיתי אומולו פועל סנקת מכונית מהוררת של תשמיין ידוע. מנקח הוא עמד והמסיר עליה מבוץ של מים, מתוך צינור של צול. לפחות שני מטרים מעוקבים שפר, עד כי כל הסביבה היתה מוצפת מים, מי משלם בשביל זה? אני כמובן, הצורך רק פח מים ליום, ולפיכך כמובן איילו החקיקו מרמים ביריות. הרי שהאיש היה משלם את חלקו, לא לפחות נמנע איבובו, ואם איאפשר לחקיקו ששוניים, מדוע לא יסי לו מס של עשר לירות לתורש, למשל, על כל בעל מכונית, מתוך הנחה שהוא משי חמש כמים רבים לשיפת המכונית?

דב פלטר, תל-אביב

מלחמת בליץ

פרשת משפט בליץ, כמו שפירסמתם אותה (העולם הזה 1102), מסש מסמלת שערות כיצר יתכן שבמסגרת מודרנית, במאה ה עשרים, יעברו ברשלות פושעת כואת? האם קציני משטרת ישראל סבורים באמת שהם משחקים בשוטרים ובנכונים בגנייה-לרסם? איך יכולה התביעה להגיש תיק כזה למשי סמ, בו בוסו שהמסגרה מאכרת נתון כה סודי כמו הקלעץ? מדי שבוע בשבוע אנו יקראים על העלאת ברגה של שוטרים וקצינים, מדוע לא נקרא פעם גם על פיסור רים של קצין או חוקר, שסיפל ברשלות כזאת בתק של בליץ? לא אתמלא עוד, אם אחרי מצב כזה יצא בליץ וכאי מאשמת רצח.

יעקב רוט, תל-אביב

הסיפור על הדרר, בה הניע עורר-הדי: אלפרד פרנק להננה על בליץ, משעשע עד אמת. השאלה היא אם הוא גם נכון. עד כמה שניתן לי לעמוד על הדמיון החיצוני בין בליץ לפרקליטו, כמבקר בבית-המשפט, אין ביניהם זהות כל כך גדולה.

רי, בכר, תל-אביב

על הדמיון בין בליץ לפרקליטו אלפרד פרנק (ראה תמונה) וכל הקורא עצמו לשי פוט.

כ"א אאתרררררר!

מי אינו מכיר את הבדיחה על אותו סמל שנכנס לאוהל וצעק: „דרושים לי שלושה מתנדבים לסיוור מסוכן! אתה — אתה!“

נדמה כי בקרוב תהפוך בדיחה זו שוב מציאות במדינה. גל גדול של התנדבות יציף את ישראל. מאות אלפים ימהרו להרים את תרומתם למאמץ הגדול של קליטת עולים ניצולים. יהיה מי שידאג לכך שלא תהיה זאת התנדבות פרועה, התלויה ברצון היחיד הסריהדעה, אלא התנדבות מסודרת, מתוכננת ותכליתית. לכל אדם ייאמר מראש מתי להתנדב וכמה לנדב. יקום מנגנון גדול שידאג כי ניצוץ ההתנדבות לא יכבה בישראל.

כדי לחסוך מראש טירחה למני גנן הזה, אני רוצה להודיע לו הרי דעה פרטית. אל יטרח איש לפנות אלי בענין זה. לא יכירני מקומי בין המתנדבים. אני לא אתרום. אני מודיע מראש ובפרהסיא, כי אני אשתמט.

השתמטותי המבישה לא תהיה קשור רה במטרת ההתנדבות הזאת. איני כר טר בצורך להביא לארץ את העולים ממזרח אירופה. להיפך. לדעתי, זהו מיבצע חשוב מאין כמוהו.

אין אנו רוצים להישאר אומה קטנה, זנב קטן של היהדות הבינלאומית. אנו רוצים לצמות, להיות ללאום של מיליונים, המסוגל להיות אדון לגורלו ולמלא תפקיד חשוב בעיצוב דמות המרחב שלנו. לכן דרושה העליה. יש להביא אותה, לקלוט אותה, לי שלב אותה במערכות המדינה. גם איני נמנה על אותם הפקחים האומיים לעצמם: „מה איכפת לני? ישנם כל כך הרבה מתנדבים, שלא ירגישו בהעדרני. ש' ישלמו הם.“ אני מודה שהנטל הכספי חייב להתחלק בין כולנו.

ובכל זאת אני מודיע במצח נחר שה: אני לא אתנדב. הם יכולים להטיל עלי מיכסה, אך אני לא אשלם אותה. אם ישלחו לי הר דעות, אזורק אותן לסל מבלי לקי רוא אותן. אפשר למחוק מראש את שמי מפל רשימה של מתי נרבים.

כ"י התנדבות זו, ריח של שקר נודף ממנה. אין היא כנה, אין היא אמיתית. זהו מיבצע ציני של גניבת הרעת — וגנני בת דעתם של הטובים והתמימים הדקא.

בדרך כלל איני אוהב התנדבות כפויה, לפי שיטתו של אותו סמל. היו ימים, כשי לא היתה ברירה. כאשר ממשלת הישוב הי עכרי רצתה, בימי השלטון הבריטי, להטיל מסים על האוכלוסייה, לא היתה לה ה' סמכות החוקית. היא נאלצה לקרוא למסים אלה בשם „תרומות“, ולכפות „התנדבות“ זו על הישוב בתוקף אמצעי הכפייה שעמדו לרשותה: זריקה ממקומות עבודה, נידוי חב' רתי, הפעלת לחץ ההסתדרות, קופת-חולים, לשכת העבודה וארגון ההגנה.

בינתיים כמה המדינה, ולרשות הממשלה עומדים מכשירים לכביר להטלת מסים רשמיים. היא משתמשת במכשירים אלה ביד רחבה, כדי לגבות מסים שאין גבותים כמו הם ברוב מדינות העולם. אולם כמו רוכל הממשיך להחזיק בדוכן הישן למי יושנים גם אחרי שהצליח להתבסס יורה של הנויות-פארי, כן מסרבת להגיח מידה את המכשיר שהביא לבימי הסוכנות וכנסת ישראל.

לחלוטין בזכות זו. ה' הן חלק מתפקידי לולות במטרות ה' ממשלת ישראל. ה' לטפל בהן בעזרת

המכשירים הממלכתיים, אותם, ה' עמדנו לרשותה.

מכיוון שכל המפלגות והחוגים במדינה, מלבד מק"י ונטורי קרתא, מחייבים את ה' עליה, אין כל מכשול בפני הממשלה להשי' תמש במכשירים אלה למטרה זו.

אין שום מקום במדינה להת' נדבות כספית מצד האזרח, למי מון צרכים ממלכתיים מובהקים. האזרח יכול להרים תרומה למטרה שאינה ממלכתית ואינה מוסכמת על הכלל — לאגודה של צעיר בעלי חיים או להפצת חדת היהודית בין שבטי הזולו. כל התנדבות אחרת, הבאה במקום המיפוי ה' ממלכתי, אינה רק מיותרת, אלא אף פסולה ומזיקה.

כ"י זה ידוע, כמובן, לשרהאוצר ול' עוזריו. אין הם יוזמים את מפעל ה' התנדבות בתוס'לב. הם יוזמים אותו לצורך התחכמות.

יש להם נסיון בהתחכמות צינית מסוג זה. בשלהי שנת 1955, אחרי שעסקות ה'

מיבצע ציני, כאשר השתרר שקט מחלט ל' אורך כל הגבולות.

אפשר לתמונה על הציניקאים במשרד האוצר, הסבורים כי שוב יפלו האז' רחים באותו פת. אולי לא שמעו על אימי רתו של אברהם לינקולן: „אפשר לרמות את כל הבריות חלק מן הזמן, ואפשר ל' רמות חלק מן הבריות כל הזמן. אך אי' אפשר לרמות את כל הבריות כל הזמן.“ מה מטרת ההתחכמות הפעם? קודם כל, זהו טכסיס פסיכולוגי כלפי יהודי אמריקה, שם ירדו ההכנסות של המגביות הציניות. המקימות את המשטר המפלגתי בישראל. יש לתת להן דחיפה חדשה. דחיפה זו זק' קה לסיסמה. העליה מארצות מסך הברזל היא סיסמה טובה באמריקה. כדי לתת לה תנופה, צריכים להוכיח שגם היהודים במ' דינתי-ישראל מתנדבים ותורמים מרצון חופשי. צעקו השבוע תועמלני המנגנון הממשלתי והציני באסיפות יהודיות באמריקה: „ה' פועלים והפקידים בישראל חוסכים בלחמם כדי להרים את תרומתם — כלום לא תרימו אתם את תרומתכם, כאשר כל ה' נדרש מכם להצלת אחים הוא לחתר על כמה מותרות?“

המטרה השניה היא לאסוף כסף

המקום להתחיל

בישראל, מבלי שיהיה צורך לה' עלות את המסים. לא נעים לה' עלות מסים, ביחוד בשנת בחירות. כי כאשר מעלים מסים, נוטה ה' אזרח לשאול שאלות בלתי-ניעומות על השימוש בכספי הציבור בכל שאר השטחים.

וכאן, בדיוק, קבור הכלב.

ממשלה הגונה, העומדת בפני הצורך לממן מיבצע לאומי בעל חשיבות מכ' רעת, כמו קליטת העליה, היתה מתכנסת לישיבה רצינית מאוד ושואלת את עצמה במלוא החומרה:

היכן אנו יכולים לחסוך את ה' כסף הזה בשאר סעיפי החוצאות של התקציב המנופה?

שמה נותר על כמה נסיעות של חברי' נו ופקידינו המטיילים בעולם, מכינסו לועידה ומועידה לכינוס, על חשבון משלם המסים?

שמה נקרא חזרה כמה מידיינו „המשחל' מים“ בחו"ל, בלויית נשותיהם וילדיהם, ב' מקצועות שאיש אינו זקוק להם, מפני שלא יכולנו למצוא להם עיסוק מועיל ולא יכולנו לפטרם מטעמים מפלגתיים?

שמה נכריח את שרינו ופקידינו הבכירים לתחר על רכישת מכונות מהודרות זרות ולנסוע באותן המכונות הנחותות אשר או' רחינו נאלצים לקנותן בארץ במחירים כה מפולפלים?

שמה נסגור כמה מאותם הפרסומים המ' טופשים המופיעים על חשבון משלם-המסים, ואשר כל תפקידם להלל ולרומם ולשבח את השרים, האלופים והפקידים השולטים על תקציביהם?

שמה נפסיק להרשות לשרינו להטיל על פקידיהם במשלחות הקניות לאסוף „תרי' מות“ לבניני המפלגה, ונדאג שהפקידים יעסקו תחת זאת בקניית מצרכים זולים, ללא קומיסיונים שאשיימ?

שמה נפטר כמה אלפי פקידים, שזכותם היחידה לחמם את כסאותיהם נובעת מן התקן שלהם במפלגת שזכתה במשרד הני' דון, בחלוקה האחרונה של השלל?

שמה נשאיר בקופת הציבור את כל אותם המיליונים הבלתי-ספורים הזורמים באמתלות שונות ובהכחאות שונות לכיסי המפלגות, המתלקות בנייהן את הגאות הקואליציה והאופוזיציה בממשלה. בהסתדרות הצינית, בעיריות, בהסתדרות?

אילו עשתה זאת הממשלה, הרי תה נוכחת לדעת כי אין לה צורך בשום התנדבות לשם קליטת ה' עולים החדשה. היא היתה מוצאת באמתחתה די והותר כספים. ואי' לו היתה אף נשארת יתרה קטנה לחובה, היינו אומרים ללא הסתיי' גות: או קוי, העלו את המסים. אנחנו נשלם ברצון, או לפחות באירצון.

אדם אל פחד, הממשלה לא תעשה זאת. אין היא מסוגלת לעשות זאת מטבע מהותה. זוהי ממשלה של מנגנוני ה' מפלגות, בשם המפלגות ולמען המפלגות. היא לא תקלוט עולים על-חשבון המפלגות.

בשנה הקרובה, אותה שנה בה נדרשים אנחנו להתנדב ולהרים את תרומתנו למען המטרה הקרוי' שה של קליטת אחים-עולים, מתי' כוונות המפלגות להוציא כמה מתי' עשרות מיליוני לירות מכספי ה' ציבור במערכת הבחירות לכנסת הרביעית.

מיליונים אלה לא יוקדשו להפצת דעות. הם יוקדשו לקניית קולות. יחולקו צ'קים. יורמו סכומים לראשי-חמולות. תינתן מש' כורת לעסקנים מקומיים מקופת הממשלה או המסלגה. יועברו רכבות לירות לחש' בנות-הבנק של אמנים ממדרגה שלישית, אשר יתחייבו מראש להופיע באסיפות ה' מסלגה המשלמת. ובסוף יתברר כי אותן המפלגות זכו, פחות או יותר, לאותם ה' כסאות.

כל המיליונים האלה נגנבו מד כיסיהם של העולים החדשים, שי' אנחנו נדרשים לקיימם. הם נגנבו לאור היום מן המגביות הציניות, שאספו את הכסף בפרורש באמי' תלה של מימון העליה והקליטה בישראל.

לכן, חברים יקרים, אל תפנו אלי' ביום ההתנדבות. אולי יש אנשים תמימי' שיוסי' פו להתנדב. כרדאי ישנם מאות אלפים שאין להם ברירה — פקידים ושוטרים ומורים, שאחם יכולים לגזור מהם את הכסף עוד לפני שיגיע לדיהם. אולם אני, חברים יקרים, לא אתרום.

למרות כל הנכואות על ההתנגשויות הצפויות בין הרב הראשי יצחק נסים לבין שר הדתות החדש הרב יעקב מזלי דאנו, יקיים הרב הראשי שיתוף פעולה הדוק עם שר הדתות. אם לא יפגע טולידאנו בעיקרי הדת, והדבר אינו נראה אפשרי, יעזור לו הרב נסים במלחמתו במפלגה הדתית הלאומית, אשר גם הרב הראשי אינו מחסידיה. טולידאנו יזכה גם בתמיכת אגודת ישראל ופועלי אגודת ישראל. שתי מפלגות אלה ירצו לערוך חשבון עם המפלגה הדתית, אשר שריה קיפחו אותן בימי שיבתן בממשלה.

מעצמות המערב מבינות, כנראה, הצעה משותפת להסל את סוכנות הספר לפליטי ארץ ישראל, עד תחילת 1960. גוברת נטיה להקצות תקציב מוגדל לשנה הבאה, אשר כספיו יחולקו לפליטים תוך חלוקה כי זוהי חלוקה ובמפעלי פיתוח ממלכתיים; עולי אירופה יופנו בעיקר וביסוס פרנסה קבועה.

לא תינקט שום פעולה נגד הממונה על שרותי הכסחות, בקשר עם הודעותיו בפרשת אהרון כהן. למרות דרישת ספיט ונמ" רות חוות דעתו של הדיעץ המשפטי, אשר קבע כי הפיסקה "עוד לא קרה שאדם שהוועד לדין על סמך חומר שנאסף על ידי הש.ב. יצא זכאי" היא פסולה.

במקרה זה נותן ביגוי ניבוי מלא לממונה על הש.ב. תופסק לתקופה מסוימת התיישבות חקלאית חדשה. נוצר עתה עודף רציני בייצור החקלאי, ועם התמחות המתיישבים החדשים, יגדל עודף זה עוד יותר. עליכן הוחלט להסוות את העליה החדשה בעתיד הקרוב לענפי משק אחרים. יוצאי הארצות הנחשלות יישלחו לאזורי פיתוח, שם יועסקו בעבודות ציבוריות ובמפעלי פיתוח ממלכתיים; עולי אירופה יופנו בעיקר לערים, שם יקלטו במגננות ובחירות.

תבוטל הקופסה הכחולה של הקרן הקיימת לישראל. מתוך דינים וחשבונות כספיים, הוברר כי מכסיר השנור אשר הונס לבתיס יהודיים בכל רחבי העולם לפני כ-50 שנה, שוב אינו מכניס כל תרומה רצינית לקרו וכי הכי נסותיו אינו מכוסות אפילו את הוצאות המגננות המספול בייצור הקופסות, חלוקתן וגביית תוכנן.

המכויים לסולחה אמיתית בין הגושים הי שונים בצמרת מפא"י קלושים למדי. יתכן אמנם כי לקראת הבחירות יצליח דויד בן גוריון להעביר שורת החל סותרת ונגרס לפריטומים מרגיעים, אך ההשלמה תהיה מעל לפני השטח בלבד. אולם גם אם תושג סולחה זו, בין קבוי צת דיי"ן פרס לבין החתיקים, היא לא תכלול את סוכרי הכי הסתדרות פנחס לבון. לבון אינו מוכן לסלוח לדין ולפרס את הפגיונות שמיניו רו. בימי הייתו חבר בחמשלה, ואשר הביאו לי בסוף להסתלקותו מן הזירה ה משמלתית.

המכויים להמר צרפתיאלג'ירי אינם כה חזקים. אחרי סהלכי הגישו האחרונים עם נציגי המורדים, ואחרי תוצאות הבחירות בצרפת, מתחמת התפתחות בקהים אלה: ממשלת דהגול תציע הצעות נדיבות בסטה חכלכלי וחברות האזרחיות לערביי אלג'יריה. הפתח יח סם זאת במערכה צבאית מונברת נגד צבא השיחרור האלג'ירי, כשהלך גדול מן האוכלוסייה הער בית נוקט בעמדה פאסיבית. השינוי העיקרי בסצב, הצפוי לאחר צעדים אלה: המלחמה הפעילה של המורדים. ביזורים המרוחקים, תשכך במידת מה ותחתת תגיר ההתנוונה הפיזיבית פעולות הפגנה במרכזי האוכלוסייה הגדולים.

ענין אימור מכירת בשר חזיר בישראל יהפוך בקרוב לבטיה דיפלומטית, ושרגיר ישראל ברומא יצטרך להתערב בו. מסתבר כי נוצרים מבין תושבי הארץ פנו למחלקת החוץ של התתיק בתלונה כי בישראל קיימת הפליה דתית וכי מונעים מהם אוכל כפי בחירתם. מזכירות חותיקן עומדת לפנות אל השגריר אליהו ששון בבקשה להמציא לה הסבר דטטי, והשגריר מתכוון לבקש זו"ח עובדתי על הטצב בסטה זה.

מיבצע התגברות חדש מפתמן באופק, במסגרת המאמץ לקלוט את העליה החדשה מאירופה. המיבצע יפתח עם פנייתו של הסתדקות העובדים; תככלית לחבריה, להתנדב למפעל "חדר לשנח", אשר במס' גרתו יעמידו החברים-חדר לרשותו של עולה למשך שנה אחת, עד אשר יצליח חאיש להיקלט במעגל הפרנסה והשיכון.

התיישבות יהודית לא תישאר עוד תופעה ישראלית בלי ערית. ליגת ארץ החופש ליישוב יהודי, תנועה הדוגלת בהתיישבות חקלאית יהודית בכל מקום בעולם, רק לא בישראל, מתכננת עתה להקים כמה מושבות יהודיות בארצות הברית. היישובים החדשים יאחדו, לפי תוכנית המארגנים, את תגיליים החיוביים של חיי הדת והעבודה שבסורת היהודית. שפת הדיבור של המבולגרים והצעירים תהיה אידיש, ויוקס במקום בית ספר, אשר ילמד את המקי צועות הכלליים באידיש. הצעד חמעשי הראשון בכיון זה: פתיחת מסע תעמולה לגיוס משפחות יהודיות באמריקה, חדוגלות בצביון לאומי, אך לא ציוניות.

העם

מועד החול

השבוע שוב לא היה צורך להוכיח לאזרח הישראלי באיוו יבשת הוא נמצא. יבשת אסיה נכנסה לביתו, חדרה לנחיריו, כיסחה את רצפותיו בחול, עיקמה את רהיטיו. אירופה היתה רחוקה, אמריקה הרחוקה-הי חק מעבר לאופק. אולם החול של אסיה המרכזית רבץ על כל האגן המזרחי של המרחב השמי, בענני חול בגובה של מאות מטרים, זו הפעם הראשונה בדור זה. בתל-אביב ובקאהיר, כביירות ובדמשק, השמיעו הכביות את אותן הקללות בערבית, רעדו באותה צינה, הקשיבו כאותה מתיחות לתח-זית מוגיהאירי.

גאנה פה, גאנה שם. יחד עם ענני החול האסיאתיים, הגעו לארץ עשרות מבני אפראסיה, שחורים וחומים, צהובים ולבנים. הכנס האפראסי הראשון בישראל נראה עמודים (10'11) התכנס ביוזמת הסתדרות העובדים. הנציגים הסגנוניים, בתלבושתם הצבעונית, הפגינו לעיני האזרח את המסקנה המדינית של האקלים הגיאוגראפי: שיש ראל היא מדינה השוכנת בסכור אפראסיה, בנקודת החיבור של דו"היבשת, המשתרעת מוגנה עד יפאן, המתעוררת מתרומת הדרר רות וצוערת אח צעדיה הראשונים אל הנג הת העולם של מחר.

היה נעים לחשוב שעלידי יוזמה שקטה ובלתי מרגיזה זו, באמצעות שיעורים ב-

התכחן אליו לא היה אלא רבה הראשי הספרדי של תל-אביב, הרב יעקוב משה טולידאנו, יליד טבריה שמוצא משפחתו מ' מקנט, מארוקו. תאריך המאמר: הבחירות האחרונות לאסיפת הנבחרים של כנסת י"ט ראל, לפני הקמת מדינת ישראל.

אשכנזים למען הראשון לציון. הדבר שהרגיו את הרב מימון, או המנהיג מס' 1 של מפלגת המזרחי, היה הופעתה של רשימה דתית עצמאית לבחירות, בשם "איחוד דתי בלתי-מפלגתי". היה זה אחד המקרים המעטים בהם העזו עסקנים דתיים להקים רשימה בלתי-תלויה במפלגות הד-תיות הרשמיות. כל רבני ישראל, שלמדו לדאוג לבריאותם, נמנעו מלתמוך בהם. רק אחד היה יוצא דופן: הרב טולידאנו.

טולידאנו לא שכח מעולם את העלבון הגס. אמנם התפייס רשמית עם מימון, אך פתחת לפני הברכים המשיכו השניים לש נוא איש את רעהו. שמחים לאיר ציטטו בחשאי את הפסוק התלמודי: "זונות מפר-כסות זו את זו, תלמידיו-חכמים לא כל שכו".

היתה זאת יותר משנאה אישית: טולידאנו שנא מעומק לבו את כל מבנה המוסדות הדתיים במדינה, הנותנים שלטון וזכויות יתר לאשכנזים, גם ככקום שהרב הספרדי חתיק וקשיש יותר מחברו האשכנזי.

מאו לא החמץ הרב הקשיש (78, ולא 76, כסעותו) כל הדוממות לזרוע קוצים בדרך הגיש רשימה דתית. נפרדות, שהשיגה רק כמה מא. ת קולות. עוד לפני יום הבחירות נאלץ טולידאנו עצמו להתפטר ממנה. כאשר הדתיים הרשמיים טענו שבתור דיין הוא פקיד ממשלתי, ואסור לו להיות מועמד בבחירות.

נקמת המפלגה היתה מוחצת. כאשר נת' פנה מקומו של הראשון לציון, הרב הספרדי הראשי, הציגו ידידי טולידאנו את מועמדותו. אולם המפלגה הדתית דאגה לבחירתו של יצחק נסים, אדם שעד אז לא היה ידוע בחוגים רחבים, ושנבחר ברוב של קולות אשכנזיים.

שכראי יוכל להתחתן. מאו יושב הרב ומתרגו השבוע הגיע יום נקמתו. הוא היתה מתוקה יותר מכפי שיכול היה אף לחלום מראש.

מזה שנים נחשב משרד-הדתות לנחלתה הפיאודלית הפרטית של המפלגה הדתית, ואיש לא חשב לערער על כך. אולם מאחר שהדתיים נטשו ברוב אדיבותם את הממשלה, צץ בחוגי מפא"י רעיון גאוני: מדוע לא לחלץ פעם אחת עמדת-כוח חשובה זו מדי-האייבי?

אייאפשר היה למסור את משרד-הדתות ישר למסא'ניק. אולם היה הגיון רב במ' סירתו לאישיות דתית, שלא תתערב בניהול המעשי, תשאיר בידי סגן מסא"י את ה' שלטון המוחשי: מינוי רבנים, חלוקת מש' כורות לאנשים הנכונים, חזירה לחיי-הדת של מאות אלפי עולים חדשים דתיים, שנח-שבו עד כה לנתינים של המפלגה הדתית. המועמד האידיאלי לתפקיד הפוליטרוק: ביגוי התימני, חיב מפא"י ישראל ישעיהו שרעבי, בחירתו של הרב טולידאנו לשר הדתות הרשמי התבססה על כמה עובדות, שהיו כיתו את כושרו המיוחד לתפקיד המיועד. הוא, למשל:

● הודיע בשעתו כי הוא מוכן להתיר נשואין של קראי, על סמך נסיונו במצריים - בניגוד לעמדת שאר הרבנים, ובהתאם להשקפתו של ביגוי.

● הגיש באמצעות בכור שיטתית חד כי לביגוי, בו הוכיח על פי ההלכה שמתור לגיים בנות דתיות.

● קם בכניסו בלתי-מפלגתי-ביכול ב' חיכל שלמה, שהיה מוקדש לענין רישום ילדי-התערובת, התקיף בצורה חריפה את עמדת המפלגה הדתית, שוסע באמצע ולא יכול היה לסתים.

● פרטי תנחומים. עם מסירת תיק הד' תות, ירד המסך על סיכוייהם של הדתיים לחזור לממשלה לפני הבחירות, על אף רצו גם העז. ביגוי לימד אותם לקח, אותו רב - כך הוא מקוה - למשך זמן רב זמן:

● גמסר תיק הדואר לשר המ' ראל ברזלי, כנחמה על כך שהמ' כ-כאשר הוזמן השבוע ל ועידת חירות, בהיכל התר' הרב הראשי יצחק נסים חמקובלים במקרים כאלה, ני' חדיף ותוקפני, מלא טולידאנו.

פריצת השער

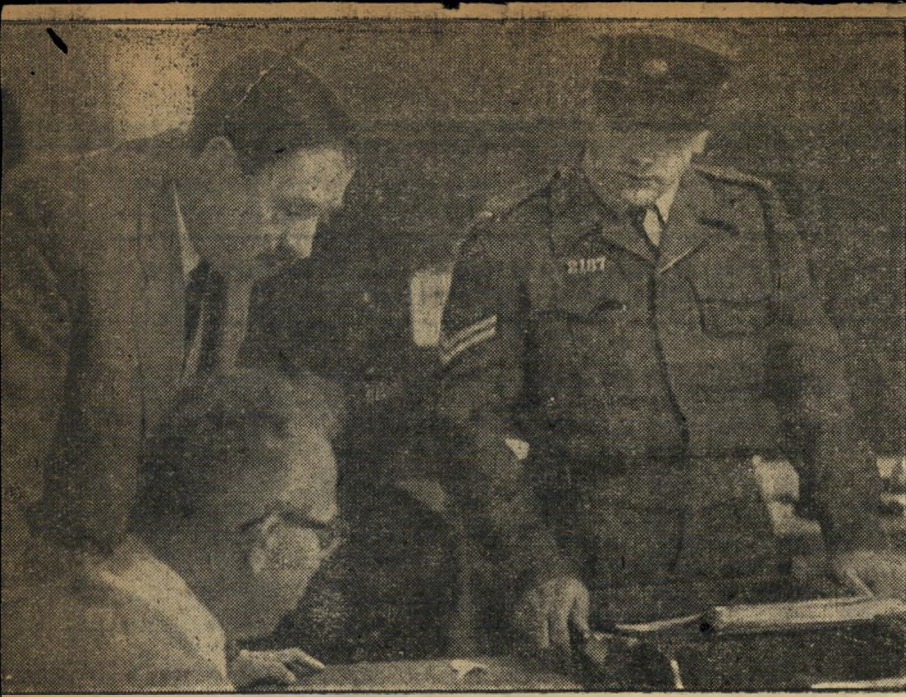
תורת הקואופרציה או כיסודות הסוציאליזם, תוכל ישראל להשתלב בדריבשת זו. אולם הדרך ארוכה ברבה יותר, ורועה במכשולים. ישראל לא תשתלב במרחב זה כל עוד היא מוגוה בעיני רוב מנהיגיו עם העולם הקולרי ניאלי של אתמול, כל עוד היא עומדת בצד השני של המיתרס בכל המאבקים הקדושים לעמים הצבעוניים. נאום הנציג של גאנה נגד מדיניות ישראל בויתו על המליטיב הערבים, שהתנגלו השבוע באי-ם, היה אוהרה לכך שלא די לישראל ברצין טיב אפלטוני כדי לקנות אחיזה בעולם זה.

בכל זאת היה הכנס האפראסי לבעיות הקואופרציה חשוב וחיובי. לא כמעשה ש' ישנה את המצב, אלא כתמרור המביע על הכיוון בו תסוצר המדינה ללכת, כדי להב' טיח את עתידה. רגש הסיסוק והגאחה של מברית אורחי ישראל למראה נציגי העמים הנחשלים, שבאו ללמוד כאן פרק באחד השטחים בו מצטיינת ישראל, הוכיח כי הציבור הישראלי מוכן בלבו לדרך חדשה זו.

ממשלה

מתוקה הוקמה

"תלמיד-חכם שאין בו דעת, נבילה טובה הימנו", כתב הרב יהודה לייב מימון, ב' צטטו את התלמוד. וכדי שלא תהיה טעות ביחס לכנתו, הוסיף: "מסתובב בתל-אביב ס"ס (ספרדי טהור) מארוקאי אחד, המתקרא רב ראשי, שכבר הגיעה שעתו לסלק אותו מן העיר". כי שוב בהתאם לתלמוד: "מד' חיקים את הנבילה מן העיר חמישים אמה". הסיס (מתחרו עם רת) אשר הרב מימון

שופט פנחסוביץ, חותם ניירות) בבית-המשפט
תת-שר זקן חיפס ידיו

יומיים, של חלוקת הכסף במשפחה ואלף בעיות קטנות אחרות. הבעיה של תנועת האחדות הערבית היא כיום תוצאת נצחונה. האחדות הגיעה לשלב של ביצוע, ואנו נתקלים בבעיות שקודם לכן לא חשבנו עליהן די צרכנו.

טען נשיא רע"ם: היוזמה להקמת רע"ם באה אך ורק מצד הסורים. קציני הצבא הסורי באו במש"לחת לקאהיר, טענו כי שר-הבטחון, כאלד אל-עיס, והרמטכ"ל, עפיף ביורי, התמכרו למעשה למוסקבה ועומדים למסור את סוריה לידי הקומוניסטים. אחרי משלחת הקצינים, שדרשו איחוד מיידי, באה משלחת של אנשי אל-בעת, שתזרו על הדרישה. טוען עבד אל-נאצר: "שמנו מכשולים רבים בדרכם, הצגנו תנאים קשים ביותר, אולם כעבור חמשה ימים חזרו והסכימו לכול. הופתענו. מודה הכנה המצרית: האיחוד ברצף בחפזון, ללא הכנה מספקת.

אין רע"ם ששה לקראת איחוד גוסף, אך אין היא יכולה לסרב אם ארץ ערבית רוצה להתאחד עמה. "אולם אנהנו" הוסיף עבד אל-נאצר, בעשותו תנועה של עגלון המושך במשככות, "אנהנו רוצים להפעיל את המעצורים עד כמה שאפשרו."

אין הוא רוצה להיות מנהיג יחיד של העולם הערבי. הוא ישמח לעלייתם של מנהיגים נוספים, כי "התנועה הערבית גדולה מאד, והיא זקוקה למנהיגים רבים."

בסך הכל מתקבל הרושם כי עבד אל-נאצר לא נקט עדיין בעמדה סופית, ועומד אישם באמצע הדרך, בין תובעי האיחוד המיידי מאנשי אל-בעת, לבין תומכי הארץ חוד ההדרגתי מן הסוג העיראקי. נטילת חלק מסמכויותיו של מנהיג אל-בעת, אכרם חורני, השבוע, באה למנוע את השתלטות אל-בעת על מדיניותו.

לאורך כל הזירות. המגמה הכללית, העומדת מעל ומעבר לטעמים החולפים, היא איחוד המרחב. לדעת רוב המנהיגים הערביים יתגשם איחוד זה שלבים-שלבים, חלקו באיחוד סביב רע"ם, חלקו בהתקשרות רופפת עם מדינות נחשלות, כדוגמת היחסים הקיימים בין רע"ם לבין תימן. אך איש אינו מטיל ספק כי בסופו של דבר ינצח האיחוד לאורך כל החזיתות.

לגבי ישראל, צורת האיחוד היא בעיה גרידית. אם תנצח המגמה הרוצה להקים מדינה ערבית אורגאנית ייחודית, תעמוד ישראל לבדה במרחב מול גוש-ענק כזה, אולם אם ינצח רעיון הפירציה הרוספתית יותר, תוך שמירת עצמאות חלקיה, לא ימנע הדבר השתלכות ישראל בתנאים חיוביים.

לדעת משקיפים זרים, לא גיבש עדיין רוב המנהיגים הערביים את דעתו הסופית על בעיית ישראל. הם גושים לחוות את כל הבעיה עד להסדר הבעיות הערביות הפנימיות. אולם יהיה זה משגה היסטורי רה"ר סכנות אם תישאר ישראל אדישה, תמתין עד אשר יקבל האיחוד הערבי את פניו היסודיות, ששוב לא יהיו נתונים לשינוי.

מנהיגות ישראלית המשתדלת להביא את מגמת האיחוד המרחבית והמנסה להטות את תה לאסיק, שיאפשר את קיומה והתפתחותה של ישראל, תוכל למלא תפקיד גדול בהתפתחות זו. ללא מדיניות כזו, לא תהיה כל ישראל אלא לחכות עד אשר תהיה אי-מכוונת במדינה ערבית גדולה, מאוחדת ופולחנית.

היתה נטושה בין כמה זרמים. העיקריים בהם: זרמים לאוטוניים מקומיים בדלניים, בהנהגת מנהיגים מוכרים, ששייכו את עצמם לתנועה הלאומית הערבית, אך כפרו באי-חוד גלוי. בין אלה: המשטר החדש בסוריה, ששייך דאגתו להגן על מקורות המים של סוריה; חביב בורגיבה, החולץ עדיין על הגנת גוש גדול של המערב הערבי.

הזרם המבקש איחוד ערבי כולל, אך בצורת קונפדרציה רופפת, תוך שמירת הריבונות המלאה של כל אחת מארצותיה. האיש המסמל מגמה זו: עבד אל-כרים קאסם, מנהיגה של מדינה בה יש חשיבות רבה מאד למיעוט הכורדי, האוהד את הלאומנות הערבית אך אינו רוצה להיטמע בה. חלק אחר של זרם זה: המשטר החדש בלבנון, השולט על מדינה בה תופס המיעוט המארוני עמדה דומה לזו של הכורדים בעיראק.

בשני המקומות תומכים הקומוניסטים, המפלגה המאורגנת החשובה ביותר במרחב, במגמה זו. הסיבה: רצונה של ברית-המרוצות לקיים לעצמה חופש-תמרון בין מדינות ערביות שונות, אירצונון של המפלגות הקומוניסטיות להתפרק במדינה הכפופה ליגאל עבד אל-נאצר, הקומוניסטים אינם יכולים לשכוח כי הסיבה העיקרית להצטרפות המבוהלת של סוריה לרע"ם היתה פחדם של מנהיגי סוריה מפני השתלטות הקומוניסטים.

הזרם הרוצח להקים "מדינה ערבית אורגאנית" מאוחדת, בכל רחבי המרחב, תוך שמירת אוטונומיה כלכלית מקומית בכל אחד מחבלי המדינה. התומכים העיקריים של כיוון זה הם אנשי מפלגת אל-בעת, המפ"לגה החשובה היחידה במרחב מלבד הקומוניסטים. אל-בעת היא מפלגה כל-ערבית, לאומנית וסוציאליסטית, אשר מרכזה הייחודי משמעת המורה גם על היסודיים במצרים, בירדן, בלבנון ובעיראק. מוחמד עבד אל-סלאם עארף היה מנהיג קו זה בעיראק.

אל-בעת הגיעה למסקנה כי אי-אפשר לכונן לפי שעה משק מרחבי אחיד, מאחר שלכל אחת מארצות המרחב — ובעיקר למצרים, לסוריה ולעיראק — ישנן בעיות פנימיות שונות לחלוטין, ואין לדרוש מהן עיראקים, למשל, להעביר את הכסות-הנפט שלהם למימון הפיתוח בבקעת-היאזור.

זרם הרוצח באחדות ערבית מלאה ומיידית, בכל השטחים, לקו זה אין לפי שעה תומכים חשובים.

הכסף במשפחה. היכן עומד גמאל עבד אל-נאצר במאבק זה? השבוע מסר אורח זה, שהגיע לישראל, על שיחה ארוכה עם המנהיג המצרי, בה הביע את דעתו בגילוי-לב רב. הסביר עבד אל-נאצר: "רחק צעיר חושב על נשואיו במושגים מופשטים ואידיאליסטיים. ברגע שהוא מתחנן נעלמים מושגים אלה, והוא מתחיל להבין כי הנשוא אין הם דבר מוחשי, בעיה של חיים יומיומיים."

הבעיה העיקרית של מצרים היא חוסר-קרקע ועודף-אוכלוסיה. בסוריה יש קרקע פורייה לרוב, קיים מחסור בכסף, בי-עיראק יש כסף וקרקע הניתנת לפיתוח, וחמכשול העיקרי הוא כנחשלות חברתית המנועה פיתוח יומיומי.

יותר מסיסמה מופשטת. שבירתה משנה לחלוטין את מערכת המשפט. במשפט סודי נמנעת ביקורת הציבור על שופטיו, מעורער אמון הציבור בשופטים, ניתן מקום לקנודיות מסוכנות לרעת הנאשם — ומצד שני מוגן הפושע מפני אחד העושים המרתיעים ביותר בחברה חופשית: פרסום מעשיו ברבים.

משפט תת-שר בגינה
אין זה מקרה, כי בראש המערכה נגד הפומביות עומדים דהקא חוגים בעלי נטיות רודניות מאבות. היה זה מנגנון-החושך שזים את החוק המתועב ביותר במדינה, חוק העבירות נגד המדינה, המאפשר להוציא את הנאשם ואת פרקליטו מאולם בית-המשפט, בשעת השמעת עדויות סודיות העלולות לחתוך את גורלו. והיה זה חיים כגון שיום את התיקון לנהל משפטי-הדיבה, שבא לאפשר לנהל משפטים כאלה בסודיות. אם תנצחה מגמות אלה, יוכלו כל התת-שרים של ישראל לפשוט כאחת נפשם. אפילו יעזו תובע אמיץ להביא למשפט, לא ישמע הציבור אלא ידיעה בנוסח זה: "אישיות חשובה נעצרה אמש בגן העצמאות בתל-אביב. אחרי חקירה קצרה שוחררה. המשטרה הטילה איפול חמור על המקרה."

יחסים מרחביים בעיות של נשואין

בסודאן התחוללה מהפכה צבאית. הרמט"ל נטל לידיו את השלטון, רמז על רצונו לבטל את חוזה חלוקת המים עם מצרים, איים בזאת במישורן על עורקיה-החיים הייחודיים של שוכני צפון-היאזור. היה זה האיום הישיר החמור ביותר שהוטח אי-פעם בפניו של גמאל עבד אל-נאצר.

בתגובה הודיע חביב בורגיבה כי אסר קצינים מצריים, שזממו לרצחו ולחולל הפיכה בארצו, כנראה בעזרת צבא-השיחורו האל-גיורי, אשר ייחודית, השוכנות בתוניסיה, הן הכוח הצבאי החשוב ביותר באותה ארץ. כנגדאד מהר הרדיו הממשלתי הודיע את הידיעה מתוניס, בעוד שעבד אל-כרים קאסם, בעזרת הקומוניסטים, הצר עוד יותר את צעדיהם של אנשי מפלגת אל-בעת, התומכים בהצטרפות מיידית לרע"ם. לאורכו ולרחבו של המרחב געשו המאורעות, התנגשו מנהיגים וזרמים רעיוניים. שופטי-התעמולה הרשמיים בישראל, בחיך האזרחי הרגיל של שחחה לאדם של הערב, ביום הכרוז על כל מאורע כתרועת-צהלה, כאילו היה נצחון גדול לישראל. אולם ל-מעשה היה רקע המאורעות שונה לגמרי: התנועה הלאומית הערבית, אחרי שהתקרבה אל נצחונה המוחלט, החלה מגבשת, בתהליך של התגששות פנימיות מכאיבות, את פניה הסופיים.

ארבעת הזרמים. התחרות העיקרית איפול חמור. פומביות המשפט היא

שרי-הבטחון של רע"ם מצביע על העמדות הישראליות
רוקן צעיר אישב על ניפואין...

הכל בגלל אסור קאן... כך התחילה הפרשה הדרמטית שנסתיימה השבוע

בפסק-הדין שהרשיע קצין-משטרה עליון בשבועת-שקר נגד חבר חסר-אונים

בזר כזר ויחברו

בעירות פליליות וישב בבית-הסוהר, הוצאה מן המגירה. בהתבססו עליה, הגיע יחזקאל סהר את שר-המשטרה לפטר את שטיינברג, תוך פרסומת רעשנית ומשמיעה, ברדיו ובעיתונות. בין השאר נאמר ששטיינברג קיבל שוחד, שהתחבר עם אנשי העולם התחתון ושהוא אשם בשורה של עבירות פליליות מזוהמות אחרות. לסהר היה נדמה כי בצורה כזו חיסל את המודיע המסוכן, כסם את פיו של עד חשוב אפשרי, והרתיע עדים אחרים, שהיו עלולים להופיע במהלך המשפט של עמוס.

שטיינברג נעצר, ידידיו ופיקודיו נעצרו לחקירה. היה צורך דחוף לחבר נגרו במהירות האשמה כלשהי, שתצדיק את הפיטורים הסנסאציוניים, תוכל להחזיק מעמד בעיני דעת הקהל. על המלאכה הופקד קצין-משטרה נאמן ועולה: ס.מ.מ. יוסף זינגר, ראש הענף הפלילי במשטרת מחוז המרכז.

זה היה ב-2 ליוני, 1956. זה מול זה עמדו שני קציני-משטרה. מצד אחד עמד זאב שטיינברג, מוכה ומושמץ, האיש שתואר בעיתונות כדמות מזוהמת, מגודה מכל אדם, ללא כל גיבוי, אדם שהקאריירה שלו חוסלה ונרמסה. בצד השני עמד זינגר, האיש בעל מצויית הכסף המבהיקה, סמל הכוח והשררה, איש אמונם של המפקח הכללי והשלטון הקיים, אדם שקאריירה מזהירה היתה ודאית לו. הצלחה בתקו של שטיינברג היתה עשויה לקדם עוד יותר קאריירה מבטיחה זו.

גם בעל הדמיון הנועז ביותר לא יכול היה לתאר לעצמו שתוך שנתיים תתהפך הקערה על פיה. רק לעתים רחוקות מאד, בעת החדשה, ניתנה דוגמה כה מחרידה וקולעת לפסוק התנ"כי: "כור כרה ויחפרהו, ויפול בשחת ויפול".

איך דהגיע למשפט?

מצבו של שטיינברג היה מיואש. החילה ניסה בעזרת מתחכים, אנשי ציבור ידועים, להתפשר עם סהר, לקבל פיצוי-פיטורין ולזכות בניהור כלשהו בעיני הציבור. מתוך בטחון שחצני דחה סהר הזדמנות מצוינת זו להבטיח לעצמו את שתיקתו, שר המשטרה דחה בקש. כל הדרכים נראו חסומות. אז זכר שטיינברג את שם הפרקליט שהוא הואשם בקשרים אלו: עורך-הדין שמואל תמיר. הוא פנה אל האיש שצמרת המשטרה פחדה ממנו.

בפני תמיר עמדה הבעיה: איך להגיע בכלל אל כס המשפט. כולם, ובראש וראשונה דויד בן-גוריון, חספו את שטיינברג להגיש בקשה של ציר-על-תנאי נגד המפקח הכללי ושר המשטרה. אולם תמיר ידע כי התבוסה בדרך זו מובטחת מראש. סעיף 15 של דבר המלך במועצתו. ירושת המנדט הבריטי, קבע במפורש כי כל שר ראשי לפטר "לפי מאווי לבבו" כל אחד מפיקודיו. החוק היה אכזרי: זכות הפיטורים היתה מוחלטת, אפילו נעשו בשירות לב. בקשה בדרך זו היתה נדחית מיד בידי שופטי בית-הדין העליון לצדק, וראשי המשטרה היו או מספרים לציבור הרחב כי השופטים העליונים אפילו נעשו בשירות לב, בקשה בדרך זו היתה נדחית מיד בידי שופטי בית-הדין מאמין באמת כי פוטרה בלי סיבה מספקת — אתה יכול לפנות לבית-הדין הגבוה לצדק". אך הדרך שהתה רצויה לרוי בן-גוריון — נפסלה על-ידי תמיר. הבעיה עמדה בכל חוקפה: כיצד להגיע בכל זאת למשפט?

הפתרון בא בצורת מכתב גלוי של זאב שטיינברג המפוטר לראש הממשלה, בו גולל את פרכי העלילה נגדו ואת נימוקיה האמיתיים. כפי שתמיר הניח, לבו של ביגיי לא נתרכן. אך הוא החל לעשרת שגיאות גסות. ביוזמת משרדו של ביגיי פורסם בעתונות מכתב פנימי של יחזקאל סהר אל ראש-הממשלה, שהכיל השמצות נוראות נגד הקצין המפוטר.

המערכה נמשכה. שטיינברג לא הירפה. שוב שוגר מכתב לביגיי, הפעם בלשון חריפה ביותר. "אזוני ראש הממשלה, כדי להציל את בןך, הרסו את חיי ואת חיי אשתי וילדינו". קרא במכתבו, דרש מראש הממשלה להעמידו לדין בהאשמות שהועלו נגדו, או להתנצל בפניו כפומבי, או להעמידו לדין על הוצאת דיבה כלפי המפקח הכללי של המשטרה. מכתב זה, שפורסם במלואו בהגזט הזה (1991), היכה גלים בעתונות ובארץ כולה. הפעם לא נשאר לביגיי, טהר ושות' מנוס. להתנצל לא יכלו. הם גם לא העזו להגיש נגד שטיינברג משפט על הוצאת דיבה, כתגובה על טענתו שבוימה נגדו עלילה שפלה כדי להציל את עמוס. הם עצמם הורו כי לא היו בידיהם כל הוכחות על ההאשמות המזוהמות שפיסרו בעתונות נגד שטיינברג.

לכן הגישו משפט בנקודה פטוטה, היחידה בה היה נדמה להם כי בידם מספיק חומר מרשיע כנגד הקצין המפוטר. היה זה כתב-האישום על הוצאתו של הפלח אחמד שומלי מאיזור סגור במשולש ליפו, שלא כחוק, על-ידי שטיינברג. כך השיג תמיר את מבוקשו. פרשת שטיינברג הועברה אל בית-המשפט, לא במסגרת בקשה חסרת-תקפה לצו על תנאי בבית-הדין הגבוה לצדק, אלא בבית-משפט השלום בתל-אביב, במשפט פלילי בו היה נטל ההוכחה מוטל על התביעה הכללית.

החקירה הנגדית שהכריעה את חקף

כמו כמעט כל פרשה מלוכלכת מאז קום המדינה, היתה גם זו קשורה ביחס למעוט הערבי. הרקע היה נעוץ בקשיים לאין-ספור שהונחו בדרך של אורח ערבי (במקרה זה, אדם שעזר במשך שנים למשטרת ישראל) כדי לעבור מן המשולש הקטן ליפו, ולמצוא שם את פרנסתו. שטיינברג עזר לאחמד שומלי להתגבר על מכשולים אלה, ונאשם כי עשה זאת בטענות-שווא. גם מאשימו של שטיינברג לא טענו כי נימוקיו היו בלתי-הוגנים. הם לא הכחישו שעשה מה שעשה — אם עשה — כדי לעזור לאדם שעזר לו בנאמנות במילוי תפקידו במשטרה.

העד הראשון שהובא על-ידי פרקליט המחוז יעקוב בריאור היה הקצין יוסף זינגר. הוא הובא על-ידי התביעה כדי להעיד רק על עובדה טכנית יבשה — לקרוא את דברי שטיינברג בחקירתו במשטרה. אולם בחקירה הנגדית רצה תמיר להשיג שתי מטרות: להצביע על המטרה האמיתית מאחורי משפט שטיינברג, ולהוכיח כי שטיינברג שתף פעולה עם חוקריו המשטרתיים בתום-לב מוחלט.

תמיר: הנכון שחקרת את שטיינברג על כך שכאילו ניהל תעמולה בכפרים הערביים לטובת הציונים הכלליים?

זינגר: לא נכון.

רתכונה בבית המשפט המחוזי ברחוב אילת בתל-אביב היתה בלתי-רגילה. אוסף ההוכחים והכתרים סינור את העינים. מיטב הקצינים הגבוהים של משטרת-ישראל, בראשם שני סגני המפקח הכללי — אברהם זלינגר, מפקד מחוז הצפון ומתיהו ("אדי") סלע, ראש אגף-החקירות במטה הארצי — התהלכו במסדרונות במצברוח מרומם. הכל היה מוכן להגיגה. רק בעל השמחה היה עדיין חסר. הוא ישב באולם בית-המשפט. היה זה סגן-מפקח-מחוזי יוסף זינגר, לשעבר ראש הענף הפלילי במחוז המרכז. הוא חיכה לפסק-הדין במשפט בו נאשם במתן עדות שקר נגד חברו-לשעבר, עוזר-מפקח-מחוזי זאב שטיינברג. "אני אצא זכאי" אמר, עקה קלה לפני כניסת השופט, לעתונאים שהתגודדו מסביבו וחיכו גם הם להשתתף בשמחתו.

היה זה אופייני לרגש הבטחון של אותה קבוצה אשר זינגר היה אחד מחבריה הבלתי-מרכזיים. זינגר ידע כי אינו עומד לבדו במערכה. הוא ידע שאם יורשע, לא תהיה זאת הרשעת אדם יחיד, אלא הרשעת כל הצמרת השלטת במשטרה בימי יחזקאל סהר, ויחד עם זה מהלומה מוסרית לשורה ארוכה של אישי ציבור, שרים, חברי כנסת ואנשי החצר של ביגיי.

כעבור דקות מעטות נחק חיוך הבטחון השחצני מתחת למצחיות הנוצצות באולם ובמסדרונות. במקומו התפשטה תדהמה. כבר במשפט הראשון של פסק-הדין, אותו קרא הנשיא התיון של בית-המשפט המהווי בתל-אביב, מרדכי ("מקס") קנת, בקול שקט ומתון, היתה כלולה תמצית פסק-הדין כולו: "הנאשם יוסף זינגר, קצין-משטרה וחתי, בעל דרגה גבוהה, נכנסה בו רוח שטות, ואמר דברים כוזבים בעדותו בבית משפט השלום..."

הכל בגלל חשד כוזב

מעשהו של יוסף זינגר, שהביא אותו השבוע לרגע האמלל ביותר של חייו, לא היה מעשה שטות של אדם יחיד. הוא היה תוצאה בלתי-נמנעת של אחת המערכות הפוליטיות והמשפטיות הדרמטיות ביותר במדינת ישראל.

כאשר הכריזו עתונות-הערב כי הקצין זינגר הורשע בדין — ירד המסך על מערכה שנמשכה למעלה משנתיים, ושגם היא היתה רק שלוחה אחת של מערכה גדולה עוד יותר. מבחינה זו היה פסק-דינו של השופט קנת תמרוז דרך — הוא סיים לפי שעה את פרשת הקצין המפוטר זאב שטיינברג.

כמו בשיר המזרחי, "הכל בגלל מסמר קטן..." נולדה מערכה אדירה זו על כל רשעותה, בויונותיה ומפליותיה, בגלל ענין קטן, שגם הוא היה בגדר משגה.

צמרת המשטרה היתה מגויסת כולה לקראת משפטו של עמוס בן-גוריון נגד שורת המתנדבים. מיטב מכשירי השלטון, החל בש.ב. והעתונות השכיחה, וכלה ביו"ע צעים משפטיים למיניהם וקצינים בכירים כצה"ל, נרתמו למערכה. הכל הבינו ש"יהיה זה מאבק לחיים ולמוות בין השליטים האמיתיים של המדינה, לבין הקבוצה ה"קטנה והבודדת של הלוחמים בשחיתות".

במשרדי המטה הארצי שררה סאניקה. לשליטיו היה ברור שלמגלי השחיתות ישנם מודיעים נאמנים במשטרה עצמה, המוסרים ידועות חשובות, על אף הסיכון האישי הכרוך בדבר. הקצינים הבכירים חדלו לה"אמין איש לרעהו, רדפו אחרי צללים, ראו צל גבעות כהרים. לפתע צץ באופן מסתורי החשד כי ראש הכוללת התל-אביבית, שהפך לאחד המעולים שבחוקרי המטה הארצי, ע.מ.מ. זאב שטיינברג, הוא מודיעו של עורך-הדין שמואל תמיר, מנהל מערכת ההגנה של שורת המתנדבים.

הצד המגוחך בכל הפרשה, שנסתיימה בי מפלה כה מוחצת למשטר, הוא שהחשד היה כוזב לחלוטין. הפעם האחת והיחידה בה הזכיר שטיינברג בכלל את פרשת שורת המתנדבים באוזניו של אחד מעוזרי תמיר, עורך-הדין אריה מרינסקי, היתה בשיתה מקי רית שהתנהלה בפני עדים במשרד משטרתי, בשעת דיון על ענין אחר. אז הטיח בפניו שטיינברג בלעג: "אתם תראו מה שמחכה לכם במשפט של עמוס נגד השרות" בחזור למשרדו, סיפר מרינסקי כי שטיינברג וחבריו חדרי קנאות לטובת עמוס ומוכנים לעשות הכל למענו.

אולם במטה המשטרה לא היה מצב-הרוח כשר לשיקולים הגיוניים. החשד הכוזב הסי-פיק. העובדה ששטיינברג היה קשור באחת הפרשות הקטנות הבלתי-נעימות לעמוס, ש"עמדו לצוץ במשפט השרות, עוד הגבירה את הפחד. מכאן ואילך התחיל המסמר הקטן לנכות את נקביו.

זה מול זה: החוקר והקרובן

הגדלים נעו במהירות. עדות כוזבת של סמל-משטרה מודה, שהירשע

זינגר כפי שזולס בראשית המשפט, עשה שבלטה התנהגותו השחצינית, שחזרכה גם בפסק-הדין של השופט.

אתם קברתם אותי! קורא יוסף זינגר (שני משמאל) בזעם, לע" בר התובע המווקן פליקס לנדא, דקות ספורות אחרי סיום קריאת פסק-הדין של השופט קנת. זינגר טיב לחזות את ידו של התובע.

תמיר: האם נכון שחקרת אותו בדבר קשר שכאילו קיים שטיינברג עם המשרד שלי, בענין משפט עמוס בן-גוריון?
זינגר: בלי שהעדית תהיה לפני, אני לא זוכר.
תמיר, שבניגוד לצפיית מתנגדיו לא רצה כל עיקר להפוך את המשפט לפוליטי, לא התעקש בנקודה זו, הסתפק בהצבעה זו על המגמות האמיתיות של המשפט. הוא עבר להגנה עניינית בקשר עם האישום המוחשי. הוא ידע: בעצם זיכוי של שטיינברג נעוץ הנצחון.

טענת המשטרה היתה ששטיינברג, באמצעות פיקודו, סמל-משטרה ערבי בשם אביס קאדיס, הכין מסמכים כוזבים להכשרת העברתו של אחד שומלי מאזור הממשל הצבאי ליפו. טענת שטיינברג, לעומת זאת, היתה, שכל המסמכים כנים, וכי כל אשר עשה, בתום לב עשה.

לכן היה זה חשוב ביותר לברר כיצד בכלל הגיעה המשטרה אל אותו סמל אביס קאדיס, אם היה נכון ששטיינברג הוא שהוכיח את שמו של קאדיס לראשונה באזורי זינגר, בשעת חקירתו, הרי הצביע הדבר על תוס'לבו. אם, לעומת זאת, ניסה להסתיר את הבר, והידועה הגיעה לזינגר בדרכים אחרות, היה זה יכול להתפרש כביטוי למצפון רע. זו היתה הנקודה שבמשך הזמן הפכה למכרעת לגבי גורלו של זינגר — אם כי היתה צדדית לגמרי לגבי גורלו של שטיינברג.

תמיר: האם נכון הדבר שעל הסמל קאדיס גילה לך לראשונה שטיינברג?
זינגר: לא נכון.
תמיר: מי גילה?
זינגר: הדבר נודע לי תוך החקירה.
תמיר: כיצד תוך החקירה?
זינגר: לפי כתב-היד שבבקשת אחד שומלי למתי שהכיתב הוא אביס קאדיס.
תמיר: מתי נודע לך?
זינגר: לפני שנחקר שטיינברג, ואמיתי לשטיינברג שידוע לי שאביס כתב את הבקשה.
תמיר: מתי נודע לך שהמיסמך כתוב בידי אביס קאדיס?
זינגר: בתחילת יולי (1956) נודע לי.
תמיר (לזחז): מתי בתחילת יולי?
זינגר: אבקש לראות את העדות (של שטיינברג). (אחרי עשיין:) ב'2 ביולי נודע לי.
תמיר: כיצד נודע לך?
זינגר: פינתי למטה מחוז תל-אביב כדי לברר את כתב-היד.
תמיר: אל מי פינתי?
זינגר: למעשה, פיקודי פנו וקיבלו דוגמאות של כתב-היד של קאדיס.

למרות קיצורה היתה זאת חקירה קלאסית. היא היתה בנויה על העקרון שעדי-שקר פקחים יודעים לנסח תשובות חלקלקות כל עוד הם מדברים על דברים כלליים, אך עשויים להסגיר את עצמם כאשר הם נדרשים להשיב על פרטים מדויקים. כגון תאריכים, שמות, מקומות, כי את השקר הנעוץ בעובדות טכניות קי יותר להוכיח. בשעת חקירה זו היה מונח לפני תמיר לוח-תאריכים, שהוכן על-ידי הצחת שלו. היתה זו תוצאה של עבודת בילוש מדוקדקת. עוזריו של תמיר גילו בתוך יומני המחוז, באילו תאריכים בדיוק ביקרו שם פקודיו של זינגר, אשר לדבריו אספו למעני את האינפורמציה בקשר לכתב-ידו של קאדיס ומסרו לו אותה לפני ה'2 ביולי. הרישומים שנעשו ביומני המחוז הוכיחו כי שליחו של זינגר, הקצינים מינקובסקי ואילון, לא ביקרו בקשר לפרשה זו במטה המחוז לפני ה'11 ביולי — היום בו נחקר שטיינברג בעניין שומלי ומכר בעצמו על זהותו של אביס קאדיס.

ואכן, מן הבוץ העמוק שבו שקע זינגר בחקירה-ננדית קצרה זו, שוב לא יכול היה לצאת, ושום אדם לא יכול היה להוציאו.
כאשר זיכה את שטיינברג מכל אשמה וסיירה אותו מכל רבב, קבעה שופטת השלים מינה שמיר: „דבריו של בר זינגר, שכבר ב'2 ביולי ידע על אביס, לפי כתב-היד של הבקשה, פשוט אינם נכונים ואינם יכולים להיות נכונים... איני יכולה להאמין שבעדותו של בר זינגר (בענין זה) נפלה טעות שכתום לכ". היה זה אישום ברור בעדות-שקר.

גם בפרטים אחרים הצביעה השיפוטת שמיר על שקרים של זינגר. בין השאר: „גם איני מאמינה לבר זינגר שלא זכר, שעה שנשאל במשפט זה אם חקר את (שטיינברג) בענין הקשר שלו עם משרד עורך-הדין תמיר בענין משפטו של עמוס בן-גוריון.“
השאלה שנשאלה מעצמה: מדוע שיקר זינגר? מתוך פסק-דינה של השופטת השתקפה בברור דעתה שלה: שהענין כולו אורגן על-ידי צמרת המשטרה כדי לחסל את שטיינברג. קבעה השופטת: „לדאבוני המשטרה... עשתה רושם של מוכר... המהערב במהלך המשפט ודואג להרשעת נאשם מפני אינטרסים אניכיים שלו, ולא מתוך אינטרסים ציבוריים.“

★ ★ ★
אנחני נראה לכפ"י

פסק-דינה של השופטת שמיר ירד על צמרת המשטרה ושותפיה כרעם ביום בהיר. במקום להעמיד מיד לדין את הקצינים שהשופטת גינתה את עדותם, יצאו ראשי המדינה למערכה נגד השופטת. אולם הם לא העזו לערער על פסק-דינה.

כשקמה סערה ציבורית, וסיעת חרות הגישה הצעה לסדר היום של הכנסת, הודיע שר-המשטרה כי הקים בית-דין חוקר לבדוק את ההאשמות של השופטת נגד הקצינים. התיצאה היתה, כמו תמיד בוועדות חקירה ממשלתיות: שר-המשטרה הודיע כי בית-הדין החוקר מצא שהשופטת טעתה, וכי כל הקצינים פהים מכל כשע. היה זה מקרה חסר-תקדים של בויון בית-דין מעל במת הכנסת.

מחרידה עוד יותר היתה עמדת היועץ המשפטי. הוא, שהיה צד במשפט, שהפסיד אותו ושלא הגיש ערעור, קבע ב„חזית-דעה“, שגם אותה קרא שר-המשטרה בכנסת: „באתי לכלל דעה שכבוד השופטת טעתה.“ (דברי הכנסת, 24 ביולי, 1957).

אם זה לא הספיק, בא משה אונא, איש הסיעה הדתית-לאומית, ושאל את שר המשפטים אם אין הוא חושב לתקן את המעשה (של השופטת) הגבי קציני-המשטרה שהואשמו בפסק-דינה. שר-המשפטים הצטרף לדברי שר-המשטרה היועץ המשפטי, קיבל למעשה על עצמו את האחריות לבויון בית-המשפט.

גם זה לא הספיק. בנוהל בלתי-מקובל הגיע החומר המשפטי הנוגע לפרשת שטיינברג לידי נשיא בית-המשפט העליון, יצחק אולשן. החומר שהוצג לפניו היה כזה שהביא גם אותו למסקנה וזהה, בדבר חפותם של הקצינים. אולם השופט אילשן, בניגוד לשרים, נמנע מפרסום דעתו בפומבי.

תמיר ושטיינברג לא המתינו להתפתחות זו. עוד לפני פסק-דינה של השופטת שמיר, למחרת עדות זינגר, הגישו קובלנה פלילית פרטית בבית-משפט השלום, האשימו את זינגר בארבע שבועות שקר:

● שזינגר שיקר באמרו שידע על אביס קאדיס עוד לפני ששמע את שמו מפי שטיינברג,

● שזינגר שיקר באמרו שלא חקר את שטיינברג על תעמולה שכאילו ניהל לטובת הצינים הכלליים,

● שזינגר שיקר באמרו שאינו זוכר אם חקר את שטיינברג בענין הקשרים שהיו לו כביכול עם משרד תמיר, והידועות שמסר לו כביכול על עמוס בן-גוריון.

קובלנה כזאת יכולה לבוא לדין רק אחרי קבלת אישור מטעם היועץ המשפטי. איים זינגר על תמיר בחצר בית-המשפט, בנוכחות קהל: „אני רק מקדה שחיים כהן יתן לכם את האישור, ואז אנחנו נראה לכם במשפטו אני אוכה ואחר-כך יהיה משפט תמיר!“ את אימויו אלה הפיץ גם בציבור. באותו זמן עצמו הפציר פרקליטו בשמו ביועץ המשפטי שלא לתת את האישור לקיום המשפט.

★ ★ ★
אתם מדברים מתוך גרונו של תמיר!

חיים כהן נתן את האישור. נפתח פרק חדש במערכה. זינגר לא הודח מתפקידו, כנהוג במקרים כאלה. למשפט הופיע לבוש מדים, מוקף קצינים גבוהים. אחד שלא עזב אותו אפילו לישיבה אחת היה ראש המחלקה הפלילית במטה הארצי, רמייה אפריים הופשטר, האיש שמשך בכל החוטים במשפט שטיינברג, נפגש עם עדים לפני עדותם, האיש שהתנהגותו הוגדרה על-ידי השופטת שמיר כ„צורמת“.

היתה זאת הודמנות ראשונה לזינגר להביא את מלוא הוכחותיו. יותר מאוחר סיפר בראור בעדותו בבית-המשפט המחוזי שבזמן משפט שטיינברג לא נתן לו זינגר מנוח והפציר בפניו להשמיץ הוכחות שונות, ואילו עתה, משניתנה לו ההודמנות העצמאית, מילא פיו מים. הוא לא הביא אף לא עד אחד. גם הוא עצמו לא קם להעיד לטובת עצמו, במהלך החקירה המוקדמת.

החלטתו של שופט-השלום יוסף מגורי-כהן היתה מוחצת. הוא קיבל את טענות תמיר ושטיינברג, ציחה להעמיד את זינגר לדין על כל ארבעת פרטי-האשמה בפני בית-משפט מחוזי. הוא גם ציחה לעצור את זינגר, לשחררו רק בערבות.

מאותו רגע נוצר מצב פאראדוקסלי לגמרי. היועץ המשפטי בפועל, יוסף קוקיא, העמיד את זינגר לדין בעוון כל ארבעת הסעיפים שנוסחו בשעתו על-ידי תמיר, הגיש גליון אישום שנוסחו היה העתק מילולי מגליון האישום של תמיר. התביעה הכללית, אשר בשמה הופיע זינגר במשפט שטיינברג עת העיד כאשר העיד, הופיעה עתה נגדו. אמנם לא הופיע פרקליט המחוז שבו נוהל המשפט, בהיותו האיש שטען במשפט שטיינברג טענות הפוכות. במקומו הופיע קולין גילון, פרקליט המדינה, האהוד וגבה-הקומה, בלחית סגנו המזוקן פליכס לנדא, נעים-הליכות.

היתה זו הפעם הראשונה בקורות המשפט במדינה שכתוצאה מחקירה מוקדמת, שנפתחה ביזמה פרטית, הגישה התביעה הכללית של המדינה משפט נגד הנאשם. היה זה מצב עדין ביותר, חסר-תקדים. נציגי היועץ המשפטי נאלצו לטעון במשפט זינגר את ההפך הגמור ממה שטען נציגי היועץ המשפטי במשפט שטיינברג. הם נקראו להוכיח כי הגברת מינה שמיר לא טעתה — וכי שמואל תמיר צדק. קרא פרקליטו של זינגר, עורך-הדין יעקב הניגמן, כמה פעמים במהלך המשפט לעורך פרקליט המדינה וסגנו: „אתם מדברים מתוך גרונו של תמיר ומייצגים אותו כאן!“ השיב לנדא: „אני מייצג (המשך בעמוד 8)

בדיון בפני בית-משפט מחוזי, שוב אין הקובל הפרטי יכול לנהל את התביעה בעצמו, והסמכות הזאת מוקנית רק לתביעה הכללית של המדינה.

זלינגר יושב על דוכן העדים, במהלך המשפט. זלינגר הגיש במשפט מ'סמך סודי, אשר גם השופט הטיל ספק במהימנותו. חשד פורש זה של השופט כנגד עדותו של סגן הפקיד הכללי היתה אחת הפצצות של פסק-הדין במשפט זה.

כאן אך ורק את היועץ המשפטי, ופועל לפי הוראותיו"

במצב פאראדוקסלי זה היו רבים בקהל שחשו כי אנשי התביעה הכללית יעשו מלאכתם רמיה, לא יפעלו בלב שלם נגד האיש שפעל בשליחות השלטון. מי שסבר כך, לא הכיר את שני הפרקליטים האנגלו-סאכסיים, בעלי ההופעה הגיטלמנית, קולין גילון ופליקס לירא, נתנו דוגמה למופת של הגינות מקצועית, ניהלו תביעה תקיפה, אך הוגנת כלפי הנאשם.

קו התביעה היה בהכרח חזרה על הקו של תמיר בחקירה המוקדמת. אולם לרשות התביעה עמדה הפעם שורה ארוכה של מיסמכים סודיים מתוך תיקי המשטרה, שלא עמדו לרשות תמיר בשלב הקודם. ההפתעה היחידה היתה צפונה דקא בקו המזור של ההגנה, בהזמנת האחרונה שניתנה לזינגר ולמשטרה לנסות ולהביא את ההוכחות הנוספות, שכאלו עמדו לרשותם, ואף לזעזע בבית דין גבוה יותר את פסקדינה של השופטת שמיר, נאלצה הסניגוריה להסתפק בעדותו של זינגר עצמו ובעדות קצרה של פרקליט מחוז תל-אביב, יעקוב בראור. הקצינים הופשטרו ומינקובסקי, שגונן עלידי השופטת שמיר, ושהתלוננו כל הזמן כי לא ניתנה להם הזדמנות להוכיח את צדקתם, לא הופיעו גם הפעם.

מדימה ביותר היתה עדותו השחצנית של זינגר עצמו. הוא לא למד ממפתחם של יחזקאל סהר ושות' תחת לבוא ולטעון את הטענה היחידה שעוד נותרה לו, כי טעה בת ס'לב בעדותו ביחס לתארי, טען בשחצנות כי השופטת היא שטתה ברישום הפרטי, וכי שטיינברג וצורר-היין פיקל, שהעידו על אמיתות הפרטיכל, שיקרו בשבועתם כך חשף את עצמו לחקירתה החריפה של גילון, ששאל אותו: "אם כך, האם ביקשת את פרקליט-המחוז במשפט שטיינברג לבקש את תיקון הפרטיכל במהלך המשפט, שנמשך עוד אחרי שקיבלת את גילון-האישום שלך?" השיב זינגר: "ביקשתי וחזרתי וביקשתי

ובהגיעו לאותה מסקנה כמו השופטת שמיר: "דבר זה איננו אמת אפילו לפי דבריו של זינגר, וגם איננו יכול להיות אמת לפי המסיבות."

★ ★ ★

הדו"ח המפתורי

משפט היתה לזינגר עוד טענה אחרונה. טען הוא: הוכחה לכך שלא שיקר במשפט שטיינברג בענין אגוס נמצאת בדו"ח מיוחד, שהגיש לקצין אברהם זלינגר (מי שהיה אז ראש אגף החקירות במטה הארצי, וכיום סגן המשקף הכללי ומפקד מחוז הצפון). הדו"ח הוא, שנכתב — לדבריו זינגר — עוד לפני שהוגש המשפט נגד שטיינברג, כבר ציין בפרש שאמר לשטיינברג כי ידוע לו שאגוס קאדיס הוא שניסח את הבקשה להעברת שומלי. משמע, לא שטיינברג הוא שגילה לו זאת.

דו"ח זה שימש כעין נשק סודי של זינגר במשפטו. הוא לא הוגש במשפט שטיינברג, אף לא בחקירה המוקדמת נגד זינגר, כשתמיר יכול היה לחקרו עליו. הוא הוגש עלידי זלינגר, שהופיע במשפט זינגר מטעם התביעה, כדי להגיש את תיק המשטרה כולו. בתוך התיק מצאו התובע והשופט את הדו"ח.

אגמם, דו"ח זה לא היה ממוספר, כמרבית שאר מיסמכי התיק, כפי שמחייבות תקנות המשטרה. יתר על כן, לדו"ח היתה כותרת מיוחדת במינה: "דו"ח התרשמות". חוקרי המשטרה מנוסים אינם זוכרים שאי-פעם נתבקש חוקר להגיש דו"ח כזה, שהוא ענין לפסיכולוג. דו"ח זה רשם החוקר כביכול דברים שנאמרו על-ידי הנחקר, מבלי שהנחקר עצמו ידע על כך ומבלי שחתם עליהם, כדורש בחקירה משטרית. עתה בא זלינגר וטען שראה את הדו"ח בשעתו, וכי הוא ערב להמינותו.

עוד במהלך עדותו של זלינגר, שהיה עד מטעם התביעה, הביע התיובע גילון תמיהה והסתייגות ממיסמך זה. התגרה בו הניגמן, פרקליט זינגר: "האם מטיל פרקליט המדינה ספק במהימנות העד שלו, סגן המשקף הכללי וראש אגף החקירות של המשטרה?" היישר גילון היתה אחת הפצצות של המשפט כולו. השיב גילון בסגנון הבריטי המאופק האופייני: "בשלב זה, די אם אומר כי אינני מקבל את דבריו של זלינגר כמו שהם."

היתה זו היעם הראשונה בתולדות המדינה שפרקליט המדינה, יד ימינו של היועץ המשפטי, הטיל פומבית ספק בעדות שבועה של סגן המשקף הכללי של המשטרה, הקובע יומיום את גורלם של מאתי מאורחי המדינה. בפי גילון, אדם הידוע כאיש מתון, מאוזן, מאופק ושקול מאין כמוהו, היה לפסוק זה משקל מוחץ שבעתיים.

לכן המתינו הצדדים במתיחות מיוחדת לדברי השופט על דו"ח זה. הדבר היה חשוב, כי סביב זלינגר נוצרה אגדה, בזמן משפט עמוס היה זלינגר כמעט היחיד בצמרת המשטרה ששירת המתנדבים ושמואל תמיר לא הסיחו כלפיו אשמה כלשהי, ומתוך דבריהם אף הובע אמון מסוים כלפיו. אגדה זו החלה מתערערת כשזלינגר נתן גיבוי בלתי-מוגבל לפיקודיו, הופשטרו וזוהר, ששיחקו תפקיד מרכזי במשטרה בתקופת השחיתות של סהר. ה ה זה זלינגר שהתנגד להדחת זינגר גם אחרי שזה הועמד לדין בפני בית המשפט המחוזי, בניגוד לכל המקובל במדינה. כשטיינברג נחמיאס נאלצו להדיח סוף סוף את זינגר בעקבות שאלתה בכנסת — השמיע זלינגר נומבית התנגדות לצעד זה.

בשעה שהסביר כי הדו"ח אינו משנה מאימה לגבי עצם אשמת זינגר, קבע השופט קנת: "עצם קיומו של הדו"ח הנוסף הזה... הוא תופעה מוזרה, אילולא העיד על קיומו... ראש האגף הפלילי של המשטרה, הייתי מגיע לחשד הדאי כי מיסמך זה נוצר לאחר פירחים החלייה נגד מר זינגר... לאור עדותו של מר זלינגר, עלי לחתר על הוודאות שבחשד, ולהשאיר את השאלה פתוחה."

בלשון משפטית אמר משפט זה של השופט קנת כי אינו מקבל את דבריו זלינגר כהוכחה משכנעת, ואם כי טוב אין לו וודאות שהמיסמך מזויף, נשאר חשד זה על כנו — למרות עדותו המפורשת של זלינגר. משמעות החשד היתה מחרידה. לא זו בלבד שהיא החשידה את זלינגר בשבועת-שקר במשפט, אלא אף החשידה את ביותפות לזינגר ולאחרים בהגשה זדונית של מיסמך מזויף לצורך המשפט. לגבי אגב העומד בראש מחוז משטרה, והאחראי להמינות המימצאים ברבבות משפטים בהם נחתך גורל אזרחים, היה חשד זה לבדו, מפי נשיא בית-משפט מחוזי וראש האגף הפלילי שלו, מחייב הסקת מסקנות מרחיקות-לכת למען שלום הציבור.

אם משפט עמוס גרף לתהום את יחזקאל סהר ושותפיו, ואם משפט שטיינברג מוטט את מעמדם המוסרי של הופשטרו, זינגר ומינקובסקי, הרי משפט זינגר היה האחרון בתגובת-השרשרת. הוא הטיל צל כבד על דמותו של זלינגר, אחד מסגני המשקף הכללי החדש.

אין זה הסוף. כשם שפרשת זינגר יונקת כולה מן העבר, ואין כל אפשרות להבינה אלא על רקע זה, הרי היא עצמה שוב מולידה פרשות חדשות. כי לאור פסקדין זה אין מנוס מבירור חדש של מעשי הקצינים הופשטרו, מינקובסקי, איילון והסמל קאדיס, שלקחו חלק בביום פרשת שטיינברג, ובשלב גבוה יותר בבירור מעשיו של זלינגר עצמו.

★ ★ ★

נתתם יד לכנופיה?!

שיצא זינגר מבית-המשפט, אחרי שנידון לחודש מאסר על-תנאי, ניגש אליו התובע לנדא, שלא ביקש עונש חמור, הושיט לו את ידו ואמר, באיכותו האנגלר-סאכסית: "אני מצטער, מילאתי את תפקידי."

אולם זינגר לא נטל את הוד המושטת. בכפס ובחוצפה קרא לעבר התובע: "אתם קברתם איתו! נתתם יד לכנופיה!"

כשזינגר דיבר כך, בלי ספק כירסמה בו ההתמררות על שהוא נפל במלכודת, אשר הוטמנה בפקודת מפקדיו ללוחמים-בשחיתות — אותם כינה בשם "כנופיה".

אולם מרירותו היתה מובנת. ברור ששקריו של זינגר לא היו אלא חלק קטן ממערכת-שקרים כוללת, שמקורה היה בצמרת העליונה של המשטרה והמשטר, שהשתרעה על פני שורת המשפטים הפוליטיים שזיעזעו את הארץ. אולם בעוד מפקדיו ומנהיגיו של זינגר הצליחו בינתיים להתחמק מלאת את הדין, אף כאשר כזביהם הוכחו ברכים, הרי דקא הוא נאלץ לתת את הדין.

פרשת זינגר היתה חלק בלתי-נפרד מבעייתה הכוללת של המשטרה. לכן היתה תמוהה הגבתו של המשקף הכללי החדש, יוסף נחמיאס, לאחר פסק-הדין. תחת לנהוג בזינגר כפי שנהוגים בכל פקדי-משלה שנמצא אשם בדין פלילי, ולפטרו מיד מן השרות, הודיע נחמיאס השבוע כי האיש שנמצא אשם בזה אחר זה על-ידי שלושה שופטים ונידון על-ידי הנשיא התורן של בית-המשפט המחוזי באשמת פשע, יישאר בשורות המשטרה, בטענה שזכותו לערער על פסק-הדין. טענה זו לא הושמעה מעולם לצורך זה כשהמזכיר היה בפיקוד מדינה אחרים שהורשעו בפלילים.

כלפי כל פרשות העבר יכול היה יוסף נחמיאס לטעון, במידה מסוימת של צדק, כי ידיו לא שפכו את הדם, וכי רק ירש את ירושת קודמיו. אולם פסק-דינו של השופט קנת נגד זינגר הוצא בתקופת כהונתו שלו, ונגד אהרן מסיקודי.

אך לא הצהרתו הראשונה של נחמיאס היא המכרעת. תגובתו המעשית לפסק-הדין, ומסקנותיו נגד יתר הקצינים שהוכרו, ובראשם זלינגר והופשטרו, יהיו המבחן הגדול הראשון לנכונת הצהרותיו. מסקנותיו המעשיות של נחמיאס הן שיחוצו בסופו של דבר גם את דינו של הציבור על יוסף נחמיאס.

חיך של נצחון

זאב שטיינברג, אשר הרשעת זינגר מהחה בסבילו נצחון סופי במאבקו להוכיח את צדקתו מול סכנות העלייה שחופעלה נגדו, נראת ליד פרקליטו, שמואל תמיר, שניהל את המאבק המשפטי.

פעמים רבות, אולם פרקליט-המחוז, שהופיע כעד מטעם זינגר, אמר את ההיסף: "מעולם לא עורר זינגר את הטענה שיש טעות בפרטיכל!"

★ ★ ★

כך שתם לעצמו זינגר את דרך-הנסיגה האחרונה. לשוא טען פרקליטו בסיכום שהיתה טעות, ולא דקא מצד השופטת, אלא בדבריו זינגר עצמו. השיב לו התובע לנדא: "כדי לזכות את זינגר, יש לקבוע שחקירת תמיר היתה בלתי-הגינת, שפיקל שיקר, ששטיינברג שיקר, שפרקליט-המחוז בראור לא אמר את האמת, ושהשופטת שמיר לא ידעה את אשר היא כותבת."

מכאן היה רק צעד הגיוני אחד לדברי הסיכום של השופט קנת, בסוף פסקדינו השבועי: "על כמך אלא אין מוצא אלא להרשיע את הנאשם."

היתה זו הפעם הראשונה, מזה עשרות שנים, שקצין משטרה בכיר הורשע בפלילים. אפילו כשזיכה את זינגר משני סעיפי האשמה האחרונים (בענין עדותו על חקירת שטיינברג ובדבר קשריו עם ה"כ"כ ועם תמיר) עשה השופט כן בראש וראשונה משום שחסר היה הסיוע הטכני לעדותו של שטיינברג — סיוע הדרוש במשפט פלילי על שבועת-שקר, הוגיש קנת: "אף בנקודה זאת אינני קובע ששטיינברג אינו מהימן. להיפך, דעתי היא שהוא מהימן." היתה זאת הרבה-לפני-הסופית והקיצונית של האדם אשר לפני שנתיים עמד בתהום השפל, עת דרך כוכבו של זינגר, כך לא רק הוחזר לשטיינברג בכבוד השלם, הוא הפך לסמל של אדם שהיה נכון לתילתם על כבודו, שמלחמתו הוכתרה בנצחון מוחלט, ושהוכיח כי גם כזאי להסתכן ולהילחם.

בדבריו על זינגר, לא יכול היה השופט קנת שלא לבוא אף הוא למסקנות חריפות: "כל טענה של זינגר (בענין אגוס קאדיס) ראשיתה נעוצה ביהרהר... אם לא היה לו מניע חמור יותר להזיק לשטיינברג)... וסופה דברי כזב נוספים... בבית-משפט השלום מסר עדות כזוהר, ועדותו זו סיככה אותו בעדות בלתי-נונית אף בבית-משפט זה... עדותו של זינגר (בענין קאדיס) בשקר יסרה..."

מפלגות

בלי ויכוחים

שבועיים אחרי שאלפי אורחים התדפקו לשוא על דלתות היכל-החרות בתל-אביב, כדי לחוות בסתירת ועידת הציונים-הכלליים, נערכה באו בנין ועידה של מפלגה ימנית אחת - תנועת החרות. אלא ש' הפעם לא נהרו המונים לכנס, לא מילאו כאלפיהם את המעברים, היציעים ובמת הגשיאות. הם באו בדיק לשעה הקבועה, תפסו את מקומותיהם המסומנים, ובניגוד לאורחי ועידת הציונים-הכלליים, שעזבו את האולם לפני שנסתימו הגאומים, ישבו אורחי ועידת חרות במקומותיהם עד ה' צליל הראשון של שירת התקווה.

הערבי ראו שיהודים וערבים יכולים להי דבר, והחליטו לחסל את הדבר מיד! חץ מזה, כל פניותי בעניין זה אל מר תמוז היו בשם האגודה. אני בטוח שהשב. הוא שהתערב והכריחם לבטל את הפגישה! בפי תמוז היה הסבר אחר: 'הקומוניסטים רוצים להשתלט על העסק, והארגון הזה עשוי לעשות את מלאכתם. אינני רוצה שום גושפנקות.'

השבוע, נראה היה כי הקללה הגדולה הרובצת על כל חיי המיעוט הערבי כיש ראל, תפגע גם בניצן זה של הבנה הודית.

אסונות

הוער שלא הכיר ים

ישר מהאניה לקחו את יעקב דהן ואת חמשת ילדיו למושב שחר, בחבל לכיש. זה היה לפני קצת יותר משלוש שנים. יעקב דהן (31), גבר חסון יליד מרוקו, סנדלר לפי מקצועו, היה מרוצה למרות שנאלץ לעבוד בחקלאות במקום בסנדלרות. הוא היה מרוצה שחמשת ילדיו קיבלו סיפול והשגחה. באחד הימים יצא יעקב דהן לעבוד במושב בנות-חן. בצהרים הופ' תע, כאשר ראה את מדרכת מושב באה אליו עם אשתו. הילד שלן ששה מים מ' היס', הודיעה המדרכה. יעקב לא הבין מה קרה, נסע עם המדרכה למגדל אשקלון. שם אמרו לו, כי בנו מימון בן השבע וחצי נלחק לבית-הולים קפלן. יעקב צילצל לבית-הול' לים. שם הודיעו לו קצרות: 'הילד מת.'

אחרי שקבר את בנו במושב נהורה, החל יעקב דהן לשאול שאלות: 'מה זאת אומרת הילד שלי מת? איך מת?' התברר כי מ' מון יצא עם תלמידי ביתו לסיפול. סיפר יעקב דהן: 'באה המורה של מימון אמה יש טיול. היינו עולים חדשים, לא מכירים מה זה טיול. לא ידענו שהמורה תיקח אותם לים. לו היינו יודעים, לא היינו נותנים לו ללכת. אנחנו לא מכירים את היס'.

איך עוזר. מימון התרחץ עם בני ביתו בים. לפי עדויות חבריו ששה הילד כשעה במים, בלי השגחתה של המורה. גם כשיצא לא הרגישו בהעדרו.

דהן האב השלים עם מות בנו. אולם הוא לא השלים עם משהו אחר. איש לא בא ליחמי. איש לא בא להציע לו עזרה, איש לא הסב את תשומת ליבו כי מניעים לו סיפויים אחרי שכנו טבע ביותו כטיול בית-הספר. כל נסיונותיו לפנות לעורך-דין עלו בתוהו. עורך-דין מרמלה משך אותו במשך חדשים, מבלי להגיש כל תביעה, אחרי שקיבל ממנו את פרוטותיו האחרונות. סיכם דהן מלאה-מיריות את מצבו: 'זה הכל בגלל שאני עולה חדש. אם זה היה קורה במושב שיכנוי היו כבר נותנים פיזור ים. עכשיו, למה שאתן לילדים שלי ללכת לבית-הספר?'

התישבות

חזן שלא מן המנין

למחרת חג הסוכות האחרון התעוררו תושבי מושב עגור שבצמק אילון משנתם, מצאו שמצבם הורע ב'לילה: סניף המס'.

תתמונה האסורה: טאריף, חושי וידירות חושי הוותיק לא ידע

פרחה מכולתו ושגשגה, שירותיה התרחבו מדי יום. אם ימשך הסכסוך, ימשוך חזן בחדאי הלוואה מאי-שם, יקים מכולת כהל' כחה, יפתח ברישום צרכנים למנות בפיקות, כחוקי תושבי עגור לא יודקקו עוד להמשי' ביר לעולה, המוסד בעל היעוד הלאומי.

עדות

מנהגי יד

שיך אמין טאריף, מנהיגה הרוחני של העדה הדרונית בישראל, חייך כיאה למארת. 'אהלן וסתלאן', קרא לעבר אורחו, ראש עירי' חיפה ארא חושי, שבא לבקר בו כפר מראר הגלילי.

חושי צעד לקראת הדרווי לבן-החוק, ידו מושטת לשלום. 'אני ידיו הדרוויים', הס' ביר בנאחה מוצדקת לבני פמליהו. חיריים מארצות-הברית. אחרי חילופי הברכות, הו' מין אבא חושי את הנשים שבתבירת ה' תלירים להצטלם אתו ועם השיך האקוטי. 'אני מכיר אותו כבר 25 שנה', הוסיף.

הסתבר כי תקופה ארוכה זו לא היתה מספיקה ללמד את אבא חושי את מנהגיו של המנהיג הרוחני. זה פרש את ידו לפניו, דחה את הנשים מצידו. 'אינני מצטלם עם נשים', השיב, נעלב.

האורחות התרחקו: התמונה לא צלמה.

אילת

חתונה ברוח דרווית

את החתונה הראשונה בישראל שנערכה על סיפונה של ספינת-דייג, חגגו בשבוע שעבר חבדי הקיבוץ המאוחד וסתם תוש' בים באילת. חנוך רו מחיפה ותמר, בת גבעתי-ברנר, החליטו לחגוג את נישואיהם על הספינה, בה מכהן חנוך כרבי-חובב.

על המכס מדווח רפי אילון: התחנה המטאורולוגית של אילת הודיעה על רוח דרווית. בדרך כלל מספיקה הר' דעה כזו כדי שכל הדייגים המעטים שבעי' יכניסו את ספינותיהם וסירותיהם אל המעגן. הפעם, החליטו חברי המלגה לצפצף על הרוח, ממש כשם שהיא מצפצפת עליהם לעיתים קרובות. הופכת להם- את החפינה עוד לפני שהם מספיקים להכניסה למעגן.

חנוך ותמר לא עשו עסק גדול מן ה' חתינה שלהם. באו כמה קרובים מחיפה וכמה מגבעת ברנר. עיקר הקרובים בא מ' אילת. החברה קישטו את הספינה בדגלים, תכשו את השערות מארבעה מטאטאים, שמי על המטאטאים. דגל והתחילו בטכס.

היה חיכות מי יחתן את הזוג החדש. היו כאלה שטענו, בצדק, כי רבי-חובב של ה' נמל יכיל לקבל על עצמו את התפקיד, בחוקק סמכויותיו כרבי-חובב. בסוף החליטו, שהכבוד הגדול מגיע לרב החוש והצער של אילת, הרב הדיה, שבעצמו התחתן רק לפני כמה שבועות בירושלים וירד אלינו

(המשך בעמוד 12)

ביר לעולה בכפרם היה סגור. חקירה קצרה בביתו של מנהל הסניף בירושלים ובמשרדי המסביר לעולה בכירה, השוכנים בבית מ' דות חדיש ומרוצף שש, העלו מיד כי סניף המסביר לעולה בעגור לא יפתח עוד. 'הסניף מכניס רק הפסדים', הודיע מנהל המסביר. תושבי עגור לא הבינו מדוע מכניס סניף המסביר רק הפסדים. בכל פעם בה מכרו לסניף זה ביצים ב'80-60 פרוטה הביצה, גי' לו כי אותה הביצה נמכרת בשוק הירושלמי ב'180 פרוטה. כאשר מכרו קילוגרם תר' בגולת 800 פרוטה, מצאו כי במרחק 30 ק"מ מביתם עולה אותה התרנגולת שתים וחצי או שלוש ל"י.

יוזמה פרטית במושב. הסיבה האמיתית לסגירתו השירותית של סניף המס' ביר בעגור, היתה נעוצה במרכז הכפר: יצחק חזן, נכה ב'100 אחויו נכות, שפתח לו מכולת קטנה בדירתו הפרטית. שם היה מוכר סוכריות, ריבה, שוקולד וסיגריות.

מנהלי המסביר לא ראו התחרות פרטית זו בעין יפה. 'סגרו את החנות או שנסגור את הצרכניה', איימו על מדריכי המושב, 'לא נסכים שמתישב פרטי יתחרה בנו'. לסגור את החנות לא יכלו המדריכים. ראש החוד המקומי ומנהיגן של שלש החמולות החשובות יותר של הכפר, יצחק נפתלי, היה שותפו הסמוי של חזן. 'למה לא תהיה חנות', היה נפתלי משיב בכל ישיבה, רק להמסביר מותר לחיות?'

בכפר עגור נמשך ריב הצרכניה והמכר' לת גם השבוע, חודשים וחצי אחרי שה' חיל. 300 יחשבי הכפר, מחציתם ילדים ותינוקות, המשיכו לקנות את מצרכיהם בירושלים או במושבים הסמוכים. את מצ' רכיהם הקצובים - מרגרינה, קמח, בשר ואורז - לא יכלו לקנות כלל, כי פנקסי' הם רשומים בצרכניה הסגורה.

אדם אחד לא התלונן על המצב החדש: יצחק חזן. מן היום בו נסגר סניף המסביר

מימון דהן (שמאל) וחבריו לפיתח

איש לא סיפר לאב

חטבורה צולמה בכל זאת (ראה תמו' נה) עליי צלם העולם הזה, אשר ביקר במקום לרגל עבודה אחרת.

סימן ח' צוני זה היה אפני למעמדן של שתי מפלגות הימין הישראליות. כי בעוד שהציונים-הכלליים, הוראים את מעמדם ב' ציבור כסימן שאלה גדול, לא היו בטוחים כי יוכלו למלא את היכל-החרות, שלחו עשרת אלפים הזמנות לשלושת אלפי המקו' מות בעולם. היו אנשי חרות בטוחים ושל' יום. בהכנה קפדנית של חדשים הכינו את הועידה, הזמינו אליה את נציגי כל המפי' ראה להוציא את מ'ס' את המ' את הסבל הדיפלומטי, ערכו את ועידתם כאילו באמת הם עומדים לקבל את הנהגת המדינה ליום בעוד שהדיים שלושה.

ועידת משעממות. סימן נוסף למ' צבה של תנועת החרות, שחבריה ראו בנצי' חזנו של סוסל בצרפת ביום בו נפתחה הועידה אות מיוחד להצלחתם, היה אופי הדיונים בה. כי שעה שועידת הצ"י הוקדשה לביוררים מדיניים, לכללים, דיוני מצע דיוני מסאות, שעה שבכפר-הירוק התכנסו חברי מ'ס' תחת משמר פלוגות הפועל כדי לערוך חשבון פנימי לפני הבח' דות, לא באו 4.3 צירי תנועת החרות לביוררים אידאולוגיים אילו שהם. ועידתם היתה יותר הפגנה של תחילת גלחמת בחירות. הבעיה המסעירה ביותר שתועלה בוועידה תהיה בעית שינוי הערכים במדיניות המוני' ציפילת. 'לא יתכן', טוענים כמה מחברי מרכז התנועה, 'שהנבחורים המוניציפלים של התנועה יצביעו במקומות בהם הם נמצאים באופוזיציה, נגד אותם הדברים עצמם שהם מחליטים עליהם במקומות שהם בקואליציה'.

על מצב זה יכלו חברי תנועת-החרות להודות לעובדה, שיותר מכל מפלגה אחרת, מלוכדת מפלגתם סביב דמותו של המנהיג, מתנים בגי' בנין עצמו, בבטחון עצמי מופרז למדי, גולל בערב פתיחת הועידה את השניים שתכניס מפלגתו כשתיטול את השלטון לידיה בעיד חדשים מספר. בנגעו בעשיות בעיות התעלם בנין לגמרי מבעיית הבעיות: השלום עם עמי ערב.

סיכם הר'ר יוחנן באדי, החיכ הממושקף ובעל ההומור של חרות את הועידה בערב פתיחתה: 'מבחינה זו (של חוסר ויכוחים) הועידה שלנו הן משעממת מאוד. אבל אולי זה סימן טוב, כי בדרך כלל מתחילים ויכוחים אידאולוגיים כשמרגישים שמשו' אינו בסדר.'

ארגונים

בלי גוישפוקה, בבקשה

עיסה לובאני, מורה נצרת בן 27, התכונן לקבל את אורחיו, ביום חמישי שעבר, ואז, 24 שעות לפני מועד בואם, הגיע אליו מכתב מתל-אביב. השולח: הפנסל-הסופר בני' מין תמוז. הודיע תמוז: 'אני מבטל, באש' מתך, את הפגישה.'

לפגישה זו הוזמנו למעלה מעשרים סופרים ואנשי-רוח עבריים, וכארבעים משכילים ער' ביים. והיא נועדה להיות פגישת-גומלין, אחרי שלפני חודש נערכה פגישת-היכרות בבית תמוז בתל-אביב (הטולס הזה 1098).

מדוע בוטלה לפתע הפגישה? הסביר תמוז: 'קיבלתי את (מכתב ההזמנה לפגישה בני' צרת) מטעם אגודת הסופרים וחמשכילים ה' ערביים. לא ידעתי על קיומה של אגודה זו, ומעולם לא ניהלתי איתה משאומתן על פגישות בין סופרים ערביים ויהודיים. על כן אינני מבין מדוע מרשה האגודה הזאת לעצמה להזמין סופרים יהודיים... לפגישות שאינן קשורות בה'.

השב. התערב! הגיב על הביטול עיסה לובאני מוכירה של אותה אגודה ואחד ממקורבי מקי, אשר סולק לפני כחודשיים מעבודתו כמורה בגלל שיר לוחש שכתב נגד הורס' כפרו: 'זאת היא נסיגה מחיפיה. הפגישה הראשונה שלנו עוררה הדים חז' ביים בעתונות ובציבור המשכיל העברי ר'

שחורים, צהובים, חומים ולבנים רמזו על יעו

מיהודו וע

כי עמי בשנים מוכנים דיפלומט היו מ... את סח... חות... ראל... התערב... ניול... ישראל

ד... מ... היחסים שהיה שהוא ד"ר א... רבת-ה... למשפח... ההתנגד... אוניבר... אחרי... לעזרת... הבריטי... לו הא... אז מכ... להצטר... תשוב... נמצא... הגדול... מספ... יוסה... באנשי... לדרגה... מודים... ללמוד... אחר... צתו... עובר... כרתומ... היא... מאור... לשכלל... מאמין

★ ★ ★
כמעט מאונס
מצבי המדיניות הישראלית
מ... אשר חלמו כל השנים כי ישראל תהיה חלק מאזור ים תיכוני שאינו קשור למרחב האפרו-אסיאתי, הגיעו בהכרח, כמעט מאונס, להכרה כי עתידה של ישראל במרחב קשור קשר אמיץ בעמים סביבה. רק בשנתיים האחרונות גילו את המרחב הענקי לפעולה, המשתרע מיבשת אפריקה, על פני כל החלק הלא-ערבי של אסיה, עד ליפאן. היה זה ללא ספק ביקורה של שרת החוץ גולדה מאיר, אשתקד, שהביא למס' קנת כי ישראל יכולה, באמצעות תרומה ממשית לעמי האיזור, לנסות ולהשתלב בו.

שחורים ולבנים רוקים בצות ערב חיי... האפרו-אסיאתי. בערב זה למדו האורחים רוקים

בראשית שנות העשרים ערכה ברית המועצות הפגנה אנטיקולוניאליסטית גדולה. בבאקו שבקחקאז כונסה ועידה גדולה של העמים המשוועדים של אפריקה ואסיה. על המרפסת, שלפניה עברו המשי לחות בסך, בלטי החברים זינובייב וראדק, שני המנהיגים היהודיים של הקומינטרן, וחו במצעד הססגוני ומרהיב-העין של משי לחות העמים, בתלבושותיהן הלאומיות. כאר שר תם המצעד שאל ראדק את זינובייב: "תגיד, מדוע לא עברה כאן משלחת של בני זולוז?"

"השתגעתי" התפלא זינובייב, "איפה תמצא יהודי שיסכים כי יתקעו לו נזם זהב באף? השבוע, כאשר הסתובבו עשרות בני עמים אפרו-אסיאתים בתלבושותיהם הססגוניות ב" מסדרונות בית הבימה, שם חזו בהצגה עברית; או כאשר רקדו שלוביזרוע עם ישראלים בבית פעולי ההסתדרות בתל-אביב, נזכרו רבים בבדיחה הנושנה. אלא שהפעם זאת לא היתה בדיחה. הכושים, היפאנים וההודים לא היו מחופשים, למרות שהגו מילים עבריות ושרו בלהט הבאנו שלום עליכם. היו אלה בני עמים מן המרחב האפראסי, שבאו להשתתף כסטודנטים ב" סמינר לקואופרציה, אשר נערך על-ידי הסי-תרות העובדים הישראלית.

הם היו ערב רב של טיפוסים. היו בהם עשרה בני גאנה מקורולז'יער ושטוחיאף, עטופים מעל מכנסיהם הלבנים הקצרים ב" קנטי, הגלימה הלאומית הגאנאית בעלת הגחון הצהוב. צבעוניים עוד יותר, בשלל צבעי האבדה — הגלימה הניגרית — עשרה כושים חבושי כיפות, שפניהם השרוטות והמקוע' קעות היו זכר לסימנים, שהטביעו בהם אמותיהם בילדותם, כדי להזהרם בעת מל' חמה. אלה היו בני ניגריה המערבית. שמונה אחרים, צנומים ושקטים, מתבל-סים בפשטות לבושים ובסנדליהם הפשוטים, היו בני הודו. רק למסיבות רשמיות הת' קשטו הם בודוטי ובכיפות הסירה הלאומיות שלהם. שאר 20 משתתפי הסמינר היו נציגים בודדים, סטודנטים ופרופסורים מיפאן, פקידים ממשלתיים מבורמה וצ'ילון, אנשי חקלאות מדהומיי, צ'אד וסודאן הצרפתית, ואף סגנו של שר לעניני קואופרציה בממ' סלת סנגאל.

★ ★ ★ תושב הירושמה

חמישים בני הארצות האפריקאיות והאסיאתיות לא היו נציגים של מדינת תיהם או עמיהם. הם לא היו שליחים, סיחרים או אנשי בשורה. הם גם לא באו לישראל כאל ארץ קודש, או כאל מדינת חלומות. הם באו פשוט ללמוד. והם באו ללמוד דהקא בישראל, משום שנושא לימוד דיהם הוא מפותח ביותר דהקא בישראל. קנאם מצומוטו (36) בא מיפאן. בארצו בעלת עשרות האוניברסיטאות לא חסרו לו אפשרויות למודים. ואחרי שסיים את לימודיו בבית-ספר תיכון אף למד שנים באוני' בריסט טוקיו. גם שאר שלושת חבריו מיפאן הם משכילים: שניים מהם סטודנטים ואחד פרופסור לסוציולוגיה. אולם בכל ה' העולם המערבי, הב יכלו להשתלב בנושא הקואופרציה אך ורק בישראל, שהיא ה' מדינה היחידה מעבר מזה של מסך הברזל המקיימת קתדרה באוניברסיטה לנושא זה. קנאם מצומוטו, שבירוש שמו הוא מניפה ועץ מישימי, איננו סתם סטודנט. ביפאן נמנה על אחד ממארגניה של המפלגה ה' סוציאליסטית. הוא חבר הועדה המרכזית של המפלגה ומיכירה הראשי באחד המחוזות של יפאן. מצומוטו הוא בן למשפחה איכרים, חושב כפר ליד הירושמה, בה הוא גם כיום. במלחמת העולם השניה היה סגן-משנה על משחתת יפאנית. אניתו טובעה ליד ה' פיליפינים על-ידי הצי האמריקאי והוא נלקח בשבי.

★ ★ ★ מגן דויד ביפאן

כאשר חזר מצומוטו הביתה החל לל' מוד, סיים את לימודיו באוניברסיטת טוקיו והסך פעיל במפלגה הסוציאליסטית. הוא לא חלם מעולם לנסוע לישראל או לבקר באיזור זה. בכל חייו ערך רק פעם

!שעור בגיאוגרפיה של ירושלים, מקבלי אנשי הסמינר האפרו-אסיאתי בעירית ירושלים, שם הם מעיינים במפות העיר, לפני צאתם לסיור בה. בתמונה נראה בחלק הקדמי איש ניגריה בתלבושתו הלאומית.

שתי יושות הד"ר נפסה אומפאראקאש מהודו, מתלמידיו של מהטמה גאנדי, משחק עם ילדה ישראלית, בעוד עמנואל פליקס אטימו מגאנה נושא על שריריו שני ילדים. נציגי שתי היבשות נפגשו והכירו זה את זה בסמינר הישראלי.

..בואו לגאנה מבקש ק. א. ציום הגאנאי משתי מדריכות ויקודים יש-ראליות. בשיחה לבבית משותפת על דשא בית פעילי ההסי-תרות, שם נערך הסמינר. הגאנאים, כיתר הכושים, מתפעלים מהיחס הלבבי שמגלים כלפיהם.

של ישראל במבורה של אפראסיה

ד כוש

ייקה ואסיה, ברובם עמים שרק רגונות זכו לעצמאותם, לא היו לוח שלחים ולהצחיר הצהרות על 'ידידות לישראל. אולם הם לקבל ממנה כל עזרה ממשית. לא אם מדינות אלו היו שול"נס מדיני אפרואסיאתי ביש" כך תוכננה בחשאי, כדי למנוע נזיקה, במשך שנה תמימה, תכ"מינר מקצועי, כשטח בו יכולה ות מהשגיה לעמים המתעוררים.

★ ★ ★

תלמידו של גאנדי

טטה אומפאראקאש הוא הודי, מתלמידיו של גאנדי, במצב הווה לישראל קשה להאמין לביקור פוליטי בישראל למרות את המדינה ובקיא במתרחש בה. יאקאש הוא לא ספק הרמית ביותר בין באי הסמינר. כבן נקאי עשיר, הצטרף הוא לתנועת ההודית, עוד בהיותו סטודנט ב" הוא אף ישב בבית הסוהר, בראש משלחת עזרה-ראשונה הודי, שתושביו נפצעו עלידי אשר שוחרר מהכלא. לא הירשו לחזור למקום מגוריו. הוא כתב לגאנדי, ביקש אותו להרשות לו ליו ולהמנות בין תלמידיו. אולם ל גאנדי היתה שלילית. "במחוזך הצטרף אליו", כתב לו המנהיג

מפאראקאש הצנוע, הלבוש מעיל ו: "אז ידעתי שגאנדי אינו רוצה לתי מלומדים. נדרתי נדר להגיע וזהה ביותר שאפשר להגיע בלי" וברסיטאת בהודו. והחלטתי שוב ולוגיה ומשפטיים."

עשה כשמונה-עשרה שנה במח"י גאנדי, אימפאראקאש הינו כיום אל" במוראדבאר, ליד דלהי. מש" 65 רופיות לחודש, כ-28 דולאר. כי רבת-החיים בארצו נמוכה וזם כך בא לישראל כדי ללמוד דרכי העזרה לבני עמו. הוא ליבו שיצליח במילוי שאיפהו.

כדי לבסס אמונה זו הוא מספר אחד ממאות הסיפורים השגורים בפיו: "אחרי מות גאנדי הייתי שנה אחת במצוקה כספית גדולה. כדי להמשיך בלי מודי הייתי זקוק ל-400 רופיות, ובכיסוי היו רק שמונה. מכרתי את כל מה שהיה לי: אופני, מזנרת השולחן שלי ועוד, והי שגתי רק 75 רופיות. באותו יום קיבלתי הזמנה להשתתף באינו ועידה בבוהופל, מחוז מוסלמי בהודו. רק כדי לנסוע לשם הייתי זקוק ל-50 רופיות. אמרתי לעצמי: אלוהים שלח לי הזמנה זו. נסעתי לוועידה. כשחזרתי משם בא לבקרני מזכיר הועידה והביא לי מעטפה ובה 400 רופיות, כהוצ" את נסיעתי. אמרתי לו שהוצאתי רק 75, אולם הוא התעקש שאקח את הכסף. וכך יכולתי להמשיך בלימודים."

מסכם אומפאראקאש, המדבר כנביא, ב" מעין כיסמה המתאימה מאוד למדינת יש" ראל: "אני קבצן עני, אולם לעולם אינני מבקש נדבות. אלוהים תמיד שולח את מה שבניאדם זקוקים לו לקיומם."

★ ★ ★

הצנחה לנערות בגאנה

אחד מקטעי ההצגה האחרונה של תיאטרון בצל ירוק מציג מערכון היתור לי, בו נראים כושים באפריקה כשהם סוגי דים לאליל חוש, שאת שמו הם מזכירים בכל רגע: "גולדה!" אולם בין הסטודנטים האפריקאיים שהגיעו לסמינר מהארצות בהן ביקרה גולדה מאיר, מהדהד שמה באמת כשם של אישיות שלא מן העולם הזה.

אחד ממעריצי הנלהבים ביותר של שרת החוץ הוא עמנואל פליקס אטימו (43), מז' כיר ברית הקואופרציה של גאנה. אטימו, הגר באקרופו, איזור השוכן במרחק כ-60 קילומטרים מבירת המדינה אקרא, הינו מונה לפי מקצועו, אולם יום אחד, לפני 24 שנים, נמאס לאטימו להיות מורה. הוא רצה לנסוע בעולם הגדול ולחפש את האמת. הוא החל בנדודים בעולם במשך כמה שנים. כשפרצה המלחמה הצטרף לגודו הגנאי ב" צבא הבריטי, תנה בין השאר גם בעזה במשך ארבעה חדשים.

בתים המלחמה ראה אטימו כי מצא את האמת שלו. "ראיתי שהעולם הוא אחד.

ממר יוסף, קצין החקלאות הקשיש מבורסה, מר פוסיליבורטה, מזכיר ארגון פועלים ב" תאילנד, ועד לאולה דיפו אקיבורה, יועץ חקלאי מניגריה המערבית, כל אחד מלא התי להבות, שואף ללמוד ולהשכיל. כמה מה סטודנטים למדו בשעתו במכללות בצרפת ובאנגליה; אף על פי כן הם מלאי התלהבות מביקורם בארץ, כאילו גילו בפעם הרא" שונה אנשים לבנים אנושיים המתייחסים אליהם כשחים עם שווים.

סיפר אולה דיפו אקיבורו (34), בנו ה" בכור של ראש שבט טונקרא אלאדי בני גריה, ובעל מטעים המגדל עצים: "זאת לי נסיעתי הראשונה מחוץ לגבולות ארצתי. על ארצכם שמעתי רק בעת ביקורה של הגברת גולדה אצלנו. אחרי זה הודיעו לי מהממ" שלה שקיבלתי מינוי לנסיע ללמוד כאן. אני מלא התפעלות מאדיבות האנשים אצלכם. כולם מארחים למופת, כולם מוכנים לעזור. אני לא מרגיש שיש הבדל בינינו."

כך הפך סמינר מקצועי לבעיית קוואר פרציה אולי למפעל המדיני הגדול ביותר, שביצעה ישראל כדי להתקרב אל עמי אפראסיה. סיוריהם בארץ, מגעם הבלתי אמצעי עם תושבי הארץ המוכנים ללמד אותם הכל, מריקוד הורה ועד לקריאת מלים עבריות, תשונות-הלב וערך הלימודים - כל אלה הפכים את חגיגות הסטודנטים, רובם ככולם בעלי עמדות מפתח בארצותיהם, לאוצר יקר יותר מן האוצרות שהביאה מלכת שבא לירושלים בביקורה שם לפני אלפי שנים.

באתי למסקנה כי האנשים צריכים להיות שונים, משום שהם נולדו שונים. אולם ה" וכזות האנושיות הן שחת". אטימו חזר לגאנה, הפך סוציאליסט. "אני סוציאליסט בהשקפתי, אולם אני חושב שהסוציאליזם יכול להבנות על יסודות קיימים מבלי להרוס את העבר", סיכם הוא את השקפת עולמו הניטרליסטית.

גם מר צ'ום הוא מלא הערצה לגולדה מאיר: "אשה נפלאה, אשה גדולה, הלאי והיתה לנו מנהיגה כזאת!" מר צ'ום, צעיר גאנאי יפה-תואר, נראה כנער גימנסיה. ל" מעשה הוא כבר בן 31, אב לשלושה ילדים. "זה בגלל תנאי החיים הקלים אצלנו ב" גאנה", הסביר את מראהו הצעיר. צ'ום, בן למשפחת אכרים, שבכוחות עצמו רכש השכלה, הוא כיום יושב-ראש הועדה המיעצת של איכרי גאנה, מלבד מספר משרות צבו" ריות אחרות שהוא נושא בהן.

נוסף לזאת, צ'ום הצעיר הוא בעצמו בעל מספר גדול של חחת. הוא בא כדי ללמד הקמת קואופרטיבים לחקלאות. כבר כיום הוא החליט כי אחרי סיום הסמינר הוא ישהה עוד שלושה חדשים בארץ, כדי להי" תלם. בינתיים הספיק להתחבר עם מספר נערות ישראליות, להן הוא מציע לנסוע עמו לגאנה. שם תהיה להן, כדבריו, הצלחה גדולה.

★ ★ ★

אוצר שבא

כי אחד מהמישיבים הסטודנטים ב" סמינר האפראסיאתי יש סיפור משלו.

מארחותיהם ריקודים לאומיים מארצותיהם. תוך ימים ספורים הספיקו תל" מידי הסמינר ללמוד שירים עבריים, הפתיעו את כנס הפתיחה של ה" סמינר בשירת הבאנו שלום עליכם אדירה, בה השתתפו אורחים ומארחים.

לא כל הבדל, ב" שונתן בסמינר אליים, לימדו את

במדניה

(המשך ממחזור 9)
עם זוגתו הצעירה.

אלמנטים זרים. הטכס התחיל יחד עם הרח. הרב טיפס על הספינה, כשפיו לוחש תפילה — ובצדק, קשה היה להכיר מהבעת פניו אם חלם אי פעם, לפני שקיבל את הסמיכות לרבנות, כי את טכס הקידושין הרישיון יהיה עליו לדרוך על פני סיפיה של ספינת דיג מתנוונת, ברוח דרומית עזה, וכיד פרצופה הטקטורעגים טקט מחייכים של חצי מתושבי אילת הצעירים. אולם, למען האמת, בפרט אחד צריך לציין לטובה את חברי הפלוגה ואת כל הנוכחים: אף לא אחד מהם לא רצה בעמקי לבו שהרב יפול למים בשעת הטכס.

לבסוף, בעזרתו של אחד שהתחתן רק לפני שבוע וכבר ידע את כל הפרוצדורה, נגמר כל העסק. נתנו לאחד הקיבוצניקים, אחד בשם מישל, לספור את שבעת הסיכויים בינם. הוא התבלבל והיה צריך להתחיל מחדש, כמעט שבע פעמים. חנוך רב, הן התן ורבי החובל, לא הריד מראשו את כר בצ הטמבל המשר כל זמן החרס, והחיוך שעל פניו היה מתאים מאד לכרע.

באית אורים עכשו שהותוה הבאה תתקיים במטוס של ארקי. הרב, על כל פנים, עומד לפנות בענין זה לרבנות הראשית. הוא אומר שהכמיכו אותו לעריך קידושין רק על קרקע מוצקה ועל היבשה בלבד. עבור התונות באלמנטים זרים, צריך כדאי לשלם שכר מיוחד.

תזכיר

התזכיר הזכיר

בהתקפת מצח על הממונה על שדר תי הבטחון יצא השבוע המזכיר הכללי של מפ"ם, ח"כ מאיר יערי. בין השאר הביע יערי את דעתו על העובדה שמפ"ם הצביעה בשעתו בעד החוק הרודני הקטי לני, אשר על פיו מואשם עתה אהרון כהן, דבר שהוזכר במאמרו של העולם הזה (1103). כתב יערי: "... (היתה זו) התנהגות מגמת חסרת תקדים של הממונים על שירותי הבטחון. הם מיהרו לגלות את שם הגנאש בניגוד לאיסורו של השופט. אנשים שיש להם ערך מכריע במדינה, הכריזו שהבן יועמד לדין לפני שהיועץ המשפטי הספיק לשקול את הדבר. הממונים על שירותי הבטחון מנסים להפעיל לחץ על השופטים... יחד עם זאת, ניסה יערי גם להסביר מדוע הצביעו חברי הכנסת של מפלגתו, בעד החוק האנטי-דמוקרטי של "עבירות נגד המדינה": "... עשינו זאת מתוך תחושת אחריות מתודדת לענין הבטחון של המדינה שהיא במצור. ידוע ידענו כי שימוש לרעה בחוק הזה על-ידי מוסד דות בטחון, מתוך חשבונות מפלגתיים של סוויים, עשוי ליהפך לכולנו לרועץ. אך לא העלינו על הדעת שיוכל לבוא יום מר ונמחר, והממונים על שירותי הבטחון יפנו את חודו של החוק הקטלני הזה נגד אחד החברים המוכרים בתיכנו, ולא העלינו על הדעת שהנאמנות שלנו לעניני בטחון המדינה תופנה נגדנו באופן כה מדהים ומוצע...".

התשובה הסובייטית הראשונה להחזרתו לארץ של האלוף יוסף אביר, מי שהיה שגריר ישראל בברית המועצות, מבלי להחליפו בשגריר אחר, לא אחרת לבוא. כפי שניבא רעולס הזה (1097) הורה השבוע משרד החוץ הסובייטי לשגריריו בישראל, מיכאיל בודרוב, לצאת את ישראל ולחזור למוסקבה. עד שממשלת ישראל לא תמנה שגריר אחר, לא ישוב בודרוב לארץ... משפטם של רועי ה' זונות החיפאים בנימין רובינשטיין ויוסף עזארי, הנאשמים ברצח תחיה רובינשטיין, אשחו של בנימין, החל השבוע בב' תהמש' פט המחוזי בחיפה. כבר בתחילת המשפט, עורר הסניגור אולאי את הסענה כי הודאי תו של עזארי נבנתה שלא כחוק. השופט טים דחו את טענתו של הסניגור, אשרי את הגשת ההודאה, שפרטים ראשונה על הדרך בה הושגה התפרסמו ימים אחדים אחרי הרצח, בחשולם הזה (1062)...

הסרט הצרפתי החתולה, שתמונות ראי שונות ממנו נתפרסמו בשבוע שעבר ב' העולם הזה (1103) לא נפסל עדיין קופית בידי הצנזורה. אחרי שהעולם הזה וגור' מ'ס אחרים הביעו את מחאתם על איסורו של הסרט האנטינאצי, פענה המועצה את הסענה המשונה, כי הסרט נפסל רק משום שהגירסה שהוגשה לביקורת היתה בלשון הגרמנית. וזאת בשעה שכל אחת מערי הארץ המרכזית מצנים לפחדת המישה סר' טים בלשון הגרמנית.

באתונה
אשר
ביוון
ובסאלימבורי
אשר
ברודיזה

חצויים
חיווי
חחז
של
העולם
הזה,
שבועון
החדשות
חישראל.

תה "אדמירל" —
מערה את הטוראלו

צרוש האוב שבמלתיים!

דאג להתאים את הסוג השבוע למכוניתך ✓
דאג שהרווח בין האלקטרודות יהיה לפי המלצת ביהח"ד ✓
כל הסוגים הדרושים נמצאים במלאי ✓
מומחי החברה עומדים תמיו לשרותך - טלפון 73928 ✓

**כל המצתים למכוניות
נוכל הסוגים 1.500 ליי לצרכן**

כהשנחת טיב של מכו - התקנים
להשיג בכל הארץ

צרוש מלתי לודג'

מגיפת הפריצות המשחיתה את תל-אביב - כך נולדת

מכתבים מן הכלא

רמשטרה נקראה להתערב בחיי הפרטים של מאיר טיב, ביום בו עלה צירפו לכהונה. הכבאים, שהוזעקו למערכת קריית אונו, דיחחו על הדליקה למשטרה. החוקרים יצאו למקום, החלו לבנות עדויות. עד מהרה הוברר להם רקע השריפה: לא היו אלה גזים שעפו מארובה שכנה, רוח בלתי-מצויה או גפרור של מעשן אלמוני. לחוקרים לא היה כל ספק כי לפניו מקרה של הצתה. הם עצרו לחקירה את בעל הצריף, גבר יפה-חואר, חסון ושחור, ועוד שתיים מידודותיו: פלורה ויצימן מרים אוולאי.

את חיי במדינת ישראל החל מאיר טיב לפני עשר שנים, בהיותו בן עשר. הילד מאיר עלה לישראל עם אחד ממח"ורי עליית הנוער הראשונים מטריפולי, עיר מולדתו. בארץ נשלח לאחד הקיבוצים בעמק יזרעאל, עבר ממנו לקיבוץ אחר, נוד מקיבוץ לקיבוץ במשך כמה שנים, כשמדריכיו מציינים "בכל פעם בדו"ח האישי עליו: בלתי חברתי, אינו מסוגל לחיות בחברת ילדים."

כשנפלט מן הקיבוץ האחרון שהיה מוכן לטפל בו, מצא מאיר טיב את עצמו בעיר הגדולה תל-אביב. הוא שוטט ברחובות, נוד בסימטאות, חיפש מקום לעבוד בו וגג לישון מתחתיו. בנדודיו הגיע לשכונת סלמה. הוא התגורר כמה ימים באחד החדרים בשכונה, כשבחורים בני גילו, אתם התידד מיד, דואגים למונותיו ולחברתו. אחד מחבריו הטר ביום היה באותם הימים אלי ויצימן, צעיר בן גילו של מאיר, שעלה ממצרים עם אביו ועם אחותו, פלורה ויצימן.

אלי ויצימן ומאיר טיב מצאו עד מהרה את הדרך הקלה להתפרנס מבלי לעבוד. כאשר נתפשו בפעם הראשונה בבית צוע מעשה פריצה לבית דירות, צולמו על מנת לתיק את תמונותיהם באלבום הפושעים המשטרתי. מאז היו אלי ומאיר אורחים קבועים בתחנות המשטרה. בתי-המשפט והסוהר.

בין משפט למשפט ומאסר למאסר, התיידד מאיר טיב עם פלורה, אחותו הצעירה של אלי. הידידות בין השניים נהרקה מאד, ובאחד הימים, שכמאיר היה זקוק לכסף לצרכי המשפט, יצאה פלורה לרחוב, צדה לקוחות. כשיצא מאיר את בית-הסוהר אחי אותה פעם, ידע כבר מה תהיה פרנסתו החדשה. הוא חיפש ומצא צריף רעוע ב"מעברת קריית אונו, שכן כתובו את פלורה, הביא אליה לקוחות. את עעותיהם הפגועות בילו פלורה ומאיר ביחד. כך נמשכו הדברים, עד אשר פגש מאיר את מרים אוולאי.

★ ★ ★

"מאיר עבר בפרדם..."

את מרים אוולאי הכיר מאיר טיב לפני חצי שנה. מרים (17), ילידת מרוקו, עלתה אף היא לישראל עם שליחי עליית הנוער, התחנכה באחד הקיבוצים ועזבה את הקיבוץ לפני גיוסה של חברת הנוער לצבא. מאיר פגש את מרים בתל-אביב, בילה איתה כמה פעמים בקולנוע ועל שפת הים, משך אותה אחריו לצריף של אחד מחבריו ב"סלמה". זוהי אחותו, מאיר לחברו, בעל הצריף. במשך כמה ימים לא חזר מאיר לצריף במערכת כפר אונו. פלורה, שיצאה לחפשי, הגיעה ביוזיפושיה עד לסלמה, מקום בו התגורר עדיין אביה הסבל. ראינו את מאיר עם אחותו, סיפרו לה השכנים לתומם. כשמצאה פלורה את מאיר יחד עם מרים, הבינה את הכל.

אחרי ריב קצר, פייס מאיר את פלורה. ניקח אותה אלינו, ניסה מאיר לשכנע את נערתו הראשונה. היא תי בוד בשבילנו ובכסף שנתחנך נתחנך באחד הימים הקרובים. את פלורה היה קל לשכנע. מרים נסעה עם מאיר ועם פלורה למעברת קריית אונו. מספר הלוקחות שהיה על מאיר לאסוף מאותו יום היה כפול. גם סכום ההכנסות הוכפל. המשולש התקיים כמה שבועות. באחד הבקרים שחה מרים באוני פלורה: את יודעת? בעוד כמה ימים אני ומאיר מתחתנים."

פלורה התכעסה מאד. היא נטלה נפט, סמרטוטים וגפי רורים, העלתה את הצריף באש.

החקירה במשטרה היתה קצרה מאד. מרים מסרה עדות, נתבקשה לאשר את האשמות המשטרה כי מאיר טיב חי על חשבונה. עבר בכך על סעיף החוק הפלילי מספר 166, הקובע: "כל גבר החי לגמרי או במקצת על רוחה של זונה, יאשם בעוין."

אך מרים הכחישה הכל. הכרתה את מאיר לפני חצי שנה, סיפרה לחוקר. הוא טיפל בי ודאג שיהיה לי מה לאכול. אני עזבתי את הקיבוץ ולא היה לי מה לאכול. הוא עבד בפרדם."

לעומתה, סיפרה פלורה כי מאיר היה חי על רוחה במשך שבוע שנים וקיבל ממנה 70 ל"י ליום. כשם שחי על רוחה של מרים אוולאי. ספרי להם את האמת, האיר זה פלורה במרים. הוא צוחק ממך. הוא אף פעם לא יתחנך אחר? מרים נכנסה לחור החוקרים, מסרה עדות שניה, הודתה שמסרה את שכר לוקחותיה למאיר טיב. אחרי שמסרו את העדויות, שוחררו פלורה ומרים לנפשן.

★ ★ ★

"יש לי עדות חדשה..."

תיק החקירה הועבר לתביעה. בבית-משפט השלום בתל-אביב, בפני השופט דב ישראל וזהר, טען התובע,

מפקח ראשון אליהו פילינסקי: הנאשם חי על רוחה של זונה. זוהי עבירה חמורה ביותר."

גם בבית-המשפט לא החליטה עדיין מרים אוולאי מה היא הגירסה עליה היא רוצה להישבע ולהעיד. לשאלות התובע הכחישה שוב שמאיר טיב חי על רוחה. העדות שמסרת במשטרה היתה שקר, השיבה לתמיהת התובע, פחדתי שיקחו אותי לבית-הסוהר ולכן אמרתי לסמל ש"מאיר קיבל ממני כסף. גם פלורה אמרה לי שאגיד כך."

התובע נמצא במצב קשה. עתה נמצאה ברשותו רק עדותה של פלורה, שחזרה גם בבית-המשפט על מה שהעידה ב"משטרה. שבע שנים הייתי גונתת כסף למאיר טיב, העידה בשבועה.

בתום עדותה של פלורה, חזרה גם מרים אוולאי אולם המשפטים. אני רוצה להעיד שוב, אמרה לשופט, סירב קודם להכריזה כעד עוין, לבקשת התובע, יש לי דברים חדשים לומר."

עדותה החדשה של מרים אוולאי, שוב היתה שונה מן הקצה אל הקצה. מאיר טיב היה מקבל ממני את כל הכסף שהרחחתי, סיפרה לשופט. עתה היו לפני השופט שתי עדויות. הוא הרשיע את הנאשם בפסק-דין המנומק: האמנתי לעדותה של פלורה ויצימן, למרות שהזהרתני את עצמי בנוגע למקצועה ואופיה. אני מאמין שהמניע שלה להגיד את האמת היא קנאתה ורוגזה על הנאשם, שהובילה מדרך ישרה, ניצל אותה וזרק אותה. — אלא מה שהיא אמרה כאן, זו אמת. אשר למרים אוולאי, גם היא פרצה ונערה צעירה ביותר ומקולקלת, אשר הכחישה במשטרה שהיא מוסרת כסף מזוניה לנאשם, ואחר כך מסרה עדות אחרת בה הודתה שמוסרת את רוחה לנאשם..."

בגזר-הדין אמר השופט: "העבירות הן מן הבויות ביותר, החמורות והמסכנות את ציבורנו בשעה זו. הונות התפשטה בתל-אביב בפרט באופן מהיר, ואין לשרשה באף אמצעי, כשבחורה מרויחה בערב אחד עד 80 לירות וגם יותר. העבירות מתאפשרות על-ידי העבריינים מסוגו של הנאשם, ויש להאמין שאלמלי הסיפוסים מסוגו של הנאשם אפשר היה להשתלט בקל על נגזע הונות. לכן אני רואה בהם סכנה בשעה זו..."

גזר-הדין החמור: ארבע שנות מאסר.

★ ★ ★

"יד למוסר סירקין, אל אחותי."

עוד לפני משפטו של מאיר טיב יצאה פלורה לחזור בות תל-אביב, מצאה בחור חדש לחסות בצילו. המה לחפש לקוחות בין העוברים ושבים. באחד המצוינים השרה פרחים נעצה פלורה, נשלחה לבית-הכלא לנשים ונחה חרצה, ליד רמלה. ממנו שלחה לידיה החדש, רוצה-יונות תל-אביב, מכתב נרגש:

"לגיני יקיר, הרבה שלום. בראשית מכתבי אשאל לשי לומר, שיומי טוב מאד. בכדי להעביר את הזמן אני כותבת לך את מכתבי השני אריך. הרי אתה יודע שאני שפוטה ואינך מעלה על דעתך כלל וכלל לכתוב לי מכתבים. צריך שכחת את הימים הטובים שבילינו יחדיו. אני שלחתי לך מכתב וטרם לא קיבלתו חשבה ובחזאי תשאל מדוע כתבתי לך את המלים שתוכנן בי ותכתוב לי יותר טוב מאשר תלך עם חברת פושעים. אני מאד הצטרפתי על שבאח לבית המשפט בכדי לראותני ולא הופעתי מפני שדחו לי את המשפט לתאריך אחר. אני הייתי בתאריך הזה שכתבתי לך וזה יצא ביום ששי. אני שלחתי אליך שני ילדים קטנים אשר מסתובבים, שידועיך לך שאני בבית המשפט. לצערי הרב לא הספקתי לראיתך וברצוני לדעת אם היית שם. אבקשך טובה אחת: שתלך למוסר סירקין אל אחותי דינה ותשאל אותה מדוע לא ענתה לי תשובה על המכתב ששלחתי לה ומה היא הסיבה אשר לא ענתה לי. אני מאד מודאגת עליה ואני מבקשת ממך שתשמור עליה כמו שאתה שומר עלי."

בתאריך 11.3.58 מתקיים המשפט של מאיר ואני מקוה כי אראך שם ואשמך מאד לראותך. במקרה של איזה הפ רשה שלא אופיע לבית המשפט תודיעני למתי דתג את הפ המשפט של מאיר. אני שלחתי מכתב למאיר והמכתב נשלח לי בתורה ואני לא יודעת לאן הוא עבר. ספר לי מעט על מאיר, מה הוא עושה ואיפה הוא מסתובב. אם אתה פוגש אותו לפעמים, אני רוצה לדעת עליו. אל החשוב אם אני שואלת אותך על מאיר, באני שאני כל כך אוהבת אותך. אני רוצה להראות לך בבית המשפט מה שאני מוסרת עליו. כמו שאני יושבתי בין כותלי בית הפוהר כמה אני אשכב את מאיר בין כותלי בית הסוהר לרבע שנים מאסר. אני אדפוק לו את נשמתו שידע מי זו פלורה. כנראה לא הכיר אותי טוב-טוב. כמו שאסרתני את אלבס ככה אני אתך לו לסבול יותר ממה שהוא סבל."

לענין שלנו: ספר לי מעט על המשפטים שלך ומה אתה עושה בדרך כלל. אני מקוה שיצאת מן הענין שלך לי רינה ומקוה שגמרת את כל משפטיך וחוזרת למוטב. ספר לי מעט עליו. שמעתי שמרים הולכת עם מקובני האם זה נכון? אני רוצה לדעת מאד. כשאני אגמור את מאסרי בעד רת השם, אז אני אגמור את חשבונותי. לאחר שאני חוזרת לדרך הטובה והתחלתי בעבודה טובה — בגללה אני

יושבת. בגלל חתיכת מלוכלכת זו, נשיקת חמות על מצחך ממני וינחתך, פלורה ויצימן."

"פלורה אמרה לי דפוק אותך"

בתאריך שצויין במכתבה של פלורה התקיים משפטו של מאיר, שנשלח בסופו של המשפט לארבע שנות מאסר. אחרי שפלורה שכנעה את מרים להעיד כי מאיר חי על רוחה מן הלוקחות שביא מאיר אליה.

כעבור הימשה חודשים, שלחה גם מרים אוולאי מכתב אהבה אל מאיר טיב, בבית הסוהר המרכזי ברמלה: "למאיר יקירי, קיבלתי את מכתבך ושמחתי מאד. בת שובה עליו הריני להודיעך כי ביקורי האחרון אצלך השרה עלי שמחה גדולה בראותי את סניך היקרים. אין לך מושג כמה שאני מצטערת שפלורה אמרה לי לדפוק אותך. אתה יודע שבהיותי בת 16.5 לא הבנתי ולא כלום מעניני המש"ט. היא איימה עלי והיא אמרה לי שאם אני אגיד שאני עובדת בשבילך או יכולים להוציא אותך החוצה ואני כי הייתי טפשה ולא הבנתי כלום, אמרתי מה שאמרתי וזה היה כשעזבתי את הקיבוץ ולא ידעתי מה זה משטרה. אתה בעצמך יודע שכמה וכמה פעמים שיניתי את עדותי ושיניתי את עדותי הנכונה. החברה אמרו לי כי אופק ולכן פחדתי ומסרתי עדות שקר. אני מאד מצטערת על כך, על שאחה יושב בחינותך חף מפשע. אני ופלורה מצטערות מאד על ענינך הכבד ולא תארנו לעצמנו שמכה כזו תקבל. אני מצטערות על עדות השקר שאנו מסרו בבית המשפט שנתנה תחת לחץ ואימים ובאנו לידי מסקנה, פלורה ואני, שנוציא אותך בחוק ובמשפטים. הייתי מושפעת על ידי המשטרה וגם על ידי חבריך. אתה בעצמך נוכחת לדעת שאני בבית המשפט אמרתי את כל האמת. אחר כך הוסיף פעתי על ידי המשטרה וגם הבנות שאני אמסור עדות שקר. אני מבקשת ממך לסלוח לי על עדות השקר. אני מוכנה לרוץ, וגם פלורה, להוציא אותך מפני שאנו בטוחות כי כל זה לא מגיע לך."

"פלורה, אני הבנתי בסוף, היתה קנאת ממני. מתי שאי רמת בואי נלך להתחנך, או היא מתוך קנאה שרפה את כל הצריף-ההתחיל כל הענין לבוא. אמנם זו לא אשמתי אלא אשמת פלורה. אני מסיימת את מכתבי בדרישות שלום ובנשיקות חמות מאוהבתך שאוהבת אותך ולא תשכח אותך לעולם. הערעור שלך מתקיים ביום 17.11. תשובה מהירה. דרישות שלום, ממש. פורטונה וכל האחיות שלך. מרים אוולאי."

עם שני המכתבים בידי, האחד שנתקבל מחברתו מרים אוולאי והשני שהשיג בדרכים משלו מחברו למקצוע גיגי, סנה מאיר טיב לעורך-הדין חיים קאויס. על מנת שייצגו בערעור בבית-המשפט המחוזי. בפני שלושת השופטים הי-חוזיים היושבים ביון כבית-דין לערעורים, פרש קאויס את טענותיו, ביקש להביא עדים חדשים ומיסמכים חדשים. אולם יחד עם טענותיו המבטאות של קאויס נפרשה לפני השופטים גם היריעה כולה. היה זה סיפורן האנושי המזועזע של שתי הנערות, שסטו מדרך הישר ונפלו אל זרועות הפשע, פעם הונות, השולט בתל-אביב. משרד-רוטשילד שבדורו ועד לשרות-נורדא שצפון העיר.

אכתקרוס אלותי

אגדה שסיפר לי, כמובן, קצין מילואים: פעם היה קצין בצבא הקבע, שהיה כל כך טיפוש, כל כך טיפוש, שאפילו שאר קציני צבא הקבע לא הרגישו בכך.

★ ★ ★

אמו כבסה את חייו

(1104/63) הוא עורך-דין ויש לו נפש מאוד פיוסית. אני רק מקוה שעורכי-הדין לא אומרים עליו שהוא פייסן והפייסנים שהוא עורך-דין. אבל עד כמה שאני מכירה אתך, אתן משתגעות אחרי סוג כזה של מכתבים: "אתמול דרכתי על עלי השלכת, וידעתי כי הסתיו בא והביא עמו אפרורית ריקה בלב, שאין לה ממלא. כי אמי כבסה את חיי ותלתה אותם על חבל הזמן... והחבל היה דק ונקרע... והכבסים נפלו והתלכלכו. והיה עלי ללבוש אותם כי היה עלי לצאת לדרך. הן באביב היתה תקותי שטר גדול, והנה הימים פרטו אותו ונשאר עודף מפורז. מטבעות זהב בידי האלהים — ובידי אסימונים שחוקים... ואולי כבר הכירוני. כי קראו את שירי — אך הם אמרו עלי הרפתקן מתהולל... והם לא ידעו כי את כאב בדידותנו אנו מרגיעים במורפין של חיי שעה. ואת רעבוננו נמלא בחלומות וכיסופים. "ואני הלא אהבתי את עלי השלכת... את הפרחים החיו" רים... את טיפות הגשם הראשון... את הדרך שאין לה סוף..."

"ואת — האלמונית, התחפצי לכתוב לי ולהכירני? אם תרצי להיות אהבת ונאהבת... אם תאהבני כאדם ותבני יניני כאהבה... אם תשנאני כחלש ותרחמיני כעריץ אכזר — כי אז אתן לך את לבי וגידך — זה אני. "אני בן אסיה... שמשה הלוהטת שזפה את פני... ובעיני השחורות נשאר רעב לאהבה. אבק הדרך כיסה את פני ועודי בתחילת הדרך שהיא ארוכה ארוכה... היש לך חפץ ללחמני, האלמונית? יש בי עוד חפץ ללכת, כי פרחים יש גם בצדי הדרך... נלאיתי ממסעותי באירופה ומהמרי הגבוה האריסטוקרטיות ומהבנות הרעשניות ומספרי הלימוד הגבוה באוניברסיטה.

"האם את, תושבת העיר החנוקה והשרוייה בגילופין, תלי אביב או סביבותיה, האם את עד גיל 20, פשוטה ותמורה? האם את, כמוני, מיסתורית, בודדה וריקה המחפשת הבנה ורע בין אלף אלפי האנשים? "אם כן, כתבי לי, יש לי הרבה לספר לך. מי יודע, אולי אנו מחפשים זה את זו בעולם הגדול — בעולם הזה?"

★ ★ ★

משופרא

ואפילו גם דשופרא, מבטיחות (1104/64) שהן. אבל אינכם חייבים לקבל את דבריהן כתורה מסיני. הן בנות 21 ורוצות להתחדש אל שני בחורים מגיל 24 עד 27, גבוהים ונאים. אני באמת אסירת תודה להן על שלא ציינו את נושאי ההתכתבות, משום שאני בטוחה בדיוק כמוהן שאין הן רוצות כלל להתכתב. הן אפילו שכחו לבקש תמונה.

★ ★ ★

אוקיזון!

מיקרו נורא פקחי, חיברו (1104/65). אבל מה כבר אפשר לדרוש מחיפאים?

מיכרז פומבי

המוצע: זוג גברים. הגיל: 19 שנים כל אחד. הגובה: א' 165 ס"מ; ב' 175 ס"מ. המקצוע: משחק דרמטי בתיאטרון ובהסרטה.

תחביבים: ניגון על גיטרה, שירה, ונצרות נחמדות. פרטים נוספים — למועמדות רציניות בלבד — אפשר לקבל רק לאחר מכתב רא" שון בלחי תמונות, כמובן. ג.ב. המיכרו פתוח לבנות כל הארץ — ממסולה עד אילת — במקרה הצורך לא נחסס להתניע את מכוניתנו. הסחורה מאתי סנת בחיפה."

★ ★ ★

נהג או סמל ומערה

כולם, אבל באמת כולם, אומרים עליה שהיא נחמדה ויפה והרוח החייה בכל מקום (1104/66). והיא בת 17, ותלמידת גימנסיה והיא בטוחה שתוכל לעניין את חברה לעט, אותו היא רוצה בדמות נהג אנד או דו. גם לא מתנגדת לחייל שדרגתו תהיה מסמל ומעלה. אל תגידו שאני אמרתי לכם: היא ממגדאל.

★ ★ ★

בעיות עם עוזי

עוד קבוצה של צעירים מתלבטים שאינם יודעים מה לעשות עם עצמם, בעיקר בערבי שבתות ושבתות, הפעם הם מחיפה, רובם יוצאי צבא. הם, כמו אלף אחרים, רוצים ליצור חוג כלשהו. הם מדברים דברים על הרצאות חיכוכים ושחיתות, בעוד שכל מה שיצא, אני חוששת, הוא לכל היותר רק ריקודים. על כל פנים, אם אתם רוצים ללבוש את בעייתכם החיפאיות, כתבו או התקשרו אל עוזי צור.

נערת השבוע

רק מלהסתכל עליה נעשה קר, לא? עכשיל תגידו אם הצנוור לא צדק, כשהוא קבע שהרקדניות של להקת קאסה פודאבה מגיניאה צריכות להתלבש בשביל ההופעה שלהן בישראל. אמנם בארצן הן מתהלכות ללא חזיות וללא משוא פנים, והן אפילו הציגו את הפולקלור שלהן בגלוי בכמה מארצות אירופה, אבל לא אצלנו. הצנוור, כך אני מתארת לעצמי, נעץ מבט אחד בתמונה הזאת, והשיב לאמרגן ברוך גילאון: "הן יציגו כך רק על גופי המת!"

מרחוב ביתר 1, חיפה, ואני מאחלת לכם הצלחה. מה שמעסיק אותי מזמן, הוא מה באמת יצא מכל הדיבורים על חוגים וחברות בלתי-סלוגניות והרצאות. ואם כן, איפה? אני מוכרחה לראות זאת.

★ ★ ★

מקולנוע עד פסיכולוגיה

שתי שביעיסויסיות תלאב-בית (1104/67) רוצות מאד להתכתב עם שני נחלאים, למשל. אחת בחירה וחברת תנועת נוער לשעבר, וגם השנייה אוהבת פלאפל, ומה אתם יודעים — הן מוכנות להתכתב על כל נושא שהוא, מקולנוע עד פסיכולוגיה. יש לכם תמונות?

★ ★ ★

העיקר שיהיה שמח

זוהי סיסמתו של (1104/68) בן ה-19, הנמצא כעת במדים, ואם יש לך דעה דומה, הוא מייצג לך לחלוש את העמוד, האמצעי מהמחברת למתמטיקה, באמצע השיעור לאנגלית, ולכתוב אליו בלי מורא.

ספשעשרה ובעיות העעה

ראית את יעל התמורה הזאת? לא נאה לה להגיך שלום. כועסת... מצפצפת עליה! אני אשמה שיוסי שלה רקד אתי כמעט כל הזמן או שם במסיבה? כאילו שאני צריכה אותו! הוא הזמין אותי לטייל אתו בגיפ. לא מעניין בכלל. בכלל, מי זה נוסע עכשיו בגיפ? זה היה נורא נחמד ורומנטי כשאחתי היתה חיללת לפני המון זמן חוץ מזה זה נורא מסוכן עכשיו תראי מה קרה למשה דיין ראש הרמטכ"ל הכללי לשעבר. הוא התהפך שם באיזה מקום עם איזה עתונאי אחד ועם הגיפ. היה לו נורא מזל, בחיי נורא שמחתי שלא קרה לו כלום אפילו שהוא כעת כבר לא רמטכ"ל. ראיתי אותו פעם די מקרוב דחקה, הוא נורא נחמד במדים ככה נורא עושה רושם והכל ויש לו חיוך משגע את יודעת, הוא בכלל לא נראה בן חמישים, נירא מתאים לו מדים, באמת. נורא חבל שהוא עכשיו בלי. מה פתאום עזב את הצבא, אני לא יודעת. הבנות השתגעו באמת שאי-אפשר להגיך עליו שיש לו בת קצת יותר גדולה מאתנו שמעתי שהיא כותבת עכשיו ספר בצרפת על החיים שלה, כמו פרנסואז סארזן. אני נורא מקנאה בה, בחיי, בטח היו לה המון חיים אם היא יכולה לכתוב עליהם ספר. היא קצתה בצבא ועכשיו היא בצרפת אני לא יודעת איך. נורא כדאי לה, בחיי, ואת יודעת, היא בכלל לא משתמשת בזה שהיא הבת שלו. יש לה אישיות שלה פרטית כולם אומרים וגם קראתי באיזה מקום.

תצחקי, אבל אני קצת עצובה מזה שסירון פואר מת, בחיי. הוא היה כל כך נהדר. נורא השתגעתי אחריו פעם כעת אחרי רוק האדסון אבל בכל זאת היה לי חבל. את זוכרת איתו בדם וחוזי איך שהוא עמד ככה וריסה היחרת שיגעה אותו עם הבר האדום ורקעה ברגל וצעקה טוררי! טוררי? והאשה שלו בסרט, לינדת דרגל, היתה ככה נורא אומללה שהיא משגעת אותו ואיך הוא מת? הוא מת המון בסרטים שלו. ואיך במארי אנטואנט? באמת לא פעם אני חושבת שלהיות כוכב קולנוע זה עוד לא הכל תראי כמה הוא היה אומלל. הוא התגרש פעם ואחר כך התחתן עם הלינדת כריטיסאן הזאת והיא עשתה אותו נורא אומלל וילדה לו שתי בנות שהיו אצלו ולא אצלה והיא התגרשה ממנו והוא היה מוכרחה לשלם לה עוד מליון דולאר והיא התעסקה עם כל מיני אנשים, בושה, בחיי... הוא דווקא לא כל כך. קראתי באיזה מקום. מה דתומרת מתי אני מספיקה? אני מוכרחה לדעת מה קורה בעולם, לא? כן, נזכרתי, את זוכרת את על חוד התער הוא היה נהדר שם. כל הזמן אמר שהוא רוצה להיות רק נהג טכסי אולי הוא באמת התכוון לזה ואיך שרו שם את החלס הזה. קראתי גם את הספר אני מאד אוהבת ספרים כאלה על בעיות החיים של ויקי באום. ועכשיו הוא התחתן לא מזמן ואשתו היתה בהריון והוא באמת התאים להיות שלמה המלך יש לו מבט נורא חכם ועכשיו הוא מת. מסכן, לא הולך לו בחיים.

BABY WHITE

ל ה ש י ג
ב ב ת י - ה מ ר ק ח ת
ו פ ר פ ו מ ר י ו ת

sharon

SHARON CHEMICAL WORKS LTD.

קולון פנמה

גם בה חי ישראל בניכר, והוא מנוי על "העולם הזה", שבוטון חחדשות הישראלי, המספק לישראל בניכר, דו"ח מלא ונאמן על המתרחש במולדת, מדי שבוע.

מוצר להלבנת צמר, משי טבעי וניילון אשר חצי חי בן. מחזיר לצמר, משי וניילון את צבעם המקורי. — אי ננו מכ ב ס אל א מ ל ב י נ ב ל ב ד!

שרון מפעלים כימיים בע"מ

20 סיג.
250 פר.

הכי טובה בחפיסה!

הגינות מסחרית

מגמה זו עוברת עכשו במסחר וכל חנוני משתדל במידת אפשרותו להגיש לעקרת הבית את מיטב סחורתו. במצב טוב וזול יותר ומשתדל לתת לעקרת הבית אפשרות מקסימלית להנות מכספה ולהגיש לה מוצר טוב. "קליק", אבקת הכביסה המכבסת בעצמה עבורך. הגישה לך מראשית קיומה חומר כביסה בדוק העובד בעצמו עבורך. שומר על כביסתך וידיך ומשביע רצונך בכל המובנים.

בוקר טוב!
"ברבא-לושן" אחרי הגילוח
מורענו להמליא!

בצאלות חזישות...

שאלות ותליפות

גרסי של אלד

אוסקו

ה'א רח אלנבי 94

אויבי הנוער
מחלות המין
מאת ד"ר מרדכי זידמן

שחקנים מסקיף ואשרוב ב"זעקי ארץ אהובה"
"בני אבשלום, בני בני אבשלום..."

אמנות

ת'יאטרון

שטיפת הלבבות

זעקי ארץ אהובה (הבימה) הוא מחזה יחני עתיק, המתרחש באפריקה הדרומית של ימים אלה. אולם הוא יכול היה להתרחש בכל תקופה אחרת, בכל ארץ אחרת. אין הוא מצביע על פתרון מסויים של בעיה מסוימת. מטרתו היא זו שנקבעה עליידי אריסטוטלס לטרגדיה בכללה: ה"קאטארזיס", שטיפת הרגשות וטהורם. הדמיון אינו מקרי. מכסחאל אנדרסן, ש"עיבד את ספרו של לוחם-הצדק הדרום-אפריקאי אלן פיטן, חיקה במתכתן את דפוסיה הטרגדיה היהודית הקדומה במתכונת חרישה. כמו בייחן, מלחה המקהלה את ה"עלילה, מפרשת אותה ומסעירה את רגשות הצופה. בזעקי המחודשת, כמו בזעקי מלפני כמה שנים, המקהלה המצויינת, בהדרכת קוגנראד מן ובהנהגת גדעון זינגר, היא אחד הגורמים העיקריים הווספים את ההצגה הנהדרת לחוויה עמוקה, מטהרת ומשחררת. העלילה היא פשוטה, כמעט בלתי-חשובה. הכותב הכושף, המשוחק באופן נשגב על ידי אהרון מסקיף, יוצא מכפרו ליוהנסבורג, כדי לבקש את בנו אבשלום. הוא מאחר את המועד: אבשלום נתפס אחרי שרצח אדם לבן, בשעת נסיון-שוד. שותפיו של אבשלום משקרים במשפט, יוצאים וכאים. אבשלום, שהחליט לומר את האמת אף במחיר חייו, נידון לתלייה. אולם הצופה מרגיש כי המנצח האמיתי הוא דווקא אבשלום. בשעת התלייה של הבן, משלים אבי ה"נרצח עם אבי הרוצח. במעמקי הסבל מיטש"טש הגבול בין שחור ולבן, בין שליט ו"גשלת. בזעקת הכותב, "כולנו אבוריס" מסיימת העלילה בנימה כמעט-דתית, כששיר הקינה של המקהלה הולם על לב הצופה. דויד המלך, בקינתו המזועזעת, "בני אבש" לום! בני בני אבשלום!" לא יכול היה לחרץ יותר את לב שומעיו.

תערוכות

הכותל בשלושה מימדים

שלושה יהודים חרדים: עמדו חרש ליד הכותל המערבי. הרב הראשי יצחק נסים הביט בהם בדומיה, כולו נרגש. חבורת נטורי קרתא ערכה תפילה ליד השריידים הקדושים. אשה זקנה עמדה דומם משך שלוש שעות תמימות כששפתיה מתנועעות בלחש. אל החבורה הנרגשת הצטרף אף נשיא המדינה יצחק כן-צבי, אשר הגיע למקום בלחית רעיותו, שליטו ופמליית אורי חים מחוץ-לארץ. הוא שקע בהיריהורים בפני האבנים העתיקות, מוטלאות העשב המצי היב, ולבסוף ביקש מבני לחייתו להת' יתד כיומיה עם הוד הנצח.

חדריך

העולם הזה ממליץ על מאורעות הבידור וחסונות המוצגים השבוע ברחבי הארץ:

- **מלאך האבן** (התיאטרון הקאמרי) — עשוי שיש, אך שחקניו עשויים בשר ודם. הצגה טובה, בהשתתפותם של בתיה לנצט, עודד תאומי, יוסי ידן ודבורה קירד.
- **זעקי ארץ אהובה** (הבימה) — ראה לעל.
- **דבר אל הקיר** (סמבטיון) — ממ' שיך לדבר אל צופיו הצוחקים, למרות ש' משתתפיו חולו לזכר זה עם זה מכבר.
- **הופ... עברנו!** (בצל'ירוק) — טרי, רענן, אך לא חריף.
- **הדיקטאטור הקטן** (זירח) — לחובבי תעלוליו של שחיק זוקן, בביצועו של יעקב («מוישה חיינטילאטור») בודו ה' צעיר מאד. מהדורה חדשה ומצחיקה של שחיק, בעיבודו של יורם מטמור.

אנשים

נגמגם עד גיל 70

רגעים מספר לפני שנפתחה הועידה החמיר שית של תנועת החירות, שנערכה השבוע בתל-אביב, התכנסו כל חברי מרכז התנועה בחדר קטן ומנחם בגין סקר אותם. לפתע אמר בגין: "או, מצאתי מפא"יניק אחד!" הוא הצביע על ח"כ חירות מרכזי אולמרט, שלא ענב עניבה. "אתה חושב שאתה כך גריון?" שאל בגין, ביקש מיד להביא עניב בות לארבעה מחברי המרכז, שבאו בחול-צות פתוחות. . . לפני כניסו יובל 25 השנה לקופת חולים של העובדים הלאומיים, שנערך השבוע, התגאו אנשי הקופה: "הערב יופיע אצלנו ב.ב." כשתמהו השומעים: "מה, בריגט בארדו?" הסבירו אנשי הקופה, כי ב.ב. הוא קיצור ראשי התיבות של (מנחם) בגין ושר הבריאות (ישראל) ברזילי. כאשר הופיע ברזילי לכנס הקופה החירור תית תמה בגין: "לא חששת לבוא?" השיב שר הבריאות: "באמת היו אנשים שהת-פלאו למה באתי. אמרתי להם: מה אני - יוסף פרלין, שאני לא בא לוועידותי" . . . כהביאו את ברכת תל-אביב ליובל הקופה, הביע ראש העיר חיים לבנון אמונה מוחלטת כי יבחר שוב כראש עיר. אמר הוא: "בתור ראש העיר אני מאחל לכם שבועך שלוש שנים תזמינו אותי כראש העיר תל-אביב, לוועידה שתערכו בירושלים המשוחררת" . . . למחרת קיבל ראש העיר בלשבתו אורחת בלתי-פוליטית להלי-טין: מלכת המים 1958, יהודית מוזרחי.

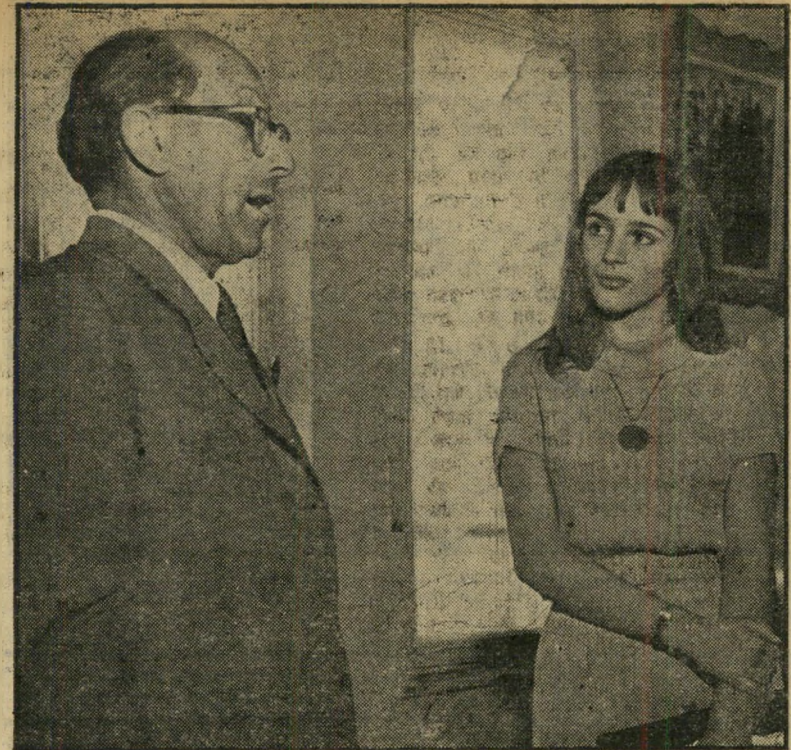
יהודית, המתכוננת לצאת לסיור מקיף ב"ארצות הים התיכון, בעקב מרכת תנועת זוהי תשא עמה את ברכת ראש העיר תל-אביב לראשי הערים בהן תבקרי. השחיה וכל הקשור במים עוררו את התעניינותו של ראש העיר. הוא אפילו השכיל לצטט את התלמוד בנידון, המצחה על אדם ללמד את בניו לשחות . . . בפתיחת הסמינר האפורה-אסיאתי (ראה עמודים 101 ו-102) נשאה שרת החוץ לזדה מאיר נאום ברכה לבני לצירים. באמצע נאומה התבלבלה השרה, כינתה את הכנס בשם: צערת נבדה. תיקנה מיני גול-דה את דבריה: "סמינר נכבד, אני רגילה כבר לנאום בצערת האו"ם" . . . אנב, חלילה קת מקומות הנכבדים באותו טקס היתה מניינת מאור. על היציע ישבו, בשורה הראשונה באמצע, חברי הסגל הדיפלומטי, ובצידו השורה ישבו והשרים. רק ג'ורג' יוספטי, מזכיר מפא"י, וזה למקום כבוד בין הסגל הדיפלומטי. ובעוד ששר הביטורה כבוד שיטריט קיבל מקום בצד לגמיי, וזה המפקח הכללי של המשטרה יוסף נחמיהם במקום מכובד באמצע. . . בעת סימפוזיון פומבי, שנערך השבוע על בעית משאל-העם לשינוי שיטת הבחירות בין ח"כ מפא"י יוסף אלמוגי לח"כ חירות אריה בן-אליעזר, דיבר בן-אליעזר על בעית הצעירים במסלוגות. אמר הוא, בין השאר: "אני בן 45, ובחירות רואים אותי כאחד הזקנים. מר אלמוגי הוא בן 47 ועדיין הוא מצוי בגן הילדים הפוליטי של מפא"י. במפא"י גורם ילד בן 45 הפוצה פיו לומר משפט שלם אחד ומשפט אחד מקוטע, י"אפתעה ולמחאה גם יחד. המופתעים אומ"רים: איזה עליון המוחים אומרים: איזה חוצפן, רק בן 45 וכבר מעז לדבר? איזה כשראש המסלוגה רוצה, עלול התינוק להיות עד גיל 70."

מאת האולם לדובר ההסתדרות לוי יצחק הירושלמי, אשר ישב על הבמה. הירושלמי, שלא הבחין בכך היוטה, ניגש לסף הבמה, עלה על מכסה היוטה. לעיני הנגיב חים באולם נעלם לוי יצחק הירושלמי עם בד היוטה, וצגן לתוך המתקן. מיד לאחר הצניחה נשמע קול נפם עמום, כאילו התי רסק האיש לפתיתים. הסתבר שהוא רק נפל על התוף הגדול של התזמורת, נשאר שלם ובריא ככל חלקי גופו. . . בישיבה האחרונה של המועצה הצבורית לענייני השידור, קם אחד הנוכחים ותבע במפגיע לאסור את שידור שיר הנכנסת השלישית של חיים חפר, המושר בהצגת בצל ירוק. האיש שתבע לאסור את השמעתו לא היה אלא המורה הירושלמי מ. הנדל, שהוא במקרה גם אביה של שחקנית בצל ירוק נחמה הנדל. . . בעת ביקורה האחרון בארץ סיפרה שושנה אבן, אשת שגריר ישראל בואשינגטון, כי בקבלות-הפנים הרש"מיות שהיא עורכת בשגרירות, היא נוהגת להגיש לאורחיה פאלאפל וכלט הצללים. את סוד הביטול המזרחי למדה, כנראה, במצרים, שם גדלה והכירה את בעלה אבא אבן, שעה שזה שירת כקפיטן בצבא הבריטי והיא למדה באוניברסיטה האמריקאית של קהיר.

★ ★ ★

הטוראים סובלים תמיד

עורך (יודי) תאומי, הכוכב הצעיר של מלאך האבן, המשתק בהצגה את תפקידו של הצעיר בן ה-17, המתאהב בכחולה בר גרת ממנו בחמש שנים, מוצף עתה עשרות מכתבים נרגשים של בחורות מבוגרות וצעירות, הרוצות לדעת פרטים על חייו והמש"ל תולדות להפגש עמו. תאומי אינו יודע פה לעשות: יש לו חברה והוא מתכוון לישאתה לאשה בקרוב. . . שיטה ישנה לגביית חו"ר

מלכת המים והאש העיר אפילו התלמד ציונה לשחות

בות גילה השבוע הזמר אריה (אריק) לביא, שקרא לעזרתו את השחקן דויד (דודיק) סמדר, איש תיאטרון זרה ה' מופיע בהצגת זעקי ארץ אחובה של הבימה. כשסרב בעל חנות למתנית להחזיר לאריק סכום של 50 ל"י, שנשאר חייב לו, ביקש אריק מדודיק גדול-הממדים ורבי-הבשר ל-הכנס עמו לחנות, לעמוד מן הצד ולנעוץ מבטים בבצל החנות ובאשתה. החוב נפרע מיד. . . כאשר שאנו את יעקב כך סירא, איש רביעיית מועדון התיאטרון, מדוע חיקרת המשטרה את אנשי הרביעייה על הצגת התיאטרון, ולא את בעלי המועדון, השיב: "זה כמו בכפר קאסם. הטוראים סובלים תמיד" . . . המתיחה האחרונה בין הוגי האמנים: פונים לא שיית מסויימה. מבל-בלים לה את הראש בכל מיני זכריניה, ולבוכף שואלים: "אולי אתה זוכר על אינו אנית, התחולל הסדר על הקי"ו" בין הקרבנות למתיחה: שהקו הבימה אהרן בוסקי, ששיחק בעצמו ברפקיד ראש ב' הנרד על הקי"ו, ואשר השיב על השאקה בפרשת ידיים האומרת: לא זוכר. קרוב אחר, העתונאי ואיש הרדיו ישעיהו בן-פורת, השיב על השאלה: "לא זוכר, ראיתי את ההצגה בהשפלות" . . . על אמצעי כחוקן מיוחדים, שנקטו בעת תרגום ספרו של בוריס פסטרנאק, ד"ר זינגאנו לעברית, סיפר מתרגם הספר צבי ארד. גילה ארד: "750 העמודים של הספר הגיעו לישראל כתובים במכונת כתיבה ומתוקנים בכתב ידו של הסופר. כל העמודים הגיעו בצורת תצלור מים. ביום בו נתנו לי את כתב היד פחד לתת לי את כנף, קבלתי רק חלק מהדפים המצולמים. הסיבה לכך נבעה מהחשש פן יתנפלו עלי ויגלו את החומר. רק לאחר זמן קל הפחד וקיבלתי את כל החומר." ארד לא הסביר מי בישראל היה מסוגל לגולל ממנו את החומר.

פסוקי השבוע

- השייך הברואי עודה אבו מזעמר: "האורחים הטובים אינם סובלים מהממשל הצבאי. סובלים רק אלה החורשים מזימות נגד הציבור והמדינה. האם הממשל הצבאי הוא רע בגלל היותו רע ליסודות הרעים?"
- שר הפנים ישראל בריהודה: "יש בארץ שינים מסוג אחר מאשר השא. והשב, אצלם אפשר לקבל אינפורמציה איך לא לשלם מיסים. משום מה נקראים הללו: יועצים לעיני מס הפנסה."
- שר החינוך זלמן (זיאמה) ארן, על משה דיין: "לא כל משה שירד מסיני נושא עמו את לוחות הברית."
- ראש המחלקה לעובדי-האקדמאי בועד הפועל של ההסתדרות, שמחה כדאם, בהכחישו כי קיימים הבדלי גישה בין צעירים וזקנים במפא"י: "קיימים רק הבדלי תפיסה: אחד תופס הכל ולא נתן לאחרים מאומה!"
- העתון האמריקאי "העובד הקתולי", בהציעו להכניס יותר יהודים לאמריקה, כדי שיבנו את המדינה: "בארץ-ישראל היהודים בונים גם את המדינה וגם ערים. מה שהם עושים בארץ-ישראל הם יכולים לעשות גם באמריקה."
- הפיליטונאי אפרים קישין, על משחק השחמט: "אולי בעוד שנים יוכל גם האיש הקטן לרכוש לעצמו שתי מכוונות שחמט מעולות, והוא ישיב אותן בקפה זו מול זו, שישיחקו להן, והוא בעצמו יוכל סוף סוף ללכת לקולנוע."
- המוסיקאי האמריקאי אנדריי קוסטדניק: "הצגה עם דורנו היא שאנחנו מצוינים יותר מדי לטלפונים ופחות מדי לטבע."

חליפות - שמלות - מעילי גרסי דברי סריגה באיכות ייצוא

20 סיגריות - 700 פרוטה

למד צופתית

הסכלה העברית להשתלמות בכתב בפיקוחו שר המכון הבריטי

ירושלים: רח' בן-יהודה 2
תל-אביב: רח' פינסקר 2
חיפה: רח' הבנקים 5

פנה עוד היום לקבל כל הפרטים על הוראה מזוררת בכיתך!

כדורגל

הצלה לעתודות

על משחק הכדורגל בין "מכבי" תל-אביב לבית"ר תל-אביב, ששיע הסתיים בתיקו 0:0, כתב שייץ גלזר:

בחיי שאני לא יודע מה לכתוב. לקח אותי לעתודות והעתודות הורגים אותי. עבדתי היום כמו חמור. חשבתי שקחו אותי לעתודות ויתנו לי לאמן קבוצת כדורגל או משהו כזה. במקום זה נתנו לי אוטו.

ועוד אותו סיקס-לה, עם עשרה גלגלים. זה אוטו כזה ז'לובאט, שבקושי אני רואה ממנו את הכביש. וכולם בצבא שומעים שאני שחקן גלזר ומבלבלים לי את המוח. בא אלי אחד ואומר: "נכון שיש לך אשה וילד?" אמרתי לו: "חכם גדול, מאיפה אתה יודע?" והוא ענה: "קראתי על זה בעתון." בחיי שאפסיק לכתוב בעתון. כל אחת צריך לדעת שיש לי אשה וילד?

אחז מזה יש לי כאן רביסמל אברמוביץ, אחו שנראה כמו רץ מרכזי רציני, אבל לא יודע אפילו מה זה אפסיטיד. הוא אחי ראוי על הרכב, והבטחתי לו שאכתוב עליו בעתון ואקח איתו פעם למשחק כדורגל. אולי זה יעזור למעמדי הצבאי בפעם הבאה. עד היום אני לא מבין איך נותנים דרגת רביסמל לאדם שלא מבין מה זה כדורגל.

מה יהיה בעוד שבוע? באתי היתה בשבת לנוח ולקחו אותי לשחק נגד בית"ר תל-אביב. משחק נגד בית"ר בדרך כלל אצלנו זה לא בעיה. תמיד גומרים איתם, פעם עם שמונה, פעם עם שש, ולפעמים גם עם המש. אבל הפעם זה היה המשחק הראשון בלגה, ואני כבר רואה שנכנסנו ברגל שמאל.

אייאפשר להאשים את הרוח שהיתה בשבת. כי כמו שהיא הפריעה לנו היא הפריעה גם לבית"ר. התחלנו לשחק עם הרוח ובית"ר, שידעה שבטכניקה איאפשר לנצח אותנו, התבססה בעיקר על הגנה. אבל כנראה שהם לקחו את העניין בנצחנות, והחליטו שאם לא ינצחו השנה בכמה משחקים, לא תהיה עוד פעם אסיפה כללית עם ד"ר לאם שתציל אותם. והם החליטו לנצח אותנו. היו להם כמה הודמנויות, שרק המול הרע שלהם לא הכניס אותן לשערה. ואילו החברה שלנו היו אדישים.

במחצית השנייה היו התקפות לסירוגין, משני הצדדים. לפני לוי היה שתי הודמנויות לכל אחד להבקיע שער, ופיספסנו. פעם בעת ישראל כדור לשער, והשוער של בית"ר הודף אותו ישר אלי. נתתי מכה ברגל שמאל הכדור עבר רק כמה מילימטרים מתוך הקורה. אבל השופטים לא מחשיבים עוד דבר כזה בתור גול.

הכוננמר המשחק בבית"ר, אומר את 0:0. תנושקו שחקני בית"ר וגם אנחנו היינו בטוחים שלא הפסדנו נקודה. ביום כזה היינו משחקים עוד שעה וחצי ולא היינו נותנים גול.

אחרי משחק מוזפת כזה, אני מודה לאלוהים שאני בעתודות ואין מי שיבלבל לי את המוח. איך שיתקת למה מיספספס? אבל מה יהיה בעוד שבוע, כשהעתודות יגמר?

מה קרה לאלופה?

אתה ההפתעות הרבות שהתחוללו השבת על מגרשי הכדורגל בארץ, עם חיזוש משחקי הליגה הסדירים, היתה תוצאה התיקו 0:0 בין מכבי תל-אביב לבית"ר תל-אביב. ההפתעה במשחק זה היתה גדולה עוד יותר, נוכח העובדה, כי רק לפני שבועיים ניצחה מכבי את אותה קבוצת בית"ר, בי תוצאה הגבוהה 5:1. במשחק על גביע הס. לא הופתעו ראשי ושחקני קבוצת מכבי תל-אביב עצמה.

כי שרשרת ההפסדים ותוצאות התיקו, שקדה בשבועות האחרונים את אלופת הליגה דאשחקו ומחזיקת הגביע הישראלית, לא היתה מקרית. אם קבוצה, שבמשך שנה תמימה לא הפסידה אף משחק, סופגת שבני משחקים יותר שערים מאשר בעונה שלפניה, כמעט באתו הרכב של שחקנים, סמן הוא שמשהו קרה בקבוצה. המשבר העובר על מכבי תל-אביב אינו

היוק בו השתגעתי

בחוקי, הוא אומר, האמנות שלנו לא תב"רתי. אולי לא, אבל אולי כן. על נושא זה אמר פעם מר מלכין, ב"שידורו השבועי: "מה שאנחנו צריכים מדי פעם הם כמה מורים טובים, במקום כ"כבים". מר מלכין הוא בעל נימוסים, וחוש דיפלומטיה. ואכן: מה שאנחנו צריכים זאת אקדמיה של כל ענפי האמנות - כגון מוסיקה, דרמה, מחול, ציור, פיסול, תולדות האמנות - ובמה נסיונית רצינית לצידה, אני כשלעצמי, למשל, קיבלתי חינוך כזה ב"אקדמיה הסמלכתית לאמנות של וינה.

גם משרד התרבות

ראל אינה יכולה להרשות לעצמה אקדמי יה כזאת, הרי זו טעית. מנין בא כסף התועפות, שמשלמים עבור כרטיסים להצגות האמנים הזרים? הלא מה הקהל המקומי? אין ספק, הכסף ישנו כאן. אפשר, למשל, לנעול את שערי הארץ בפני אמנים זרים למשך שנה אחת, ותחת זאת לבקש מהקהל מעין היטל אמנות למשך אותה תקופה. מי יודע, אולי הדבר אינו כה בלתי-אפשרי? הפסנתרן ארתור רובינשטיין אמר לי, אחרי שהעניק כאן את הפרס בתחרות פסנתר רנים: "אני באמת מתפלל, מדוע הייתי צריך

אשר אני מנסה לקבוע את הרגע המדויק בו השתגעתי, הריני מיד נזכרת באותו יום שרבי אחר-הצהריים, ליד מקלט הרדיו, יושבת מצפה לשידור הביקור רת של מלכין, קיסרי ושות'. ואו, בשבתי שם בנחת, וכיחי להפתעה הגדולה: הקריין הודיע לפתע על ראיון עם הגברת סוקולוף. חידדתי את אזני, כמובן. (הנה, אמרתי לעצמי, רקדנית הפותחת את הפה במקום הדחילופה (פיגורת מחול) שלה.) ובפת"ח זה את טיה, לצערי הרב, נתנה הצגה כזו של חוסר דרך-ארץ, שהתביישתי בשבילה. בסלאנג של הברוקס טיפרה איתה גברת לכל העולם, כי: "ישנם כמה רקדנים צעיריים מוכשרים כאן בישראל, אך למרבה הצער חסרה להם האפשרות לקבל חינוך אמיתי... לישראל אין מורים וכוריאוגרפים רפים בעלי ערך. מורה או כוריאוגרף חייב להיות בעל חינוך של שנים רבות, לא רק בריקוד כי גם בתולדות המחול. עליו לדעת מוסיקה יודעת יסודית, ואף ציור ושרטוט. אדם כזה חייב, בראש וראשונה, להיות בעל תרבות ומסורת. בישראל אין אדם כזה."

יביתי את הרדיו והתישבתי בדמי

דומי ערב, נדהמת מחוצפתה התהומית של אשה זו, אשר רדשה תרבות והוכיחה תחת זאת כמה היא עצמה זקוקה לתרבות. הרהרתי גם כיצד קרה הדבר, כיצד היה אפשרי שהאנשים האחרים בקול ישראל, אותם אנשים שתפקידם לתקן טעויות ול"פוט אורילי זה לעבור תחת ידם? האם אלה אותם האנשים שתיקנו בחומרה כל מלה, כל ניב וכל צליל בראיון שערכו עם הגברת ארבתובה, חו"ן הדיוס ואנוכי, אחרי ה"צגת הבכורה של ערב הבאלט האמיתי ה"ראשון בישראל, בא פרה החדשה ארבעתנו "הורשינו" לדבר בדיוק שלוש דקות. הגברת סוקולוף, בהיותה זרה (ובחיותה כולנו סני"רים בישראל) קיבלה את הזכות לקשקש במשך עשר דקות שלמות!

אשה כמו הגברת סוקולוף, אשר ניתנה לה ההזדמנות לכבד את הגנה ולהרחיח כסף ב"חודשי הקיץ, על חשבון הקרנות האמרי-קאיות-ישראליות, חייבת היתה להיות אסי"רת-תודה על כך. היא גם היתה חייבת להתבונן סביבה ביתר תשומת-לב, ללמוד יותר על הרקדנים והיוצרים של הארץ הזאת. כי או היתה גם יכולה להשכיל וללמוד כמה דברים חשובים מאותם "גייטיבס", עבודתה, שהוצגה בערב מחול, היתה בע"ל מובן מעורפל (או שמה חסרה מובן לגמרי). הכור-אוגרפה שלה חזירי והשטן של סטראטינסקי, היתה מסורבלת. על-ידי העמסת פרטים מיותרים וב"מי גרוע לכל אורך ההופעה, הרגעיים היחידים שאפשר היה להיגות מהם באותה הצגה, היה ריקוד החייל של אברהם דוד, שהוא צעיר ובוכשר מאוד. ערב המחול שלה הורד מן הבמה אחרי שתי הצגות.

עז כאן הגברת סוקולוף

אשר "השתגעתי", לא היה זה, כמובן, רק עקב אותו שידור. אני חר"ש בתי, בעצמי, שעניין ייבוא האמנות, הוא שורש הצרה. האם חשב הקהל על כך, שבהתירו פלי"שת אמנים זרים הוא הורג את אמנר"תנוז האם חושב משרד התרבות שלנו, כי על-ידי זה שהוא מתר לאמרגנים ליבא אמנים ככל העולה על רוחם, יעלה בזאת את דמת האמנות שלנו? האם אינו יודע כי הקהל עצמו נוהג אחרי כל דבר חדש רק מתוך סנוביות, ובאותה שעה מבקרים ומקניטים את האמנות שלנו מאתה סיכה? האם אנו, האמנים ממוצא יהודי, אשר באנו במירופה וארצות-הברית לעבוד ולחיות כאן בתנאים התחלתיים - האם באנו על מנת ש"אמרו לנו כמה חשובה האמנות המיובאת ושיעמידו אותה לנגד עינינו כמופת?

אפשרויות שלנו שונות מאלו של

אמנים בחוץ-לארץ. אנו נמשלים כאן ללוחמים - לוחמים ללא עורף, ללא גיבוי וללא הבנה מצד המוסדות המוסמכים. בתנאים אלה, אין אנו יכולים לעשות הרבה. הקהל חושב לפי קווי הגיון משלו: "הבה נראה את כל הכוכבים הסנסציוניים מ"

רקדנית גטרי

לתת את הכסף לפסנתרנים הצעירים עצמם. זה עשה עלי רושם של תחרות לבחירת מלכת יופי בכרדיצ'ב. האם אין אקדמיה וחבר-שופטים שיהיו אחראים לקבלת הכסף ותלוקתו?" סיפרתי לו על הרעיון שלי, והוא השיב: "את צודקת. אילו היה קיים גוף כזה, אשר בו יכללו טובי המחנכים בישראל - ומי הנכים טובים ישנם בישראל - אני אישית, וכן אמנים רבים אחרים, היינו תורמים כסף להזרמת חיים אל תוך הרעיון המופשט."

מה "רקדנים" בישראל פתחו אולי

פנים, על-ידי האמצעי הפשוט של תש"לום קסן-להצבת שלט פרסומת? והאם יודע הקהל להבחין בין מורה כזה לבין מורה מוסמך פאמתי? כמה ילדים מוכשרים מאב"דים את זמנם בלימודים מדומים אלה ב"סטודיה חדשה למחול, שנפתחה בהנהלת עלימה צעירה או אשה קשישה אשר לא טימה אפילו את שמונה כיתות בית-הספר העממי? הקרבנות פונסם אלינו אחרי שנים מבזבזנות, ומבקשים מאתנו עזרה ותיקון. אך כמה מן החטאים אינם ניתנים לתיקון. בתל-אביב בלבד קיימים קרוב ל-20 בח"י ספר למחול. האם עברו אותם "מורים" בחינות כלשהן? האם מישהו נתן להם מתעניין בכך? למען השם - האם הכל כאן הפקר?

תצלום סטודיו סגנון, תל-אביב.

הווי

פליחה, טעות

רמת-גן, התעוררו תושבים בשעות הקטנות של הבוקר לשמע רמקול מכון ג'ית בשטרה, שהרעים: "דינה, חורי הביתה. אבא סילח לך!"

★ ★ ★

מיסימפטום מפוכן

קרית-תימן, קיבל ראש המועצה הרמקומית מכתב מקופת-חולים, בו נאמר כי אחד מאזרחי הקריה סובל ממחלה שגרמה לו חולשת עצבים, וכי ראש המועצה מתבקש לא להטרידו בעניני מיסים.

★ ★ ★

שפת ביאליק

תל-אביב, הדביקו סוכני בית-החרוץ שר קירול, המייצר חומר לתיקון כדורים בקירות, על קירות בתים, את המודעה הבאה: "לא יותר קירות רטובות, האחריות על בידור(1) יש ערך רק מבית-החרושת של החומר ולא של הקבלן."

★ ★ ★

חנות כליבו

רמת-גן, הוועקה המשטרה לפרוץ לי חנות ברחוב הרואה, לשמע צעקות אדם שבקעו בפנים, הוציאה משם זקן שסיפר כי אשתו כלאה איתו בחנות, אחרי שפרץ סכסוך ביניהם.

★ ★ ★

אופן הביצוע

רוצ'סטר, ארצות-הברית, הריק אל-מוני את מיכל הדלק של פרנק שמיט, אחרי ששאב את תוכנו בעזרת צינור פלסטי, עשוי מאופן הלה-הופ.

★ ★ ★

מה חדש?

ירושלים, אחרי שבחודר החודשות של קול ישראל התחלפו לאחרונה מספר קריינים בחדשים, תלה אלמוני את השלט: חדר החדשים.

★ ★ ★

ידידו הטוב של הארם

בריסטול, אנגליה, הודבקה מודעה הר מציעה פרס של שתי לירות שטרלינג לכל אדם שימצא "בולדוג גדול, כתמים שחורים על הגב, אוכל הכל, מחבב במיוחד ילדים קטנים".

★ ★ ★

תה וסימפטיה

ירושלים, הוציאה נציבות עובדי-המדינה הוראה המציינת, כי שתיית תה או אכילת כריכים בעת קבלת קהל מההנהגה סגם אסתטי, פוגעת בטעם הטוב ומתפרשת כחוסר אדיבות, ביקשה מהפקידים לחדול מאכילה בשעות קבלת הקהל.

★ ★ ★

חזירות

חולתא, יצא הצייד הנצחתי סעיד צחרור לצוד חזירי בר, גורה עלידי שומר הקיבוץ ונפצע קשה.

★ ★ ★

תעודת עניות

תל-אביב, ניגש אלמוני אל ניצה מור רחי (20) שישבה על ספסל בנג'מאיר, הציג את עצמו כשומר, דרש את תעודת תינה, ברח עם ארנקו.

★ ★ ★

מוכח גורל

כפר-איתא, הגריל הפועל העני קקו שמש זירה במפעל הפיס, מכרה בעשרת אלפים ל"ה, קנה כ-1600 ל"ה כרטיסי הגרלה חדשים, הרחיב עוד אלפיים ל"ה, הו"בא כעבור חדשים לבית-המשפט אחרי שי איים על עובדת סוציאלית בלשכת הסעד שיעשה בה שפטיה אם לא תתן לו תמיכה.

רדיו

תכניות

חיכים בקיצוב

אחד התסביכים הגדולים של מנהלי קול-ישראל הם תכניות ההומור והבידור, הנק' לעות לפעמים לתוך ים המלל הרצוף של השידורים. כי מנהלי קול-ישראל רואים את תחנת-השידור שלהם בדמות מורה זועף עם סרגל ביד, שתפקידו ללמד את המאזיני, לישון להם, להסביר, ולהקפיד שלא יבזבו את זמנם על הכלי העולם הזה. אולם אפילו יש למטרה זו הצדקה, הרי כלל מתודי ישן נאמר כבר בתלמוד: "רבה, קר דם שפתח להם לחכמים, אמר דבר של בדי-חות דעת וכדחו חכמים. לבסוף פתח להם בהלכה".

משים כך היה השבוע החולף כמעט שבוע בלתי-רגיל. לכל אורכו אפשר היה להאזין לשתי תכניות הומוריסטיות שלמות. תחילה היתה זו התכנית במעגל, בעריכת יצחק שמעוני, שריחקה ושישעשה הן בשל צורות השבוחות של מומחה הספורט, שופט-הכדורסל אורי זמרי, על שאלות מאזינים באולפן, והן בשל שתי תחרויות היתוליות שבוצעו בעזרת המאזינים. לראשונה התבקש צופה לגשת לקולנוע סמוך, להריצי תוך זמן קצוב צופה מתוך סרט מרתק ולהביאו לאולפן. האיש הגיע בדיוק בזמן, הביא עמו שתי צופות במקום אחת.

שני מאזינים אחרים היו צריכים לערוך מירוץ מהאולפן למסעדה, להכין שם ארוחה לפי הוראות, לרוץ עמה חזרה לאולפן. מהלך המירוץ תואר בפי קריין שליחה איתן במלכונית.

כלבים אנושיים. תכנית ההומור ה' שניה היתה השניה בתכניות המסביר לצרכן. הפעם הופיע בה אפרים קישון, שהירצה על הנושא החביב עליו — לימוד השפה העברית. הסביר קישון על השפה, מן ה' שפה ולחץ: "בארץ קוראים אנגלית, מדבי רים אידיש, רק במשרדים ממשלתיים, מי חוסר בריה, כותבים עדיין בעברית. זוהי שפת-האם היחידה שהאם לומדת אותה מי בתה... בהתחלה מצלצלת השפה העברית באוזני העולה החדש כמו תקליט שמסתובב הפוך, מה ששמעתם ודאי בקול-ישראל. כשעלית ארצה שמעתי כלבים נובחים ברי חוב ואמרת: סוף סוף, משהו אנושי מוכן". ההרצאה לא היתה אלא פליטון קישוני שיגרתי במתכונת רשימותיו הרגילות. כמה חידודים קישוניים אפיינים:

● הצרה בלימוד העברית היא שלומדים קודם כל משפטים. לכן הייתי שואל את חברי בקיבוץ כפר החורש: "תסלח לי, מה השעה? אבל תגיד את התשובה בהוגי גרית".

● כשתפסתי טרמפ ליד חיפה, שאלתי את הנהג: "לאן? הוא השיב: "זכרון-יעקב" לחצתי את היד שלו ואמרת: "קי שון אפרים!"

● אחרי עבודה קשה באולפן בירושלים שמע איתי פרופסור לבני מדבר ואמר לי: "שמע, אתה מדבר כבר כמו צבר, מלא שגיאות".

למרות ההומור הקישוני לא היתה זו תכנית טובה. פליטונים יותר טובים של קישון אפשר לקרוא יום-יום בעתונים, ואין צורך להאזין למעגל הקול-ישראל. תכנית המסביר לצרכן תוכל להשיג את מטרתה אם תביא אל המיקרופון אנשים שבאמת בקיאים במקצוע שהם מדברים עליו, או אנשים שמקצועם עומד בניגוד לנושא הרצאתם. משהו בדומה לרב המרצה על רקודי רוי קנירול, או הליון המדבר על רוח האחתה האנישית.

תדרין

שידורים אלה מתוך שידורי השבוע הבא עשויים להיות מעניינים. שינויים אפשריים:

● **הצות וחצי** (קול-ישראל, יום ד', 21.30) הקלטת החיותיהם של מספר אנשי רוח אחרי שהשתכרו במועדון התיאטרון.

● **תיבת נח** (קול-ישראל, יום ה', 19.35) רביעית המועדון, הזמר פרדי לוי, והלהקה הדרמטית של תמרה סמסונוב.

● **בית-המשפט** (קול-ישראל, יום ו', 20.00) בעיה משפטית הקשורה ברצח מתוך רחמים תועלה בפני חבר שופטים בהרכב השופט המחוזי בנימין כהן, הפסיכיאטר ד"ר זאב וירמולוביץ והעיתונאי אורי קיסרי. הסניגור: עו"ד מקס קריצמן.

● **לפני הקדעים** (קול-ישראל, יום ב', 20.25) להקת הנח"ל בקטעים מתוך תכניתה החדשה: לא לצאת מחללים.

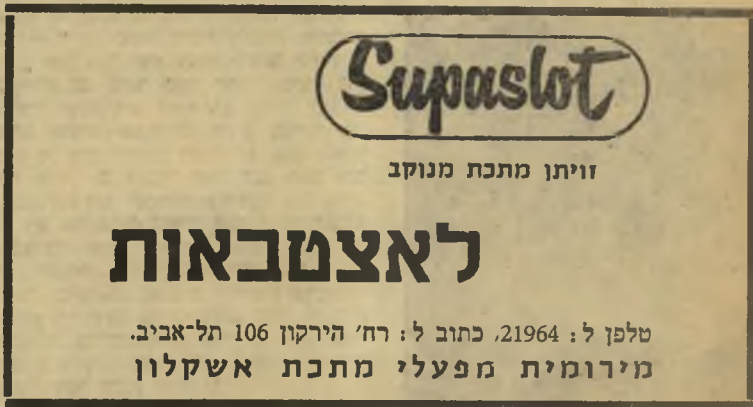

סונורמיק
SONORAMIC

רדיו אמרון

הרדיו עם הליף הטבעי

המפיצים **אמפא** וסוכנים מוסמכים

Supaslot

וזיתן מתכת מנוקב

לאצטבאות

טלפן ל: 21964, כתוב ל: רח' הירקון 106 תל-אביב.
מירומית מפעלי מתכת אשקלון

עכשיו גם בחיפה

שיטה חדשה

★ למניעת נשירת שערות

★ להצמחת שער חדש

באחריות גמורה; במקרה של אי הצלחה — יוחזר הכסף

"רובינ'ס קוסמטיקום"

בהנהלת מר א. רובין ביוקוסמטיקאי מדופלם

תל-אביב, רח' פינקר 2 טל. 22128

חיפה, רח' הרצל 1

ישראל

שבוע צרפתי

צופי הקולנוע של ישראל, הלהוטים כל כך אחרי ביקורי כוכבים ואישים מעולם הקולנוע בארץ, והלוטשים עין בקנאה אל עבר חופיו המערביים של הים התיכון, שם מתקיימים מדי כמה חודשים פסטיבלים ססיגוניים, יזכו בתחילת החודש הבא למעין פיצוי על שנות המחסור הארוכות בכיכור מסוג זה. כאשר יפתח, ב-6 לדצמבר, שבוע הסרט הצרפתי בישראל, לא יהיה זה אמנם פסטיבל מפואר כמקובל, אולם לא פחות מארבעה כוכבי קולנוע, שני במאי סרטים מפורסמים ומפיק אחד, יבקרו אותו שבוע בארץ.

מלבד בקבלות-הפנים שיערכו לכבודם, ירצינו מאורות קולנוע אלה ערב בערב, בסוף ההצגה הראשונה ובתחילת ההצגה השנייה, בקולנוע מגדלור בתל-אביב, שם יוקרנו ששת הסרטים שנבחרו להצגה בשבוע הסרט הצרפתי:

הגורילה, סרט בלשי; הבחורים המקסימים; הנאהבים, עם הכוכבת הצרפתית החדשה ג'ין מורו; הקומדיה בה מופיעה מיליין

"אקלין מאסאר, גואנדלינה" אצל העלילה

הפחה ותשתקי; קומדיה נוספת חזו, עם פרננדו והקומיקאי הסרט השישי, החתולה, על-ידי הגנוריה, אולם הצגתו יעדר תחילת הפסטיבל.

התעלומה הגדולה היא: הקולנוע הצרפתיים שיבואו יהיו נסיון של הבטחות קודמות שהתגשמו, נמנעו המארגנים הפעם, מאת פרנסוא, הסכרי נציג וינירנס, הפעם הצרפתית: "כשאני רוצה ל" שחקנים צרפתיים לאמריקה, עלי להר" במטוס ללא גניות. אחרת תמיד צפויה שכנה שהם יברחו באמצע. לכן אינני אוהב להסתכן בהכרזות והבטחות."

אולם אם לא יברחו השחקנים בדרך, יוכיח לו צופי הקולנוע הישראליים לראות פנים-אליפנים את פרנסוא ארנול, מיליין דימונ, ג'ו, שני כוכבים ממין זכר, ואת הבמאי אנדריי קיאס.

סרטים

צייר צעיר מסכן

מינפארנס 19 (ארמון דויד, תל-אביב; צרפת) הוא סיפור טראגי עד מאוד. אמן צעיר ומוכשר (ב"ר פיליפ) נתפס לשכרות, הופך לחיי לשרשרת של אבדן חושים, רעב, סאדיזם חולני והתמכרות ליצורים, יום אחד הוא מתאהב בצעירה (אימה אנוק) בת טובים, המסכימה לחלק עמו את חיי הדלות שלו. אלא שהוריה המתנגדים לצעד זה,

כולאים אותה מפניו. האמן הצעיר והמוכשר מגיע אל סף המחת.

רק כעבור חודשים הוא מצליח לחזור, לחיות יחד עם האשה שאהב. כדי לפרנס אותה הוא מתחיל לצייר בקדחתנות. אלא שאיש אינו רוצה בתמונותיו, והצעיר מת בעוני ובמחסור. כיום שחת תמונותיו הונן. כי הצעיר האומלל המוצג על הכד, כך מספר הסרט, אינו אלא הצייר הגדול האי-טלקייהודי-צרפתי אמדיאו מודיליאני. משום כך אפשר לבחון את הסרט משתי בחינות. מבחינת הנצחת דמותו של מודיליאני הוא כשלון, כי מבחינה זו אין הסרט נאמן למציאות, מציג רק סצנה אחת בחייו של הצייר, אינו מסביר נכונה את דחפיו ואת הרקע לציוויו.

אולם ברנע שג'ראר פיליפ חדל מלהיות אמדיאו מודיליאני, והוא הופך להיות צייר אלמוני על רקע של מונפארנס ב-1919, זהו סרט נפלא. הוא עשוי בסגנונו המיוחד של ז'ק (קסדת הפלדה) בקר, המנצח על הבד תקופה שלימה, על אירתה המיוחדת וטיפו-סיה שלא יחורו עוד. בקר הפך מלודרמה שיגרתית לטרגדיה מזועזעת.

אך בקר לא הסתפק בהשפעת הסרט, הוסיף את שמו של מודיליאני כדי להשפיע על הצופה שיבוא ויאמר: "אה, איזה גורל אכזר. קודם איש לא רצה בתמונותיו וכיום הן עולות הון." הצופה, שיוכל להתעלם מן-סיון השפעה מלאכותי זה של בקר, יוכל להנות באמת מסרט מצויין.

גם טוב גם רע

גואנדלינה (אופיר, תל-אביב; איטליה) היא ז'אק-לין קאסאר, נערה איטל-קיה בת 18, בעלת פני חתול, שיניים סדוקות וגוף נערי, המקמטת את מצחה בכל פעם שהיא רוצה ל" צייץ, כי מה שהיא אומרת חשוב הוא. היא אינה יפה במיוחד, אולם יש בה רע-נות וחן מושכים.

כאשר ראה אותה הבמאי האיטלקי אלברטו לאסטרדה על חוף הים, הוא החליט מיד שהיא תהיה הכוכב הראשי בסרטו הבא. היתה זו החלטה נכונה, אלא שהסרט הבא של אלברטו לאסטרדה לא נועד להיות סרט טוב. וכך מופיעה ז'קלין הקטנה, שחקנית מלידה, השולטת על הבד כאילו עשתה זאת כל ימי חייה, בסרט איטי, בעל עלילה קלושה ולעיתים קרובות משעממת.

גואנדלינה היא בת ל" משפחה עשירה, שהוריה הח" ליטו להתגרש. בהיותם עסוקים בבעיותיהם, אין זמנם פנוי לבת. והיא, כדי למלא את השממון שבחיה, מחליטה למצוא לה מאהב. אחרי שהיא לוכדת ברשתה סטודנט צעיר וביישן (ראף מאטיולי), מתגלה גואנדלינה כהפך הגמור ממה שהיתה צריכה להיות בהשפעת הסביבה בה גדלה. וכדי להציל את חיי ההורים, היא אף מקריבה לבסוף את אהבתה למענם.

אמר פעם מי שאמר: יש שלושה סוגי סרטים. סרטים טובים, סרטים רעים וסרטים איטלקיים. גואנדלינה הוא סרט איטלקי, בי-מובנה הטוב והרע גם יחד של המלה.

תדרוך

אלה הסרטים המוצגים השבוע בערי ה" ארץ, אשר העולם הזה ממליץ לראותם:

- **הגשר על נהר קוואי** (מוגרב, תל-אביב; פאר, חיפה) — שיר הלל לאמי ביציה האנושית, המתבטאת בדמויותיהם של קצין בריטי שבוי, מפקד מחנה שבויים יפא-ני, קצין חבלה בריטי וגשר עץ אחד.
- **על פני פאריז** (מגדלור, תל-אביב) — שני אנשים מובילים בשר חזיר לשוק השחור, חושפים את החזיר שבלבבות אורחים כבושים ומדוכאים. ז'אן גאביין.
- **לה גרלם** (אסתר, תל-אביב) — קומדיה מוסיקלית, בנוסח רשומון היפאני. קיי קנדל ג'ין קלי.
- **עד התביעה** (אורגיל, ירושלים) — סרט מתח משעשע, בו נופל הפרקליט צ'ארלס לוסטון קרבן ללקוחותיו.

זה הוא זה :

תשבץ העולם הזה 1104

9	8	7	6	5	4	3	2	1
		14		13		12	11	10
	19		18	17		16		15
		24		23	22		21	20
	28		27			26		25
	33		32			31	30	29
		38		37		36		35
	43	42			41		40	39
	47		46			45		44
			52	51		50		49
		58		57		56	55	54
			60					59

מאונץ : 1. חגו

- קרב ובא; 4. פז
- מונאי ישראלי;
- 10. בן יעקב;
- 11. מזל; 13. עי-
- סוקו של האפיפי-
- יור; 14. עשר ב'
- שלישית; 15. מ'
- קום לשתייה; 17.
- שוט נטול ראש;
- 19. הקלף בה"א
- הידיעה; 20. ביי
- תה הוא קן; 22.
- בודד; 25. כריי
- תות; 26. חציאי
- באסיה; 27. מ'
- קום עבודת הפ'
- קיד; 30. ריקוד
- עם; 32. בעל ג'
- אווה; 33. צורת
- סמיכות של מים;
- 34. מוקיון; 36. איש, אך בלי ראש;
- 37. דמי קניה עבור אשה; 39. שליט;
- 41. בירה מערבית; 42. נמיר, למשל;
- 44. הענקה; 46. בת שאול; 48.
- מחממת; 50. אחרון פרקי ישעיה;
- 51. דיקט; 53. מפעולות ההגנה;
- 55. כלא, ללא התחלה; 57. סימן; 58.
- קורסיקה; 59. ציפור; 60. ירא.

- 15. חיבור מוסיקאלי; 12. לא עבה;
- 16. ריב; 18. זוהמה; 21. וד
- טרם זמנו; 23. לכל אדם; 24. דרי-
- שת שלום; 26. מיטה; 28. גבוה;
- 29. שר החינוך; 31. יצורן גיפיים;
- 32. צבע; 35. פקודה; 37. בעל מק-
- צוע יהודי ומוסלמי; 38. שם ערבי
- פרטי; 40. בן נוח; 41. בן-גוריון;
- 43. לא קשה; 45. אילו לא; 46.
- סיווג; 47. אבוקה; 49. נשה; 52.
- דינה ליעקב; 54. כיום 19; 56. מלת
- שלילה; 58. שם לחם.

מאונץ : 1. כלי ביתי; 2. מיכל;

- 3. יישוב ליד חיפה; 5. אבר; 6. ללא
- הורים; 7. חיל אויר; 8. נס; 9.

בית ספר לפקידות

מרכז מורים מוסמכים

4 חדשים

קורס מזורז נפתח

בנובמבר

תל-אביב, רחוב הס 12, טלפון 65061

העולם הבא

בעריכת לילי גלילי

מוזמנים משתתפים. אחד הקוראים מבין המשתתפים בשליחת חומר לעמוד זה יזכה מדי שבוע בשבוע בפרס של עשר לירות. הזוכים השבוע: פורטי, תלאביב, אליהו הלוי, ירושלים.

אות הצטיינות בגודל מסוים בצה"ל, מצביעים כולם על אחד הטוראים ומסבירים בלחישתה כי זהו: **יבנר היחידה**. הוא הציל את חייהם של כל היילי הגדוד, מספרים. כיצד? "הוא רצה את הטבח."

חמשיריים

רופא, מנתח כללי,
נשאר כל ימיו חלבאי.
כי פשוט הוא שכה,
בתוך כל מנותח,
איזה בלי ששווה כמה ל"י.

מ. צ. נחמד בלי מתוב,
התחיל עם חיילת פתאום.
כששאל: "את פנויה?"
היא ענתה לו, גלויה:
"לך ושוב, אך עם כובע אדום."
יורם ברגשטיין, תלאביב

הערות שוליים

סופת החול הגיעה לשיאה בשבת . . .
... אורחי הארץ נחנקו בין קודש לחול.
... החוגים הדתיים טוענים, כי מינויו של הרב טולידאנו כשר הדתות בא כדי לפורר את החזית הדתית מבפנים . . .
... סוס טולידאני.
... שליטה החדש של סודאן רמו כי יבטל את הסכם חלוקת המים עם מצרים . . .
... מים גנובים ימתקו.
... ממשלת ברית המועצות מתכננת להעביר את כל אורחיה היהודיים לברית-בידואן . . .
... סיסמת המיבצע: עברי עבור?

פירוש רש"י לתופעות יומיום

יהקופסה עם הצפרדע המרוסק שאסרתה עליו בכל תוקף להכניס הביתה.

★ ★ ★

בעלי מגלה פתאום שרובה-הצייד שלו זקוק לטיפול דחוף אצל הנשק. זאת אומרת שבוער כמה ימים הוא יקבל צורגיוס למילואים, ואז הוא ילבש את בגדי החאקי שלו, יאסוף את תר-מיל הגב והמימיה, ויעלם לשלושה ימים לציד חזירים בחולה. חושב שאני כבר זקנה מדי בשביל לצאת לפיקניקים.

★ ★ ★

עמירה שאלה אותי אם מותר לבן לקנות לה פיצה אחרי הצגת הקולנוע. זאת אומרת שהוא כבר קנה לה ובזכות זו תאמין שמגיעה לו גם איזה נשיקת לילה-טוב בדרך הביתה. לאן ש-הנוער של ימינו מגיע! נחמה פלר, תלאביב

בעלי מגיש לי לפתע חצי תריסר שושי נים יפות.

זאת אומרת שאחרי ארוחת הצהריים הוא יודיע לי שבאמת הוא נורא מצטער, אבל את יודעת מותק, לא נוכל ללכת הערב לקולנוע. יש לי פתאום ישיבה נורא חשובה, ואני פשוט מוכרח ללכת. את יודעת כמה שאני שונא לעזוב אותך לבד עם הילדים . . .

★ ★ ★

השכנה אומרת לי אין דבר, היא תשי גיח על הילד בשעה שאני קופצת לצד כניה. זאת אומרת שהיא צריכה לצאת הערב עם בעלה לבלות עד מאוחר בלילה, ואין להם ביבי סיטר.

★ ★ ★

רוני הולך לישון בלי נויכוחים. זאת אומרת שהוא החביא כבר מתחת לשמיכה את הרובין שלו, שתי בנות

בפנים שורת השי

מה, בעצם, קרה למיס רוזה?

רופא לב רופא את מיס רוזה על-ידי ניתוחים ונרקוזה. כשביקש את ידה היא אמרה: "לא, תודה."

במצב בלתי-נעים זה הופסק החמשירי, לפני שלושה שבועות, והקוראים נתי-בקשו להוציא את הדוקטור המכובד ו/או מיס רוזה מן המבדך. ואמנם, הרבה מאד קוראים הגישו עזרה ראשונה חתורה, אבל אל תשאלו כמה היו אותם הסאריסטים, שתקעו את חצי הציניות בלבו האומלל של הרופא.

ובכן, ניגש לשולחן הניתוחים: קורא, שחתם בשם "פורטי, תלאביב" והי מתבקש לשלוח את כתובתו המלאה למערכת אם ברצונו לקבל את חמש הלירות המגיעות לו עבור התשובה הי-

מוצלחת ביותר, סיפק שני חרוזים ל-סיום החמשירי. האחד: "השפעת הי נרקוזה נגוזה." והשני: "תנסה על שניה עם היפנוזה."

בכלל, ההיפנוזה נורא באופנה. לפחות 50 קוראים הציעו אותה כפתרון לבעיית הרופא המסכן. אבל אני לא הייתי גור-תנת להם להוכיח את מומחיותם; לא היה כמעט אחד שידע לשמור על משקל נכון. אחד שכן ידע, ושוכה בשביל זה בפרס השני, הוא אליהו הלוי, רחוב בצלאל 20, ירושלים. החרוז הנוכח: **אז ניסה בשיטת ההיפנוזה.**

הקורא מרדכי דן מתלאביב, אחד הי-משתתפים הקבועים ביותר במדור זה, שלח 15 תשובות. מה לא הזכיר? פס"י כוזה, סנטה רוזה, מטמורפוזה, זורמיה, טרומבוזה, אפילו את שפינוזה המנוח הכניס לפסק. חרוז מוצלח לדוגמה: "לא

טעות לעולם אדוקת

ביטון חבש את שני השערים. (חדשות הספורט) מרדכי דן, תלאביב
פצעי-מוות לגאות הקבוצה היריבה הללויה תצא בשעה אחת. יורם ברגשטיין
שירת הברבור.
הוא נטשה, זקן קצר בתם. (ידיעות אחרונות) אור
הלך בנודאי להתגלח.
קצין משטרה תיק (ידיעות אחרונות) מרדכי
התיק נסגר.

קצעת בקביעת הדיאגנוזה.

ועוד כמה תשובות לעניין: "כבר פגה השפעת הנרקוזה" (חיים אהב-עמי, ירושלים); **אז המשיך הוא לתת לה נרקוזה** (דן שינגרסן, חיפה); **ומאז נזקק הוא לנרקוזה** (יעל גורפינקל, קרית חיים); ואילו הי קורא אורי שיקה, מחיפה, קובע: **ומאז הוא סובד מנכרוזה**. לא עליכם.

היו גם המון קוראים בעלי תפיסה ספורטיבית. אני לא רוצה להשתמש בכיטויים גסים. לא ניתשתם? ובכן, הנה למה שאני מתכונת: **"אך אפי שר להחליף את הפוזה"**. (נתן לנדמן, קרית חיים); **"ייריני נמאפה כבר הפוזה"** (ניבה גריל, כפר סבא).
בכלל, כל העסק הזה הוכיח לי דבר אחד שחשתי בו כל הזמן: שהנשים הן נורא אכזריות, ואינני מתכונת רק למיס רוזה שלנו. אני מתכונת, למשל, לרב"ס נמרודה דרויאנוב, צה"ל, הכר-תבת; ומאז הוא סובד מטרומי ביוזה. איחולי הבראתי לדוקטור המסכן.

...וכל זה על אותה מכונית

שמישהו הסכים לדחוף אותי . . .

★ ★ ★

כפי שמסופר לפזר מכוניות משומשות:

"מה? אלפיים לירות? השתגעתי? היא כמו חדשה. אתה שומע את המנוע? כמו שעון. היא שמה בכיס הקטן את כל המכוניות החדשות שמייצרים ב"ארץ. לולי השגעונות של אשתי, לא הייתי חולם להחליף אותה אפילו ב"קרייזלר!"

★ ★ ★

כפי שמסופר לשיטר תנועה:

"שמונים? סלח לי אם אני צוחק. אר-סף הגרוטאות הזה לא עשה שמונים קילומטרים לשעה אפילו ביום שיצא חדש מבית-החרושת באמריקה. כדאי שתבדוק עוד פעם את הספידומטר שלך."

כפי שמסופר לשכן:

"ירוחם, באחד הימים אקח אותך ל-נסיעה קצרה ואראה לך איך שהיא יכולה לטוס, בנגיעה הקלה ביותר על הגאז. אני יכול לנסוע על 140 כמו כלום! לא מרגיש את הכביש בכלל. שום דבר לא יכול לעבור אותי. נסעתי מנס-ציונה לחיפה בארבעים ושמונה ד"קות. ועוד עצרתי לקנות בניין."

★ ★ ★

כפי שמסופר לחותנת (במתכת):

"אני נורא מצטער שלא יכולנו לנ-סוע אליך בשבת, אבל הטראנסה-שלנו כבר מתחילה להראות סימני זיקנה. כל מה שאפשר לעשות איתה עכשיו זה לנסוע לשוק, או מהעבודה וחזרה הי-ביתה. וגם זה לא תמיד בטוח. רק

"חיפשתך בכל מקום!"